

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

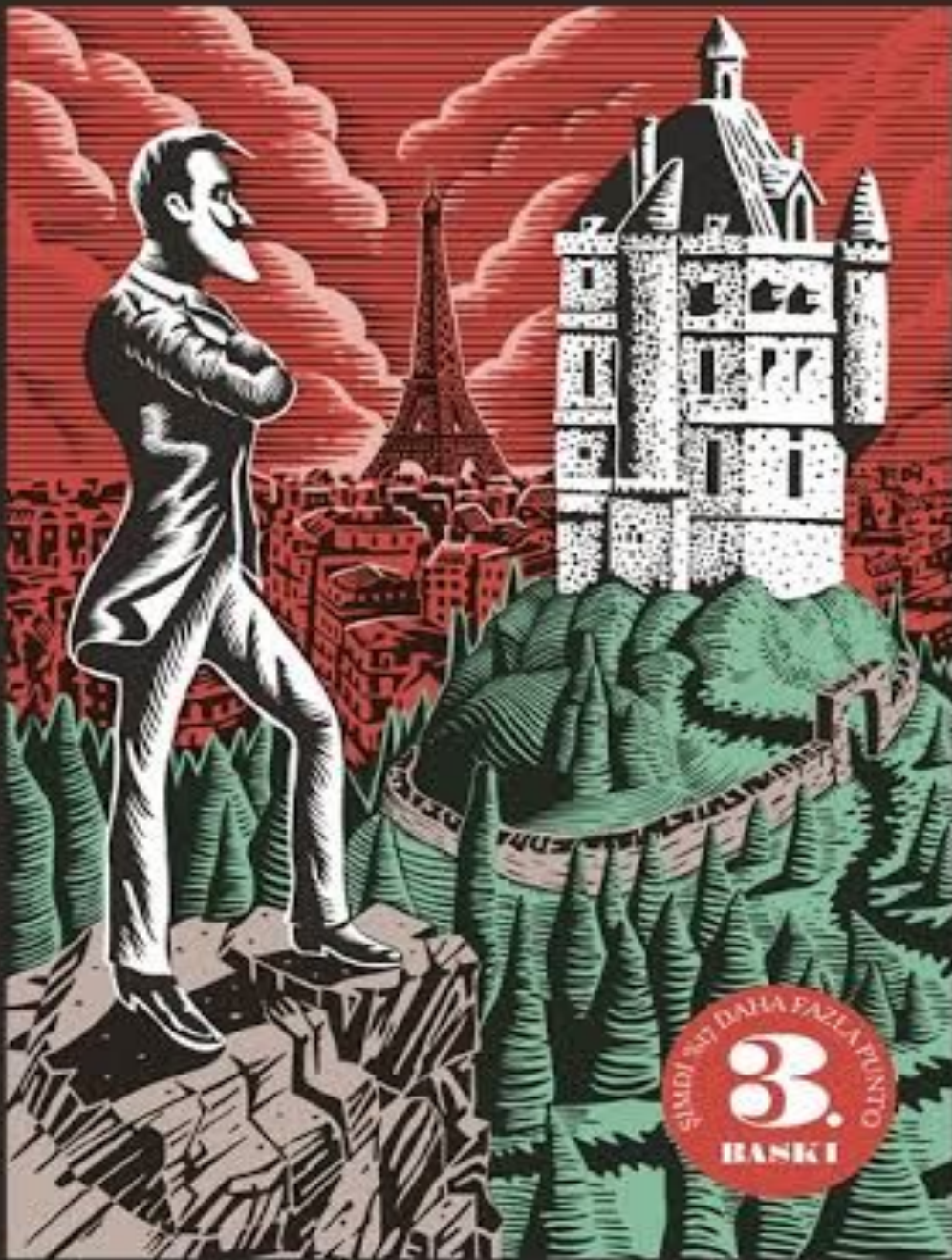

KURTCEBE TURGUL

BENCE KATİL ÖLDÜRDÜ

BİR HERCULE DE POTASSE POLİSİYESİ

ŞİMDİ 3. DAVA FAZLA PUNTO
3.
BASKI

RESİMLEYEN
BORA BAŞKAN

MUNDI

KURTCEBE TURGUL

BİR HERCULE DE POTASSE POLİSİYESİ

B E N C E K A T İ L
Ö L D Ü R D Ü

Mundi Kitap

Bence Katil Öldürdü, Kurtcebe Turgul

© 2019, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2019

2. basım: Mart 2020, İstanbul

Bu kitabın 2. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Yönetici editör: Özlem Alkan K

Grafik tasarım: Ebru Özbay

Ek illüstrasyonlar: Tolga Özbakır

Kapak tasarımı ve resimler: Bora Başkan

Baskı ve cilt: Yıldız Mücellit Matbaacılık ve Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş.

Maltepe Mah., Gümüşsuyu Cad., Dalgıç Çarşısı, No: 3/4

Zeytinburnu/İstanbul

Sertifika No: 46025

ISBN 978-975-07-4041-1

Sertifika No: 43514

MUNDİ KİTAP

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

mundikitap.com

bilgi@mundikitap.com

Mundi Kitap, Can Sanat Yayınları A.Ş.'nin markasıdır.

KURTCEBE TURGUL

BİR HERCULE DE POTASSE POLİSİYESİ

BENCE KATİL
ÖLDÜRDÜ

R E S İ M L E Y E N

BORA BAŞKAN

KURTCEBE TURGUL, 1970'te İstanbul'da doğdu. Galatasaray Lisesi ve İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde okudu. Reklam, dizi, müzikal, kısa film, çok az da dergi yazarlığı yaptı. İstanbul'da yaşıyor, evli, bir kızı var.

BORA BAŞKAN, 1982'de İstanbul'da doğdu. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Bölümü'nü bitirdi. Bilgi Üniversitesi Görsel İletişim Tasarımı Bölümü'nde yüksek lisans yaptı. Halen Kadir Has Üniversitesi Görsel İletişim Tasarımı Bölümü'nde görev yapan ve serbest tasarımcı olarak çalışan Bora Başkan'ın beş kişisel sergisi bulunmaktadır.

KARAKTERLER

(çıkış sırasına göre)

**Antoine Hercule de
Potasse (Antuan Erköl
Dö Potas):**

40'lı yaşlarında bir özel dedektif.

Sebastian:

*20'li yaşlarının sonunda, Lamortier
Malikânesi'nin baş uşağı.*

**Mireille Lamortier
(Mirey Lamortiye):**

*20'li yaşlarının ortalarında, Lamortier
Malikânesi'nin güzelliği dillere destan hanımı.*

**Eugène Lamortier
(Öjen Lamortiye):**

*60'lı yaşlarda, Fransa'nın en önemli
sanayicilerinden.*

A.S. Lamortier (Apo):

*20'li yaşlarının sonunda, Eugène Lamortier'nin
oğlu, Fransız ordusunun şerefli bir subayı.*

**Pierre Le Mur
(Piyer Lö Mür):**

*50'li yaşların sonunda, Paris il sınırları içinde
rastlanabilecek en gaddar polis müfettişi.*

**Mübeccel Balımsultanlı
Lamortier:**

*50'li yaşların sonunda, Eugène Lamortier'nin
ilk karısı.*

İsmi geçen diğer karakterler:

Lucien Bonbatonne (Lüsyen Bonbaton), Bahçıvan Pierrot (Piyero) Seyis Lizarazu, Hizmetçi Selain (Selen), Şoför Accélérateur (Akselaretör), Kâhya Rey, Leo Corbusier (Korbüziye) Belediye Başkanı Laroussejaune (Larusjon), Petit Victor (Pöti Viktor), Sansar Bastien (Bastiyen), Bokböceği Andre, Fare Jean (Jan).

Hikâye, yirminci yüzyılın başları olması muhtemel ancak kafa karıştırıcı bir takım ayrıntılar sebebiyle emin olunması imkânsız bir zaman diliminde, Paris'in seçkin bir semtinde, heybetli bir malikânede geçer.

1 . B Ö L Ü M

“BU SES!”

“**A**ldığım telefon ve gördüğüm lüzum üzerine geldiğim Paris’in müstesna bir semtindeki devasa duvarlar ardına gizlenmiş bu görkemli malikânenin kapısında dikilmek heyecan verici olmakla birlikte durumun tüm planlarımı altüst ettiğini itiraf etmem lazım,” diye düşündü özel dedektif Antoine Hercule de Potasse. Eli zile gitmeden önce tuhaf ve tehlikeli bir maceraya yelken açmak üzere olduğunu hissetti ve kendi kendine mırıldandı: “Tuhaf ve tehlikeli bir maceraya yelken açmak üzere olduğumu hissediyorum.”

Düşündükleriyle ağzından çıkanların tutarlılığı karşısında

Dedektif Antoine Hercule de Potasse, Lamortier Malikânesi yolunda, kendisini bekleyen maceralara doğru kararlı bir şekilde ilerlerken...

kendine hayran olmayı uzun süre önce, dehasını kabul edip bu özelliğinin tadını çıkarmaya başladığı zamanlarda bırakmıştı. Kapıyı çaldı. Kısa bir süre sonra genç bir ses cevap verdi:

"Lamortier Malikânesi."

"Açınız lütfen."

"Siz de kimsiniz?"

"Antoine Hercule de Potasse. Özel dedektifim."

Dedektif De Potasse, —diyafonda ya da yüz yüze— adını ve ardından mesleğini kime söylese, cevap almadan önce kısa bir sessizlik olurdu. Yine oldu. Kapının ardındaki ses, tedirginliğini gizlemek istese de beceremedi: "Korkarım böyle bir ziyaretten haberimiz yok Mösyö Potasse. Üzgünüm, sizi kabul edemeyeceğiz."

Dedektif, avına kilitlenmiş bir çitanın sürati, avını yakalamış bir timsahın kararlılığı ve avını mideye indirmeye hazırlanan bir atmacanın sabırsızlığıyla yanıtladı: "Kısa bir süre önceye kadar malikânenizde bir cinayet işleneceğinden de haberiniz yoktu bayım. Ayrıca Potasse değil, De Potasse. Lütfen kapıyı açın. İçeride devam edelim."

De Potasse buyurgan bir tonla konuştuğunda ona "hayır" diyebilecek biri, en azından Paris'in bu müstesna semtindeki devasa duvarlar ardına gizlenmiş görkemli malikânenin hizmetli tayfası arasında henüz yoktu. Kapı açıldı. Genç bir uşak korku dolu gözlerle ona bakarken kekeledi: "Siz... siz... cinayeti nereden biliyorsunuz?"

De Potasse bu sorunun cevabını daha yetkili birine vermeyi yeğledi, dolayısıyla küçük bir baş selamı sonrası konu hakkında kiminle görüşebileceğini sordu. Uşak genç olsa da böyle bir iradeye karşı koymasının mümkün olmadığını anlayacak kadar tecrübeliydi. Dedektife yolu gösterdi.

Malikânenin içi de dışı kadar heybetliydi, mantıken de böyle

İNCE KATIL OLDURDU

AVLANMA KONUSUNDA MAHİR OLDUĞU
DÜŞÜNÜLEN BAZI HAYVAN TÜRLERİ
HAKKINDA KARŞILAŞTIRMALI BİLGİLER

olması gerekirdi zaten. Dedektifin gözleri uzun koridorlarda ipucu olabilecek olağandışı şeyler aradı ama ilk bakışta her şey olması gerektiği gibi gözüküyordu, tedirgin uşak dahil.

Fransız üst sınıfının tevazuyla uzaktan yakından ilgisi olmayan dekorasyon adabına örnek teşkil edecek şekilde döşenmiş salona vardıklarında dedektif hızla etrafa göz gezdirdi. Salondaki her şey abartılıydı ama birincilik kesinlikle kapının hemen yanındaki büfenin üstünde asılı devasa tablodaydı. Ayakta duran kadının olağanüstü güzelliği kadar yanında oturan ve sadece bu yüzden kabalık ödülünü hak eden, kadından hayli yaşlı adamın aksiliği de dikkat çekiciydi. De Potasse adamın sıfatını dikkatle inceledi. Sabırsız, tekinsiz, acımasız ve müdanasız ilk aklına gelen sıfatlar oldu. Böyle birinin poz vermek için ne kadar süre dayanabileceğini hesaplamaya çalıştı. Her iyi dedektifin yapacağı gibi, elinde somut bir veri olmadığından hesaptan hemen vazgeçti. "Herhalde bu zat poz verdiği sürece ressama da yanındaki kadına da hayatı zindan etmiştir," gibi daha sübjektif düşüncelere yönelmişken pencerenin kenarındaki bir kıpırtı dikkatini dağıttı. Dedektif o tarafa döndü ve uçsuz bucaksız bahçede yeni açmış çiçekleri seyreden genç kadını fark etti. De Potasse ona doğru bir adım atarken uşak aristokrat dilbere hitaben saygıyla konuştu: "Madam Lamortier, özür dilerim, bir misafirimiz var."

Genç kadın tablodaki kadındı ve poz verirken takındığı umursamaz tavırla karşılaştırıldığında şu anda hayatından hiç de memnun gözüküyordu. Saklamaya çalıştığı bir sinir ve istese de saklayamayacağı bir zarafetle sordu: "Sebastian? Bu beyefendi de kim?"

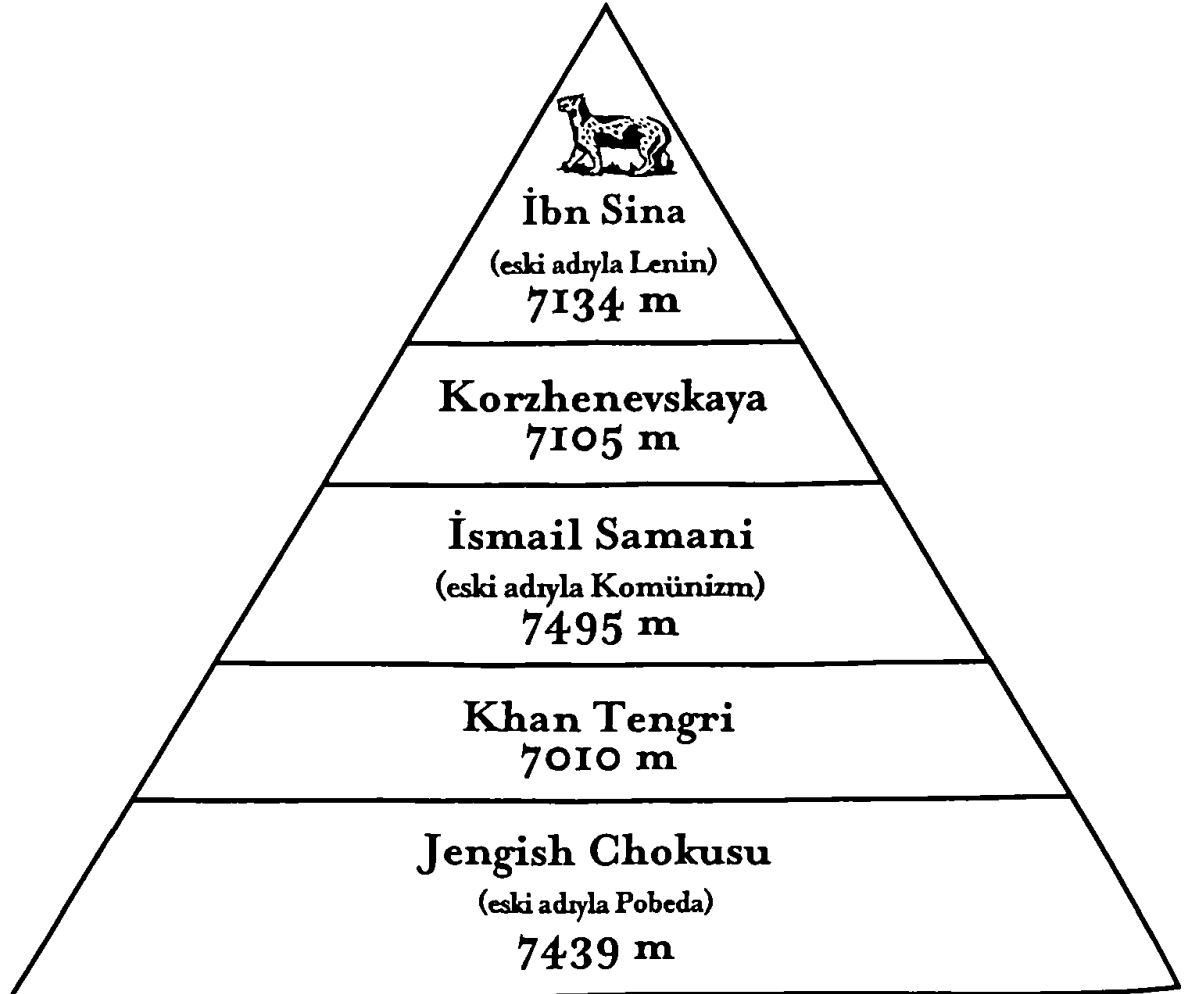
Dedektif bu ânı bekliyordu.

"Kendimi tanıtmama müsaade edin lütfen madam. Ben Antoine Hercule de Potasse. Kartvizitimde yazandan çok daha fazlası olmakla övünmüşümdür; mesleğimizin varoluşumuzun ancak ufak bir kısmını tasvir ettiğine dair o ünlü deyişi

TELAFFUZU EN AZ İCRASI
KADAR ZOR ALTI UZAKDOĞU
SAVUNMA SANATI

UECHİ-RYU	Pangai noon olarak da bilinen Okinawa karate stili.	
JİU-JİTSU	Yumuşak yetenek olarak çevirilebilecek bir dövüş sanatı.	
HAPKİDO	Güney Kore savunma sanatı.	
MUAY THAI	Tayland bölgesinde el ve ayak kullanılarak yapılan bir boks çeşidi.	
XİNG Yİ QUAN	Çin'in kadim dövüş sanatı Kung Fu'nun agresif hareketlere dayanan bir ekolü.	
BAGUAZHANG	Çin savaş sanatlarında büyük önem taşıyan Wudang ekolünün üç ana akım dövüş sanatından biri.	

KAR LEOPARI UNVANINI
ALMAK İÇİN TIRMANILMASI
GEREKEN DAĞLAR

bilirsiniz. Beni tanımak isteyenlere kısaca özetlediğim gibi, telaffuzu en az icrası kadar zor altı farklı Uzakdoğu savunma sanatında kara kuşak veya üst düzey diploma sahibiyim. Dünyanın en yüksek beş tepesine, üstelik aynı anda tırmanmayı becerdiğim için kar leoparı sıfatını kazanmış bir dağcıyım. Nasıl becerdiğimi müsait bir zamanınızda teferuatıyla anlatırım. Teferruat demişken, istisnai bir ehl-i dikkat olduğumdan mekanik saat tamircisi, sırf denize değil derinliklerindeki her canlıya âşık olduğum için sertifikalı bir hidrografım. Tüm bu hobilerimi bir kenara bırakırsak, ki beni yakından tanımak isterseniz bırakmanızı tavsiye etmem, hayatımı uzun yıllardır özel dedektif olarak kazanıyorum. Ve hizmetinizdeyim.”

Genç kadın, dedektiften yıllardır bu açıklamaları dinleyip hayran olmuş geniş kitlelerin aksine etkilenmişe benzemiyordu. Sebastian rahatsız edici sessizliği bozmak adına kadının kulağına fısıldadı: “Dedektifin hazin vakadan haberi var madam.”

Bayan Lamortier’nin gergin suratına sadece mahir gözlerin fark edebileceği eser miktar hayret eklendi: “O halde neden bizi böyle bir aile faciasının ortasında rahatsız ediyorsunuz?” Sesini yükseltmemek için çabaladığı aşikârdı.

De Potasse, ömrü bu tür vakalarla geçmiş birinin rahatlığıyla yanıtladı: “Öncelikle ifade etmeliyim ki sizi rahatsız etmek planlarımın arasında yoktu. Buraya bizzat çağırıldım. Ve eğer kabalık olarak almazsanız,

HİDROGRAFI

Okyanusların, denizlerin, kıyıların, göllerin ve nehirlerin fiziksel özelliklerinin ölçümü, tasviri ve zaman içindeki değişimleriyle, bu alanlarda yapılan seyahatlerin güvenliğini sağlamak, ekonomik gelişimlere etkisini irdelemek, güvenlik ve savunma konularında gelişim sağlamak, bilimsel araştırmalara ve çevre korumasına destek vermek amacıyla ilgilenen bilim dalının ismidir.

Dedektif Antoine Hercule de Potasse, Kar Leoparı unvanını almak için tırmandığı dağların arasında, telaffuzu en az icrası kadar zor savunma sanatlarından birini icra ederken...

iptal etmek zorunda kaldığım Güneydoğu Asya Adaları yolculuğuna yelken açmayı huzurunuzda olmaya yeğleyeceğimi eklemek isterim."

Bayan Lamortier'nin şaşkınlığı gözle görülür hale gelmişti: "Güneydoğu Asya Adaları mı?"

"Evet. Nesli tükenmekte olan bir komodo ejderini korumak üzere."

"Komodo ejderi mi?"

"Madam her şeye hayret ediyor. Acaba cinayete de aynı ölçüde şaşırdı mı?"

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Cinayetle alakanız olup olmadığını sizi incitmeden anlamamanın kibar bir yolunu bulmaya çalışıyorum, isterseniz daha açık sorabilirim."

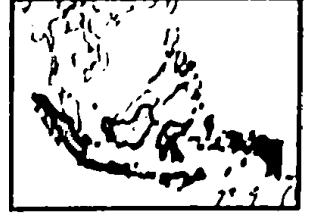
Genç kadın kontrolünü korumaya özen göstererek cevap verdi: "Çok cüretkârsınız bayım, ama önce siz benim şu soruma cevap verin: Buraya çağırıldım mı dediniz?"

Genç kadının tafsilatları yakalamadaki hüneri dedektifin gözünden kaçmamıştı. "Aynen öyle dedim," diye yanıtladı, "Bu sabah erken saatlerde bir telefon görüşmesi yaptım."

"Kim aradı?"

De Potasse omuz silkti, "Hiçbir fikrim yok. Korkarım bu sorunun cevabını birlikte bulmalıyız."

"Kiminle görüştüğünüzü sormadınız mı?"

GÜNEYDOĞU ASYA ADALARI

Küçük Sunda Adaları olarak bilinirler.

Avustralya'nın kuzeyinde, Endonezya'ya bağlıdır.

En büyükleri Bali, Lombok, Sumbawa, Flores, Sumba, Timor, Alor, Archipelago, Barat, Daya Adaları ve Taminbar Adaları'dır.

Endonezya toplamda 17.500'den fazla adadan müteşekkildir.

"Sormalı mıydım?"

"Elbette. Asgari kibarlık bunu icap ettirmez mi?"

"Tavsiyenizi bir sonraki telefon görüşmemde kesinlikle göz önünde bulunduracağım."

De Potasse kararlı ve rahat adımlarla geniş odadaki büfenin önüne gitti. Duvardaki aile üyelerine ait resimleri, büfenin üstündeki vazo, şarap bardağı, meyve tabağı gibi göz önünde bulunan eşyaları, onların yanı sıra duvar boyasının rengi, kapı tokmağının üstündeki çentik, masadaki çay bardağının yanında olması gereken ama bir nedenden ötürü orada olmayan kayıp kaşık gibi amatörlerin gözünden kaçması kuvvetle muhtemel ayrıntıları hızla kafasının bir kenarına not ederken Bayan Lamortier sorularına bir yenisini ekledi:

"Konuştuğunuz kişinin sesi nasıldı?"

"Büklümlü, yoğun, eczalı ve tok."

"Bu nasıl bir ses?"

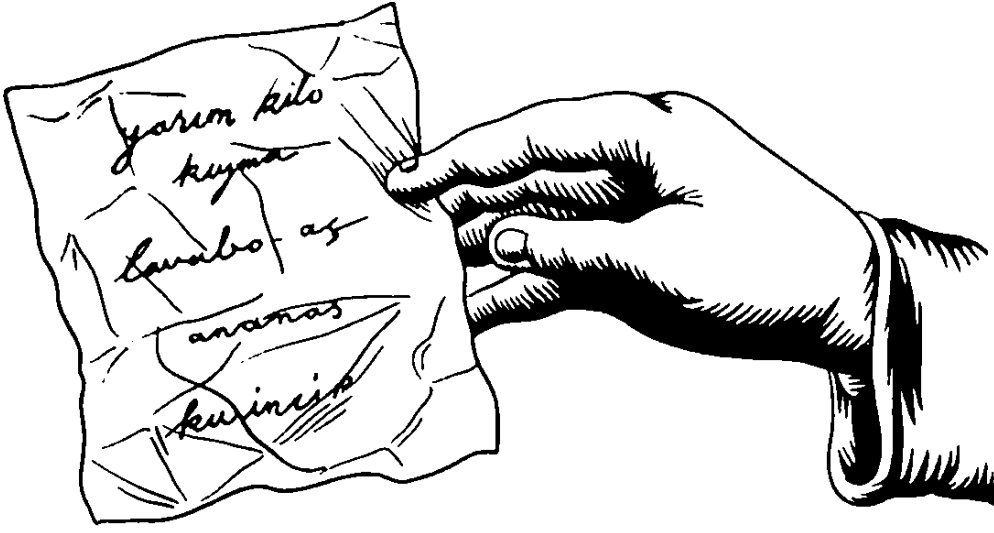
De Potasse hızla döndü. Elindeki şarap bardağını göstererek konuştu:

"Hayır, ses değil, şu masanın üstünde bulduğum şaraptan bahsediyorum. İçmemde mahsur yok, değil mi?"

Dedektif karşısındakini şaşırtmayı severdi. Bunu eğlence olarak değil, soruşturma sırasında bilgi paylaşmaktan imtina edenleri ters ayakta yakalamak için yapardı.

"Şaşırmış bir insan saniyenin onda biri süresince de olsa kontrolünü kaybeder. Tam o an ister söz, ister kendinin bile farkında olmadığı ikircikli bir hareket ya da minicik bir jestle yararlı bir bilgiyi kucağıma atması çok rastladığım bir şeydir ve ben hep o ânı ararım," derdi dost sohbetlerinde.

Ne yazık ki genç kadın kesinlikle şaşırmamıştı, üstelik geri adım atmaya niyetli değildi: "Sesi soruyordum bayım?"

Dedektif Antoine Hercule de Potasse'ın cebinden çıkan, özenle katlanmış esrarengiz kâğıt parçası.

"Bence orta yaşını bir hayli zaman önce geçmiş, böyle hazin bir olayın ortasına düştüğü için tedirgin ve gergin, vakayı işinin ehli birinin çözmesinde ısrarcı, doğru cümleleri kurmaya ihtimam gösteren biriydi."

"Peki, o ses size tam olarak ne dedi?"

"Bakalım, şöyle bir yere not almıştım." De Potasse ceketinin iç cebinden özenle katlanmış bir kâğıt parçası çıkardı. Ağır ağır okudu: "Yarım kilo kıyma. Lavabo-aç. Ananas. Ve kuluncik."

"Kuluncik mi?"

"Size de enteresan geldi değil mi? Acaba ne demek istedi? Bir şifre olmasından şüphelenmem için yeterince neden var."

"Verin şunu bakayım?" Genç kadın, De Potasse'ın elindeki kâğıdı aldı, dikkatle baktı. "Ama burada kuru incir yazıyor?"

De Potasse kâğıdı kadının elinden aldı, dikkatle baktı.

"Daha da enteresan. Bu size bir şey hatırlatıyor mu madam?"

O âna kadar sohbetten uzak durmaya özen göstermiş olan uşak Sebastian kâğıdı dedektifin elinden kibarca aldı, diğer ikisiyle

yarıyacak bir dikkatle baktıktan sonra araya girdi: "İşiniz karışmak gibi olmasın dedektif ama bu bana bir alışveriş listesi gibi geldi."

Dedektif fikri hemen reddetmedi:

"Bu, durumu daha da enteresan hale getiriyor."

Genç uşak devam etti: "Müsaade ederseniz fikrimi söylemek isterim. Bence bu listeyi size eşiniz Bayan De Potasse verdi."

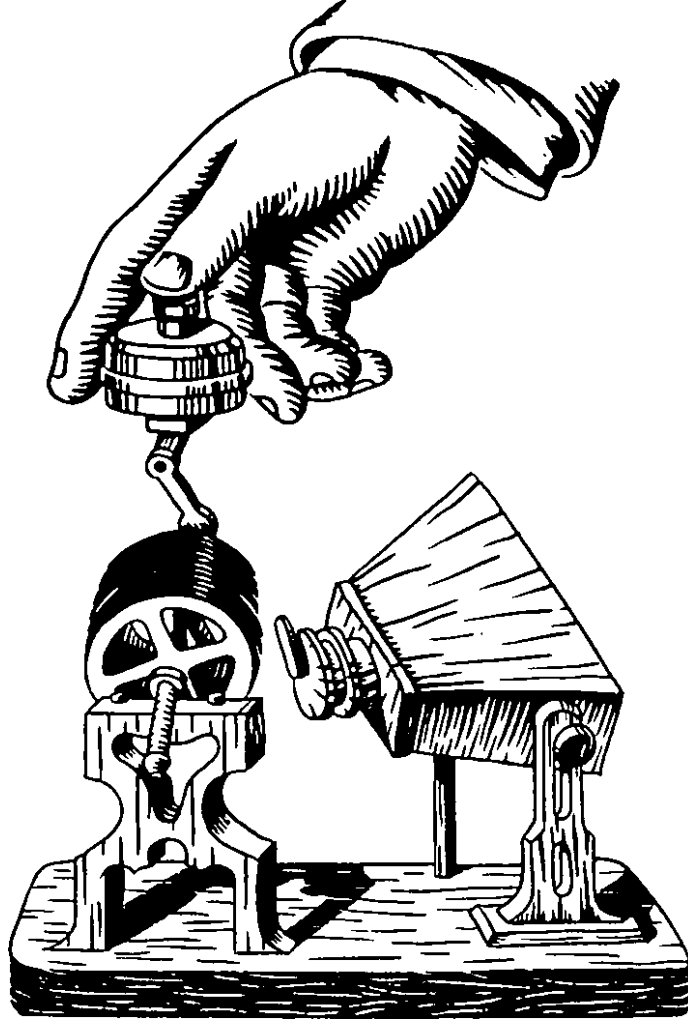
Dedektif dehşetle irkildi: "Ne? Karımın bu cinayete ilgisi olduğunu mu düşünüyorsunuz?"

Evet son zamanlarda araları iyi değildi, De Potasse dedektiflik mesleğini her şeyin önünde tuttuğu için o yaşa kadar bir çocuk yapmamışlardı, karısı bu yüzden onu hiç affetmemişti ve yaşları ilerledikçe bu durum ilişkide tamiri imkânsız bir yara açmıştı, ayrıca oturdukları evi satın alma şansları olduğunda dedektif bunu yapmak yerine biriktirdikleri tüm parayı bir müvekkilinin tavsiyesi üzerine borsada oynayıp paranın bir ay içinde yok olmasını seyretmek zorunda kalmıştı ve karısı bunu duyduğunda dedektifi kafasına sert bir cisimle vurmakla tehdit etmişti ama yine de Madam De Potasse'ın bir cinayet işlediğini düşünmesi kolay değildi. Yoksa?..

Sebastian'ın uyarısıyla bu düşüncelerinden sıyrıldı, "Aman efendim, ne münasebet, cebinizde listeler karışmış olabilir. Bazen bir alışveriş listesi yalnızca bir alışveriş listesidir."

Dedektif ikna olmuş göründü. "Haklı olabilirsiniz. Öte yandan, başta alakasız gibi gelen her ayrıntı, çözüme giden yolu bulmanızı sağlayacak bir işarettir. Bundan emin olacak kadar çok tecrübe yaşadım."

Bayan Lamortier daha fazla dayanamadı ve araya girdi: "Emnim yaşamışsınızdır. Ve şimdi o sırrı çözmek için sesin size neler söylediğini hatırlamak zorundasınız."

Dedektif Antoine Hercule de Potasse'in evden arandığında tüm konuşmaları kaydettiği manuel ses kayıt cihazı.

Dedektifin cevabı ani olduğu kadar şaşırtıcıydı: "Belki de ses kaydını dinlemek daha sağlıklı olabilir."

"Ses kaydı mı?"

"Ne zannettiniz madam? Ben eve gelen tüm aramaları mekanik kayıt cihazıma kaydederim."

"Niye şu âna kadar söylemediniz?"

"Bazen bazı şeyleri karşınızdakinin keşfetmesini beklersiniz. Ve bazen ses kayıt cihazını evden çıkarken yanınıza aldığınızı unutmuş olabilirsiniz. Hayat böyle bir şey. Tam da..."

Bayan Lamortier De Potasse'ın hayat hakkında bilgelik dolu sözlerinden mahrum kalma pahasına araya girdi:

"Şu sesi dinleyebilir miyiz? Lütfen."

De Potasse genç kadının sabırsızlığını anlıyordu. Cebinden bir süredir bahsi geçen ses kayıt cihazını çıkardı. Düğmesine bastı. Hışırtılı bir kayıt sesi odayı kapladı:

SES: Mösyö Potasse?

AHDP: De Potassel Kiminle görüşüyorum?

SES: Sizi Lamortier Malikânesi'nden arıyorum.

AHDP: İsmi listede yer almamasına rağmen her yıl Paris'in en çok vergi verenleri arasında olduğuna adımız gibi emin olduğumuz sanayici Eugène Lamortier'nin malikânesinden mi?

SES: Evet?

AHPD: Nasıl yardımcı olabilirim?

SES: Size burada dün gece işlenen bir cinayeti ihbar etmek istiyorum. Çok az zamanım var. Takip ediliyorum.

AHDP: Cinayet mi dediniz? Kiminle görüşüyorum? Bana isminizi verin lütfen, Bay?..

SES: Kim olduğumu bırakın. Bir an önce buraya gelmelisiniz. Bu bir ölüm kalım meselesi.

AHDP: Ölüm meselesi, evet. Ve fakat kalım meselesi için geç kalmış olabiliriz.

SES: Lütfen bayım. Lütfen Bay De Potasse. Bu meseleyi ancak siz çözebilirsiniz.

AHDP: Kariyerime baktığımda bu hususta size hak vermekten başka...

Çıkan hışırtılardan telefonun kapandığı ve kaydın sona erdiği anlaşılıyordu. Kısa süren bir sessizlik sonrası Bayan Lamortier dehşetle fısıldadı:

"Bu ses..."

Sebastian tekrarladı:

"Bu ses?"

De Potasse duyduklarına inanmakta güçlü çekti: "Busquets mi dediniz? Barcelona'nın defansif orta saha oyuncusu Sergio Busquets'ten mi bahsediyorsunuz?"

Sebastian daha yüksek sesle ve bu kez artikülasyonuna dikkat ederek tekrarladı:

"Hayır. Bu ses, ses..."

"Pardon. Bazen uzun seneler yaptığım tüpsüz dalış hocalığının kulaklarıma bıraktığı hazin miras yüzünden söylediklerinizi yanlış anlıyor olabilirim. Yoksa sesin sahibini tanıyor musunuz?"

Bayan Lamortier gözyaşlarına hâkim olmaya çalışarak konuştu:

"Pek tabii bayım. Ses, Bay Lamortier'ye ait. Eşim Eugène Lamortier'ye!" Bunu söylerken

SERGIO BUSQUETS
İspanya'nın efsanevi ayaktopu takımı Barcelona'da oynayan defansif orta saha oyuncusu. Aynı sezonda hem lig şampiyonluğu hem lig kupası hem de Avrupa Şampiyonlar Ligi şampiyonluğunu kazanma başarısını, üstelik iki kez (2008-2009, 2014-2015) göstermiş az sayıda futbolcudan biridir.

şöminenin üstüne, kocasıyla birlikteki resimlerine acıyla baktı.

Dedektif de resme döndü, küçük bir aydınlanma yaşadı.

"Ünlü armatör ve ismi listede yer almamasına rağmen her yıl Paris'in en çok vergi verenleri arasında olduğuna adımız gibi emin olduğumuz sanayici Eugène Lamortier mi?"

"Evet, o."

"Nerede kendisi?"

"Dün gecedan beri çalışma odasında, masanın üstünde yatıyor."

"Niye, bel ağrısı mı?"

"Hayır."

Genç kadın bir anlık tereddüt sonrası fısıltıyla konuştu:

"Öldürülen, eşim Bay Eugène Lamortier'nin ta kendisi."

"Bu da ne demek madam?"

"Eşim Bay Lamortier dün gece öldürüldü."

"Hâlâ anlamıyorum?"

"Eşim Eugène Lamortier sizi bu sabah öldürüldükten sonra aramış!"

"Yani?"

"Eşim önce öldürülmüş. Sonra sizi aramış!"

"Ve?"

"Eşim sizi aramadan önce ölmüş. Önce ölmüş sonra ara..."

Genç kadın yaşadığı şok sebebiyle sözlerini bitiremeden Sebastian'ın kollarına yığılırken Dedektif Hercule de Potasse kendisini tekrar etme pahasına fısıldadı: "Tuhaf ve tehlikeli bir maceraya yelken açmak üzere olduğumu hissediyorum."

*Eugène Lamortier ile Mireille Lamortier'nin bir arada resmedildiği,
malikânenin salonunda asılı bulunan tablodan bir ayrıntı.*

2 . B Ö L Ü M

SORUŞTURMA BAŞLIYOR!

Bayan Lamortier, duyduğunuz sesin kocanıza ait olduğuna emin misiniz?”

Genç kadın büyük salonda, pencerenin önündeki koltuğa uzanmış, Sebastian’ın hazırladığı limonlu suyu içerek kendine gelmeye çalışıyordu. O yüzden dedektifin sorusuna ayrı, sorunun muhteviyatına ayrı içerledi: “Mösyö, bu nasıl bir soru? Kocamın sesini nasıl tanımam?”

Soruya soruyla cevap veren insanlardan oldum olası şüphelenirdi De Potasse, o yüzden konuyu biraz daha derinleştirmek ve genç kadını biraz daha konuşturmak için devam

etti: "Madam, bazen insan kendisini en yakınındakilere bile yabancı hissedebilir."

"Bu çok ağır bir iddia. Ve daha çok hissî uzaklıklar için kullanılır." Bayan Lamortier içinde bulunduğu durum hesaba katıldığında mantık yürütme hususunda her seferinde sınıfı geçiyordu.

"Açıkkçası, ağır ya da hafif, duygusal ya da fiziksel bir iddiada bulunmak için çok erken. Niyetim bu değildi ama onun da zamanı gelecek."

"Bay De Potasse, izin verirsiniz ilginiz için size teşekkür edip olaya polisi dahil etmek istiyorum."

"Mesela?"

"Cinayet Masası Başmüfettişi Pierre Le Mur'ü aramak istiyorum."

Dedektif bir an duraksadı, ardından derin bir iç çekerek yanıtladı: "Le Mur ha! Hiç durmayın. Yarın itibarıyla tüm Fransız gazetelerinde üçüncü sayfa haberi olmak ya da magazin basınının diline düşmek arasında bir seçim yapmanız gerekecek ama olsun, hemen arayın."

Dikkatli bir göz bu iç çekişte profesyonel bir bezginlikten çok ihtiyatlı bir serzeniş olduğunu anlayabilirdi ama tahmin edilebileceği gibi odada bunu fark edecek kimse yoktu.

"O da ne demek?" diye sordu Bayan Lamortier.

Soruya soruyla cevap verme sırası dedektifteydi: "Pierre Le Mur'ü tanır mısınız?"

"Birkaç kez karşılaştım. Eugène'in dostuydu. Rahmetli kocam kendisi etrafta yokken başımıza bir şey gelecek olursa başmüfettişi aramamı tembihlemiştir."

De Potasse kadını incitmemeye özen göstererek konuştu: "Anlıyorum, eşinizin epey bir zaman etrafta olmayacağını"

düşünürsek tembihine uymanız mantıklı gözüküyor. Yalnız sizi ikaz etmem gerekiyor madam. Le Mur her davayı kendi şovu haline getirmeyi seven bir sürüngendir. Onun küçük bir işaretiyle gazeteciler bu vakanın peşine düşecekler. Aç kurtlar gibi! Fransa'nın en zengin adamlarından biri, kendi evinde öldürülüyor, öldürüldükten sonra, polisi değil, bir özel dedektifi arıyor. Öldürülmeden önce arasaydı bile bu yeterince tuhaf bir durum. Bunu o çakallara açıklarken rahat olabilecek misiniz?"

Genç kadın bir süredir kendine gelmek için limonlu su içen ve siyah dantel yelpazesini bitap şekilde sallayan birinden beklenmeyecek bir çeviklikle doğruldu: "Tabii! Kim beni suçlayabilir ki?"

"Soruya bir kez daha soruyla cevap vermek gibi olacak ama rahmetli eşinizin vasiyeti belli mi?"

Bayan Lamortier artık iyice kendine gelmişti. Soğukkanlılıkla konuştu. "Bu işlerle avukatımız Mösyö Victor Bonbatonne ilgileniyor."

"Ve?"

"Kendisi şu anda şehir dışında. Yanlış hatırlamıyorsam, eşim onu bir iş anlaşması için Marsilya'ya yolladı."

"O zaman bir an önce buraya gelmesinde fayda var. Anlaşma yapmak için değil, sizi savunmak için. Ceza davalarında iyi midir?"

"O da ne demek?"

"Le Mur ilk olarak sizi suçlayacak."

Bayan Lamortier her ne kadar istifini bozmama konusunda açık ve net bir çaba gösteriyorsa da, De Potasse istediği açığı yakalayacak gibiydi, artık genç kadının sesinde belli belirsiz bir tedirginlik kırıntısı hissediliyordu: "Ne demek istiyorsunuz? Açık söyleyin."

De Potasse acımasız olmak istediğinde, bunu çok iyi becerirdi: "Genç kadın-yaşlı zengin adam evliliklerinde beklenenden önce gerçekleşen ölümler' istatistiklerine bakarsanız, ne demek istediğimi anlarsınız. Eğer bu cinayetten bir çıkarınız olduğu ortaya çıkarsa bir anda en büyük şüpheli durumuna düşebilirsiniz," dedi duygusuzca.

"Ama bu haksızlık! Kocamın yasını tutmaya henüz başlayamadım bile. Her şey yeterince acı vericiyken..." İşte. Her zamanki gibi. Genç kadın kendini koyuverecekti. Sonrası kolaydı. İtiraf ya da o âna kadar söylenmeyen, unutulmuş, atlanılan ayrıntıların önce geveleyerek sonra açık ve sıralı ifadesi...

Ne yazık ki De Potasse'ın beklediği gibi olmadı, genç kadının aklından kim bilir neler geçti, ani bir karar değişikliği ve mantığın sesiyle, "Sizin öneriniz nedir?" diye sordu dedektife. De Potasse'ın bu durum için de hazır bir planı vardı tabii ki, "En azından bugün bana izin verin. Cinayetin nedeniyle ilgili müspet bir adım attığımı görmezseniz, ki bu neredeyse imkânsız, Le Mur'ü arayın," diye cevap verdi.

"Onunla bir an önce durumu paylaşmamız icap etmez mi? Aksi bir durum hepimizi suçlu haline getirmez mi?"

De Potasse acı acı gülümsedi: "Tekrar etmekte beis görmüyorum, Başmüfettiş Le Mur ağaca çıkmış bir kediye yere indirmek için onu vuracak kadar mantıksız, kediye kaçırıldığı için sahibini cezalandıracak kadar hukuksuz ve kedi bir daha çıkmasın diye ağacı kökünden kesecek kadar acımasız bir polistir. Onu çağırmak size bir fayda getirmez."

"Onu iyi tanıyorsunuz."

"Kendisine karşı olan hislerimi müstakbel işverenimin karşısında açık etmekten korkmayacak kadar."

"Peki, ne yapmamızı tavsiye ediyorsunuz?"

De Potasse bu gibi durumlarda çabuk karar alır, bunu da etrafına çok net iletirdi: "Cinayet mahallini incelemeliyim. Siz burada bekleyin. Sebastian, sen benimle gel, maktulü görmeden önce bana kuvvetli bir içki gerekiyor."

O âna kadar hanımının yanında bir put kadar sessiz ve bir yay gibi gergin bekleyen Sebastian hemen harekete geçti: "Hemen Bay De Potasse. Şeri, konyak ya da vermut? Hangisini tercih edersiniz?"

"Hepsinden. İçkimi hazırlamadan önce bana çalışma odasının yolunu gösterir misin?" Dedektif genç kadına döndü, saygıyla selam verdi: "Madam? Müsaadenizle."

Kadın küçük bir hareketle dedektifin selamını kabul etti: "Mösyö De Potasse, size güvenmek istiyorum."

"Bana bunu söyleyenlerin tamamının hizmetim sonrasında kullandıkları cümleyi bilmek ister misiniz?"

Bayan Lamortier'nin ağzını açmasına fırsat vermeden ekledi: "Size güvenerek ne kadar isabetli bir karar verdiğimi bir kez daha anladım Bay De Potasse."

* * *

Sebastian ve De Potasse koridorda yürürlerken, dedektif yan gözle genç uşağı inceledi. İlk bakışta dikkat çekici bir özelliği yoktu. Minik bir burun, birbirine yakın gözler, tombul yanaklar ve korkak bir gülümsemeden oluşan ablak bir surat. Çekingen tavırları bir yana, söz dinlemeye hazır ve söyleneni anlama çabası takdire şayan bu genç adamı daha yakından tanımak için sordu:

"Sebastian, söyle bakalım nerelisin?"

"Memleket mi? Ardèche mösyö."

"İçinden mi?"

"Hayır. Aubenas adlı küçük bir kasaba. Bilmezsiniz."

"Kasap Vacheron hâlâ etin yağlı kısmını kakalıyor mu sevmediklerine?"

Sebastian bir an duraksadı: "Kasap Vacheron mu?"

"Evet, kasaba meydanından aşağı inerken solda, yukarı çıkarken sağda bir dükkânı vardır ya?"

Sebastian'ın yüzü aydınlandı. "Evet, tabii ki! Siz onu tanıyor musunuz?"

"İnsan kasabalısını tanımaz mı? Peynir yuvarlama yarışlarında onu az yenmedim!"

Sebastian heyecanını bastırmaya çalışarak, "İnanmıyorum mösyö, dünya ne kadar küçük. Aynı kasabadan olduğumuzu hayatta tahmin edemezdim," dedi.

"Hayat biz tesadüflere hayret ederken akıp giden şeydir," dedi dedektif ve sordu: "Söyle Sebastian, sana güvenebilir miyim?"

Sebastian heyecanla başını salladı: "Tombul bir domuzun çamurdaki aksine güvendiği kadar!"

"Tam olarak anlamadım?"

"Ben de ezberden söyledim mösyö. Bizim oralardan bir deyiş. Mutlaka duymuşsunuzdur."

ARDÈCHE

İsmi Ardèche Nehri'nden alan, Güney Fransa'da Auvergne-Rhône-Alpes bölgesinde, Paris'e takribi 567 kilometre uzakta bir şehir. Ardèche Nehri şehri kano yapmaya düşkün olanların sevdiği bir yer haline getirmiştir.

AUBENAS

Ardèche'in güney bölümünde yer alır. Ardèche Nehri Aubenas'dan da geçerek 10 kasaba ve köyden oluşan Aubenas, 23 bin kişilik bir nüfusu barındırır. Doğal parkların, nehrin ve dağların ortasında turistik atraksiyonlar için avantajlı bir konumda bulunur. Başlıca üretimi peynir çeşitleri ve kestane olan Aubenas Aubenas Şatosu, Gargoule Evi, Saint Benoit Katedrali gibi tarihî yapılara ev sahipliği yapmaktadır.

"Tabii ya. Duymaz olur muyum? Sana bir şey sormak istiyorum hemşerim Sebastian. İkimizin arasında."

"Tabii Bay De Potasse."

"Çalışanlar arasında şüpheli ya da garip hareketlerde bulunan kimse var mıydı?"

Sebastian kısa bir tereddüitten sonra başını salladı: "Sanırım evet."

"Kim?"

"Bahçıvan Pierrot. Çorbasını ana yemekten sonra içer. Çok tuhaf değil mi?"

Dedektif genç uşağa onaylar gibi baktı, cebinden defterini çıkardı ve not almaya başladı:

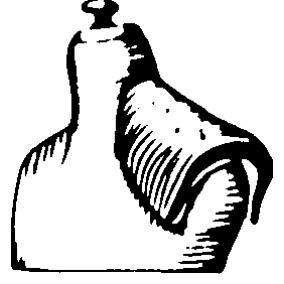
"Enteresan."

"Hizmetçi Matmazel Selaine sümüklü mendil biriktirir. Odasında iç çamaşırlarının bulunduğu çekmecedeki. Ayrıca, iç çamaşırı demişken, seyis Lizarazu da kadın iç çamaşırları giyiyor, modası çoktan geçmiş olmasına rağmen vatka takıyor."

"Enteresan."

"Bildiğimi kendisine söylemezseniz minnettar olurum dedektif. Örneklerim yeterince tuhaf mı?"

Dedektif uşağın sırtını sıvazladı: "Müşahede gücüne hayran oldum Sebastian. Hepsini not aldım. Bundan sonra da gözünü dört aç ve tuhaf olduğunu düşündüğün her şeyi bana rapor et."

VATKA

Geniş omuz ihtiyacına sahip olan kadın ya da erkekler tarafından tercih edilen vatka erkeklerde özellikle ceket ve pardösülerde, kadın giyiminde ise moda emrettiği takdirde aşağı yukarı her türlü giyside kullanılabilir. Özellikle kalın kumaşlı giysilerin kalıbını göstermesi için kullanımı zaruridir; örneğin deri ya da süet ceket ve montlarda. Düşük ya da dar omuzluların en önemli destekçisi olan vatka, başta 1800'lü yılların sonu, 1930'lar ve 1980'ler olmak üzere çeşitli dönemlerde moda sahnesinin gizli kahramanlarından olmuştur.

BEŞ DUYU ORGANIMIZ

				
TAT ALMA <i>dil</i>	KOKLAMA <i>burun</i>	GÖRME <i>gözler</i>	DOKUNMA <i>deri</i>	DUYMA <i>kulaklar</i>
Tatları ayırt eder: tatlı, tuzlu, ekşi, acı.	Kokuları ayırt eder.	Renkleri ayırt eder ve ışığı algılar.	Acıyı, baskıyı, sıcaklığı ve soğukluğu ayırt eder.	Sesleri ayırt eder.

"Tabii Bay De Potasse."

İkili çalışma odasının önüne gelmişti. Dedektif derin bir nefes aldı:

"Şimdi, içeri girmeliyim."

"Ben de size hemen güzel bir içki hazırlayacağım."

De Potasse gülümsedi: "Hiç gerek yok. Baş başa kalmamız için uydurduğum bir şeydi o. Genç ev sahibimiz senden ayrılmak istemeyecekti, öte yandan senin de efendisine yardım etmek için buraya kadar gelmiş birine hizmet etme şansını tepmek istemeyeceğini biliyordum. O yüzden beyaz bir yalan söyledim. Görev başında içmem. Biraz önce içtiğimi iddia ettiğim şarabı da içmedim. Basit bir illüzyon oyunu."

Sebastian şaşkınlıkla sordu: "Peki, tadını nasıl bildiniz?"

De Potasse'ın bugüne kadar bu soruyu kaç kez cevapladığını hesaplaması gerekse, yalnızca kâğıt ve kalem değil, modern çağın yeni oyuncaklarından havalı bir hesap makinesi de gerekirdi. "Görmek yetti," dedi. "Zorda kalınca insana bahşedilmiş beş duyudan yalnızca birini diğerlerinin yerine kullanmayı

Uzakdoğu'da geçirdiğim uzun meditasyon seanslarına borçluyum."

Sebastian'ın bakışlarında anladığına dair hiçbir emare göremeyince devam etti De Potasse: "Yani kulağımla koklamayı, burnumla görmeyi, dokunarak duymayı, görerek tat almayı öğrendim."

Bu acayip adamı anlamak hiç olmazsa şimdilik mümkün gözüküyordu. Ama hayran olmak, o mümkündü. "Belki bir gün sana da anlatırım," dedi dedektif, "şimdi görev zamanı."

Her ne kadar hiçbir zaman görev başında içmese de De Potasse'in Bonsante şarabının lezzetine düşkünlüğü bilinen bir şeydir.

Sûratle içeri girdi. Sebastian'ın içinden bir his bu adamın kendileri için bir şans olabileceğini söylüyordu.

Dedektif Antoine Hercule de Potasse'ı Pasifik adalarında yaşayan ve nesli tükenmekte olan bir komodo ejderinin hayatını kurtarmaktan daha çok ilgilendirecek tek şey, Paris'in müstesna bir semtindeki muhteşem bir malikânede işlenmiş bir cinayet olabilirdi ve dev malikânenin gösterişli çalışma odasında, kafasının arkasında sert ve sivri bir cismin yarattığı derin yara iziyle yatan Bay Eugène Lamortier, De Potasse kadar tecrübeli olmayanlara bile ölümler diyarından fısıldıyordu: "Bu bir cinayet vakasıdır."

Bu ölü başka neler fısıldıyordu? De Potasse için kısa bir araştırmadan sonra tecrübesinin ve keskin gözlem gücünün yardımıyla birtakım tespitlerde bulunmak çocuk oyuncağıydı.

Katil —eğer dışarıdan gelen bir ziyaretçi olduğunu kabul ediyorsak— geldiği gibi gitmişti. Odada hiçbir iz bırakmamıştı. Ciddi bir boğuşma izi yoktu.

Masanın yanında duran portatif barın üzerindeki şişeler muntazaman sıralanmıştı, alt sıradaki bardakların takımı bozulmamıştı. Karşılıklı içilmiş içkiler ya da purolar, puroların gelişigüzel söndürüldüğü tablalar, üzerlerinde bir ruj izi, bir parmak izi olabilecek bardaklar da yoktu.

Yerlerde, çalışma masasının üstünde, karşılıklı duran koltuklarda, koltukların önündeki sehpa ya da odanın duvarlarını çevreleyen kütüphanenin üstünde ilk bakışta, ikinci bakışta ve hatta De Potasse'ın mahir gözleriyle yapılan derinlemesine araştırmada tespit edilecek olağandışı bir şey gözüküyordu.

Dedektif Hercule de Potasse çalışma odasında rahmetli Bay Lamortier'nin cesedini incelerken...

20. YÜZYIL BAŞINDA MALİKÂNE
ÇALIŞANLARININ TAHMİNİ
ÜCRETLERİ

Kadın Hizmetli Grubu		Erkek Hizmetli Grubu	
	Kadın kâhya - 50 frank ve üstü		Erkek kâhya - 100 frank ve üstü
	Aşçı - 60 frank ve üstü		Aşçı - 150 frank ve üstü
	Dadı - 30 frank		Baş kâhya - 60 frank
	Hizmetçi - 25 frank		Uşak - 40 frank
	Aşçı yamağı - 25 frank		Şoför, arabacı - 40 frank
	Çamaşırcı - 20 frank		Baş seyis - 45 frank
	Çocuk bakıcısı - 20 frank		At arabası sürücüsü - 12 frank
	Sütçü kız - 15 frank		Bahçıvan - 100 frank ve üstü
	Bulaşıkçı - 12 frank		Av hayvanları bekçisi - 80 frank
	Depo hizmetçisi - 12 frank		Kapıcı - belirsiz

Evet, katil geldiği gibi gitmiş, Lamortier'yi uzun süren coğrafya dersi sonrası teneffüs başladığında bir dahaki derse kadar sırasının üstünde uyuklamaya çalışan bir öğrencinin gevşek duruşuyla bırakmıştı. Öğrenci bir dahaki ders zili çaldığında doğrulacak, esneyecek, mahmurluğunu atmak üzere keyifle gerinecekti. Bay Lamortier'nin böyle bir şansı yoktu.

De Potasse içeri girdiği süratle dışarı çıktı.

"Çalışma odasında ilk bakışta şüphe uyandıracak bir şey yok. Masanın üstünde yatan Bay Lamortier. Ölmüş. Öldürülmüş. Şu âna kadar sizden sözlü olarak edindiğim bilgilerin fiziki tasdiki dışında yeni bir bilgiye ulaşamadım."

Sonra sordu:

"Onu bu halde sen mi buldun Sebastian?"

"Evet efendim."

"Hanımefendiden başka gören oldu mu?"

Sebastian kısa bir an düşündükten sonra yanıtladı: "Kesinlikle hayır. Bahçıvan, seyis, kâhya, hizmetçi ve diğer yardımcılar hafta sonunda izinliydiler, ancak öğleye doğru burada olacaklar."

"Güzel. Olayı öğrenmemeleri iyi olur. Önemli bir kuralı hatırlamamızda yarar var. Suçlu aralarından biriye, birbirleriyle ne kadar az konuşurlarsa, o kadar iyi. Unutma, biz her şeyi bilmeliyiz, herkes olabildiğince az şey bilmeli."

Sebastian dedektifi tüm söylediklerini ezberlemek ister gibi dikkatle dinliyordu. Dedektif sordu: "Bay Lamortier'yi soğuk bir yerde muhafaza etmemiz mümkün mü?"

"Tabii. Mutfakta domuzları kestikten sonra sakladığımız büyük bir buzluk var."

"Güzel. Bahsettiğin insanlardan başka görmem gereken kimse var mı?"

"Bir düşüneyim. Şoför Accélérateur rahmetlinin oğlu küçük Lamortier'yi karşılamaya gitti, bu aralar gelmesi lazım." Dedektif Sebastian'ın fark edemeyeceği kadar kısa bir an durakladıktan sonra sordu: "Bay Lamortier'nin oğlu mu? Bu beyefendi hakkında bilgi alabilir miyim?"

İkisi birlikte salona doğru yürürlerken Sebastian dedektife sakince cevap verdi: "A.S. Lamortier. Fransız ordusuna hizmet

*Dedektif Antoine Hercule de Potasse ve Bayan Lamortier
katilin kimliğı üzerine fikir teatisinde...*

veren şerefli bir üsteğmendir. Küçükbey tatil için geliyordu, büyük ihtimalle bu elim hadiseden haberi yok. Allahım, ne kadar acıl!"

Dedektif salonun kapısında yeni bir soruyu kafasında çevirirken arkasından gelen bir ses yüzünden sorusunu askıya almak zorunda kaldı: "Kimden bahsediyorsunuz kuzum?"

Bayan Lamortier üstünü değiştirmiş ve bir hayli tazelenmiş şekilde karşılarındaydı. Dedektif yanıtladı: "Oğlunuzdan madam. Lütfen içeri girelim, orada devam edelim."

Genç kadın dedektifin arkasından salona girerken hayretini gizlemek için hiç çaba sarf etmedi: "Oğlum mu?"

"Evet. Küçük Bay Lamortier'den."

"Ama?.."

Dedektif genç ev sahibinin yeni bir sorusuna mahal vermeden atıldı: "Durun da soruları ben sorayım. Küçük Lamortier asker demek?"

"Evet ama..."

"İlginç. Kaç yaşında?"

"Bildiğim kadarıyla 24."

"Siz kaç yaşındasınız Bayan Lamortier?"

Bayan Lamortier'nin kaşları kalktı: "Bana yaşımı soracak kadar kabalaştığınıza göre cevabı soruşturmanız için çok önemli."

"Ne yazık ki size kaba görünmeyi göze almalıyım madam. Her cevap yeni sorular doğurur ve o soruların cevapları bizi çözüme götürür."

"Gelecek ay 26 olacağım."

Dedektif kadına biraz daha yaklaştı: "Bağışlayın, uzun seneler Sovyetik bölge dağlarında yüksek irtifada yaşadığım için kulağım ağır işitiyor. Bir an 26 dediniz sandım."

"Öyle dedim mösyö."

"Enteresan. Yani oğlunuzu doğurduğunuzda..." kısa bir hesapyaptıktan sonra devam etti De Potasse, "iki yaşındaydınız."

Sonra genç kadının araya girmesine müsaade etmeden devam etti: "Sizin için zor olsa gerek. Doğduktan çok kısa bir süre sonra bir çocuk doğurmak. Daha yürümeyi yeni öğrenmişsiniz. İhtimaldir ki konuşmuyorsunuz bile. Gerçi kız çocukları çabuk konuşurlar. Bunu not almalıyım."

De Potasse, kadının yüzündeki yılgın ve bıkkın ifadeyi görünce duraksadı. "Bu bahsettiğimiz sayılarda bir yanlışlık olabilir mi?"

Bayan Lamortier kafasını sallamayı zül gören bir tavırla yanıtladı: "Bay De Potasse, şaka yaptığınızı farz ediyorum. Yapmıyor olmanız ihtimaline karşı söylemeliyim ki küçük Bay Lamortier eşimin ilk karısından doğan çocuğudur."

De Potasse rahatlamış gözüktü: "Aha! Bu her şeyi açıklıyor. Bir daha tekrarlar mısınız?"

"Bay De Potasse, küçük Bay Lamortier eşimin ilk karısından doğan çocuğudur."

De Potasse bir kez daha coşkuyla bağırdı:

"Aha, bu her şeyi daha da net açıklıyor."

"Bir daha tekrarlamamı ister misiniz?"

"Hayır, hayır. Ben kendi sorularıma geçebilirim."

Sorular birbiri ardına çakan kıvılcımlar gibiydi. "Küçük Bay Lamortier ile babasının arası nasıldı?" "Birbirlerini severler miydi?" "Oğul babayı sayar mıydı?" "Baba oğula nasıl davranırdı?" "Oğul babaya nasıl davranırdı?" "Baba ve oğul size nasıl davranırdı?" "Sebastian, gel buraya, baba oğul sana nasıl davranırlardı?"

Sebastian soruların hızından sersemlemiş olsa da yerine ge-

tirmesi gereken bir vazife olduğunun bilinciyle, "Bay Hercule de Potasse," dedi, "Tüm bu soruları muhatabına sormaya ne dersiniz?"

Salonun kapısında genç, yakışıklı, Fransız ordusuna onurla hizmet verdiği yalnız üniformasından değil her halinden belli, yağız bir genç belirmişti. Yüzündeki geniş gülümsemeden henüz olanlardan haberdar olmadığı anlaşıyordu.

"Tanıştırıyım Bay De Potasse, Bayan Mireille Lamortier'nin üvey, Bay Eugène Lamortier'nin öz oğlu, Abdullah Şevki Lamortier!"

Genç adam coşkuyla odaya girdi, topuklarını birbirine sert bir şekilde vurarak selam durdu: "Merhabayın ağalar, sevgilerimi sunarım analığım. Gusuruma bahmayın, geç geliverdüm, tren rötör yaptım. Eee, deyiverin hele. Bu beyefendi kim? Yemeh hazır mı ve en önemlisi... Babacuğum ner'de?"

Abdullah Şevki Lamortier henüz babasının başına gelmiş korkunç hadiseden habersiz, tüm heybetiyle malikâne kapısında.

3 . B Ö L Ü M

“BU NASIL BİR ŞOH!”

“**i**şimin en zor taraflarından biri yeni tanıştığım bir insana yakınının ölüm haberini vermek,” diye düşündü dedektif. Haberi verdikten sonra “nasıl öldü?” sorusunu “cinayet” diye cevaplamak daha da zordu. Şüphesiz en zoru “siz nasıl öğrendiniz?” sorusuna “babanız öldükten hemen sonra beni telefonla aradı” demekti.

De Potasse önce Bayan Lamortier’yi odasına dinlenmeye yolladı. Sonra genç Lamortier’yi karşısına aldı ve bildiği her şeyi anlattı. Öldükten sonra arama ayrıntısını üstü kapalı

geçti, o konu biraz tartışmaya açıktı ne de olsa. Onun dışında malikâneye geldiği andan itibaren tüm öğrendiklerini, tanık olduklarını genç Lamortier'ye anlatırken genç subayın ağzından tek kelime bile çıkmadı. Tüm hikâyeyi dinledikten sonra güçlükle konuştu: "Vay babam, vaylar babam. Nasıl gıydılar bu insan hülasasına. Nasıl?" Gözyaşlarına hâkim olmaya çalışırken içini çekti genç adam: "Bu nasıl bir şöhtur Allahım?"

Dedektif tam anlamamıştı: "Affedersiniz, nedir?" diye sordu.

"Şoh" diye cevapladı genç adam.

"Nasıl bir şey bu şoh?"

"Alenktrih şohu vardır ya, öyle."

Dedektif başını salladı: "Ha, şok!"

Abdullah Şevki Lamortier üzüntüyle mırıldandı: "Biz ne deyih ki?"

"Kusura bakmayın, uzun yıllar patlayan silahlarla haşır neşir olduğum için kulağım ağır işitiyor. Öte yandan pek alışılmadık bir aksanınız olduğunu da söylemeliyim," diye cevap verdi dedektif, "kesinlikle Metropolitan Paris değil. Güney Fransa'dan da değilsiniz, Bretonyalı desem onların aksanı daha gırtlaktan-
dır. Alsace, Aosta, Oksitanya, Korsika, Gaskonya, Limousin, Champenois, Burgonya ya da Auvergnat aksanı da değil bu. Haksız mıyım?" diye sordu dedektif.

"Yok, haklısan ağam, benim aksan biraz Dodurga ile Mecitözü arasındır, herkes bilmez," dedi genç adam.

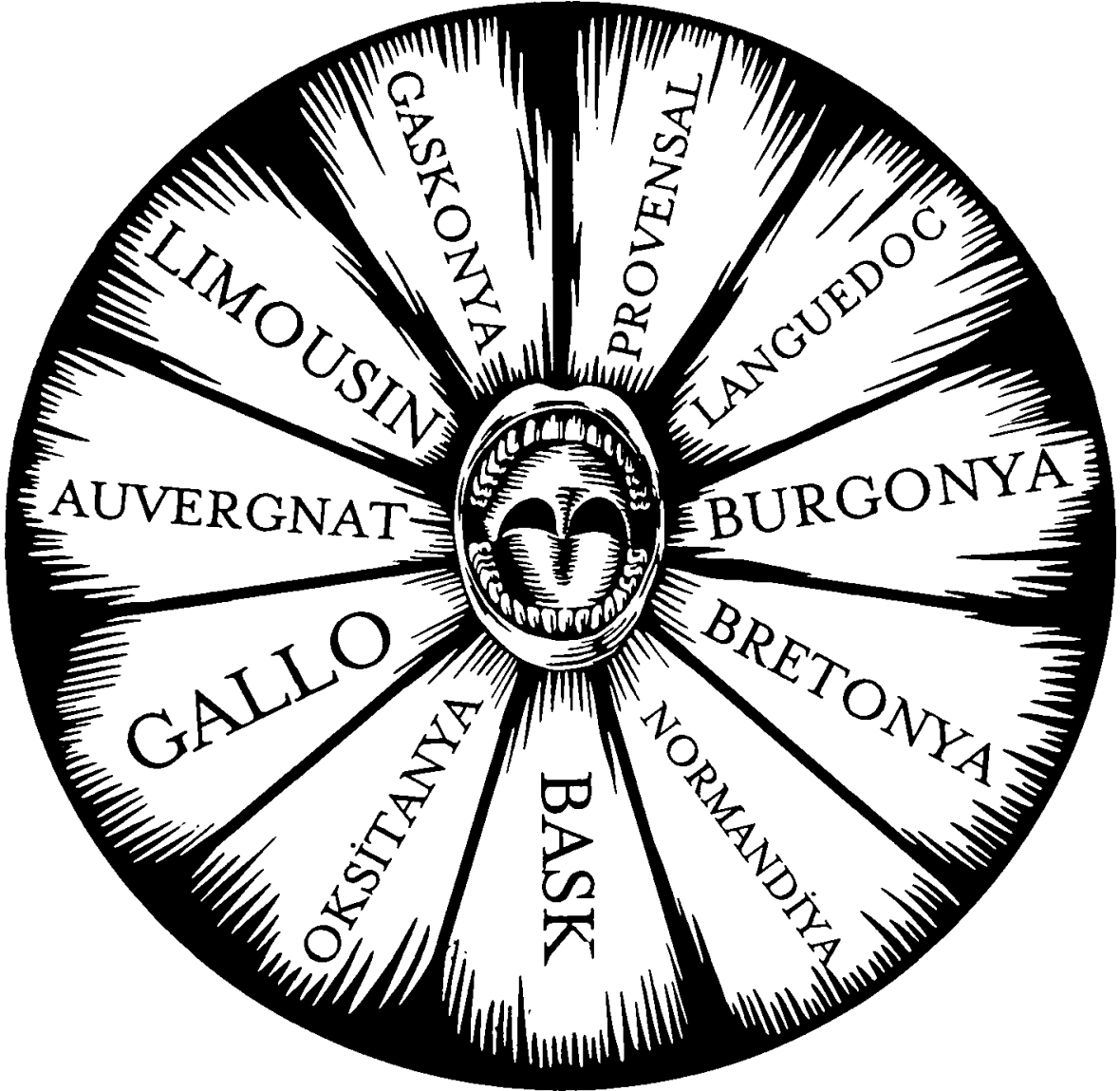
"Belçika mı?"

"Yoh, Çorum."

"And Dağları tarafı mı oluyor bu?"

"Yoh ya, Angara'dan ileri git, Çangır, Amasya arası, Çekerek Deresi'nin berisi."

FRANSA'DA TARİHE KARIŞMAK
ÜZERE OLAN 11 DİYALEKT

"Ankara?"

"He. Angara."

Dedektifin aklı karışmıştı ki bu hiç alışıldık bir durum değildi.

"Tuhaf. Bir tek Ankara bilirim, Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti," dedi.

Genç adam kafasını salladı, "He, aynen."

"İsminiz Abdullah Şevki. Bu da her gün duymaya alıştığımız bir isim değil. O halde?"

Abdullah Şevki Lamortier, en yakındaki koltuğa çöktü, cebinden çıkardığı sigarayı dudaklarına götürürken dedektiften içmek için başıyla onay almayı unutmadı. "Sen de haklısan agam. Biz Fransızlar bizden olmayan hiçbir şeyciği zaten anlamak istemeyih ki bu on dohuzuncu asrın ikinci yarısından itibaren meydanı başta İngilizler olmak üzere türlü milletlere bırakmak zorunda galmamıza neden olmuştur, buraya bir 'ki' daha ehlemek isterim ki bu şu anki konumuz değil."

Ahsanım denişti ama bu dili düzgün gullanmadaki hassasiyetimi engellemez, o yüzden bir ekleme daha yapmam isterim: Bu paragrafta kullanılan ki'lerden ekisi dışındaki tümü ayrı yazılır. Biri anki derkenki, diğeri de dışındaki derkenki. 'Derkenki'nin ki'si nasıl dersiniz, o da bitişiktir. Neyse bırakalım bu dilbilgisi teferruatını, ben size hikâyemi anlatam, zamanınız varsa."

"Sabırsızlanıyorum."

Dedektif hakkını vermeliydi, genç adam ilginç birine benziyordu. Anlatmaya başladı.

"Benim anam, canım anam, beni öhsüz goyup cennete zamansız varmış, gınalı ellerini öpmeye doyamadığım anam, Mübeccel Hanım, Soyadı Kanunu sonrası

"Kİ" BAĞLAÇININ VE "-Kİ" EKİNİN YAZIMI

Türkçede üç çeşit "ki" vardır: Bağlaç olan "ki", sıfat yapan "-ki" ve ilgi zamiri olan "-ki". Bağlaç olan "ki" daima ayrı yazılır. Sıfat yapan "-ki" ve zamir olan "-ki" eklendiği sözcüğe bitişik yazılır. Cümle içerisinde -ki'den sonra -ler çokluk ekini getirebiliyorsanız o -ki zamir olan -ki'dir. Ayrıca zamir olan -ki bir ismin yerini tutar ve genellikle zamirlerin üzerine gelir. Örnek: Arabam bozuldu, seninki(ler)i kullanabilir miyim?

Sıfat yapan -ki de sıfat tamlaması kurar. Sıfat yapan -ki her zaman bitişik yazılır. Pratik olarak önündeki isme "hangi" sorusunu yöneltilecek bulunur ve diğer -ki'lerden ayırt edilir. Örnek: Sokaktaki çocuklara sahip çıkmamız gerekiyor. (Hangi çocuklar?)

Bağlaç olan "ki" daima ayrı yazılır. Cümleden çıkartıldığında cümlelerin yapısında ciddi bir bozukluk olmuyorsa o "ki" bağlaç olan "ki"dir. NOT: Mademki, halbuki, oysaki, çünkü, sanki... sözcüklerindeki "ki" ler bağlaç olmasına rağmen kalıplaştığı için bitişik yazılır.

Mübeccel Balımsultanlı, Türkiye'nin yüce önderinin Anadolu gadınıını güçlendirme ve bilinçlendirme ülküsüyle bizzat teşkil ettiği bir grup gönüllü Türkiye'yi dolaşıp ilkokullarda istisnai gabiliyetleri ararken geşfediliyo. Türkçeyi gullanmadaki becerisi başta olmak üzere hemen hemen her gonuda örneh bir öğrenci olması hasebiyle devlet bursu alıyo. Bu dile garşı özen de bana anamdan yadigârdır. 'De' ayrı."

De Potasse dilbilgisiyle ilgili tafsilatı ilginç bulsa da daha mühim bir noktanın altını çizme ihtiyacı hissetti: "Anneniz bir Türk ha? Bu çok şeyi açıklıyor. Devam edin lütfen."

"Edeyim. Güççük Mübeccel ortaokul ve liseyi Amasra'da bitiriyo, dediğim gibi burslu, sonra öğretmen enstitüsüne gidiyo. Yabancı dile, özellikle de Fransızca'ya istidatlı çıkıyor, gramer, gonjügezon, dihte, hepcik mükemmel. Lise yılları rüzgâr gibin geçiyo, ardından öğretmenlerin deşvikiylen Hariciye'nin açtığı imtihana giriyo, haliyle gazanıyo, orada da üstün muvaffakiyet gösterince gabiliyetli öğrenci gontenjanından önce Marsilya'ya orta elçilik müsevviti, sonra Paris'e kâtib-i sani olarak atanıyo. Ticari ateşelik camiasında tahdirle anılan bir çalışan oluyo."

De Potasse malikâneye geldiği andan beri ilk kez bu kadar uzun süredir sessiz kaldığını fark etti ve araya girdi: "İzin verirsiniz devamını ben tamamlamak isterim. Müteşebbis sanayici Bay Lamortier, bu güzide

"DE" BAĞLACININ VE "-DE" BULUNMA DURUM EKİNİN YAZIMI

"De" ve "da" bağlacı da tıpkı "ki" bağlacı gibi ayrı bir sözcük olduğu için daima ayrı yazılır.

Bulunma durum eki olan "-de, -da, -te, -ta" ise eklendiği sözcüğe bitişik yazılır.

Cümleden "de" çıktığında cümlenin yapısında bir bozukluk olmuyorsa o "de" bağlacıdır. Cümlenin yapısı bozuluyorsa o "-de" bulunma durum ekidir.

Örnek: Kitap da alacağım. (Kitap alacağım.) Bağlaç.

Örnek: Sende bir şeylerim kaldı. (Sen bir şeylerim kaldı.) Durum eki.

Bağlaç olan "de, da"nın kesinlikle "te, ta" biçimi yoktur.

Örnek: Sana kazak ta alacağım (yanlış). / Sana kazak da alacağım (doğru).

Bağlaç olan "de, da" bir özel isimden sonra gelirse kesme işaretiyle ayrılmaz.

Örnek: Bize Ahmet'de gelecek (yanlış). / Bize Ahmet de gelecek (doğru).

*Türkçe âşığı küçük Mübeccel Balımsultanlı ortaokul yıllarında
sınıf arkadaşlarıyla...*

ülkeyle ihracat münasebetini kuvvetlendirmek üzere Türk Sefareti'nde verilen bir yemeğe katılıyor. Orada tanışıyorlar.”

“Sizi boşuna dedektif yapmamışlar ağam. Anacağım o akşam-ki menüyü bile ezbere hatırlardı. Guru fasulye, bulgur, turşu, cacık, Amasya elması. Türk gecesi gonsepti.”

“Yemekten sonra misafirler konyaklarını yudumlarken bu iki genç insan arasında ister istemez bir elektrik doğuyor tabii. Yani, sizin deyişinizle, alenkrink.”

"Tam olarak öyle de. Guru fasulye ile bulgur babamgilde gaz yapıyo. Turşu midesini yakıyo. Yogurda da alışık değil tabii, affedersiniz davetin ortasında rahmetli alttan üstten gitmeye başlıyo. Anamgil acıyo adamcağıza, memleketten Paris'e getirdiği ne kadar şifalı ot varsa, gudret narı, ayı üzümü, acı elma yağı, ebegümeci, eğir gökü, hayıt, karabaş otu, gişniş, oğulotu goyuyo ocağa, gaynatıyo, babamgile içiriyo.

"Mide yanmasından kalp çarpıntısına romantik bir yolculuk başlıyor."

"O da de. Babamın eğir göküne alerjisi varmış, nereden bilecek, ağzı yüzü şişiyö, dili boğazına kaçıyo, hastaneye zor yetiştio. Serumlar, ilaçlar, midesi yıganıyor, ayıptır söylemesi içini dışına çıkarıyorlar adamcağızın. Güzel anam, biraz da suçlu hissedip gendini, başucunda bekliyo babamın. Üç gün üç gece. Sonra babam uyanıyo."

"Karşısında, Orta Anadolu bozkırlarının tüm sert rüzgârını taşıyan bir kısrak. Alev alev bakışıyorlar!"

Lamortier utangaçça gülümsedi: "Ha, öyle herhal Potasse Ağam."

"De Potasse! Dokuz ay on gün sonra siz mi doğuyorsunuz?"

Genç Lamortier'nin gülümsemesi hafifçe eridi. "O gadarını garıştırmayah da, babam derdi, böyüh aşkmış onları. Anamın elim bir gazada vefatına kadar mutlu yaşamışlar."

"Kaza mı?"

"Ben küçükkene anacuğumun memleketteki bir arazi meselesi için Çorum'a dönmesi lazım geliyo. Giderken yolda trafik gazası. Sizlere ömür."

De Potasse bir cinayeti gölgede bırakmak için kaza süsü verilmiş o kadar çok vaka ile karşılaşmıştı ki, kendisini araya girmek zorunda hissetti. "Şüpheli bir durum var mıydı?"

Genç Lamortier üzgün bir şekilde gülümsedi. "Yok anam

BAY LAMORTIER'YI İYİ EDEN
ŞİFALI OTLAR ÜZERİNE
KISA BİLGİLER

KUDRET NARI
Mide ve bağırsak
ülserine karşı
dahilen kullanılır.
Yara, çiban
ve egzama
durumlarında
haricen kullanılır.

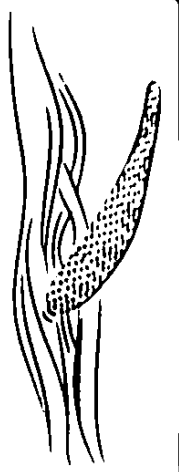
AYI ÜZÜMÜ
Kuvvet verir.
İshali keser. İdrar
yollarını temizler.
İdrar söktürür.
Ateşi düşürür.
İdrar yollarındaki
taşların düşmesine
yardım eder. Prostat
büyümesinden
kaynaklanan
şikâyetleri giderir.

**ACI ELMA
YAĞI**
Gaz söktürücü,
midevi, ter kesici,
idrar artırıcıdır.
Haricen yara
iyileştirici ve
antiseptik olarak
kullanılır.

EBEGÜMECİ
Göğsü yumuşatır.
Öksürük keser.
Mide bulantısını
ve kusmaları önler.
Ateşi düşürür,
vücuda rahatlık
verir. Boğaz
ve bademcik
iltihaplarını giderir.
Dişeti hastalıklarını
tedavi eder.

EĞİR KÖKÜ
Gaz söktürücü,
terletici ve
antispazmotiktir.
Dahilen prostat,
haricen ise
romatizma için
kullanılır.

HAYIT
İdrar söktürür.
Sancıları keser.
Aybaşı kanamalarını
düzenler. Anne
sütünü artırır.
Hazımsızlığı
giderir. Karın
ağrısını ve ishali
keser. Ayak şişlerini
indirir. Akrep ve
arı sokmalarında
kullanılır.

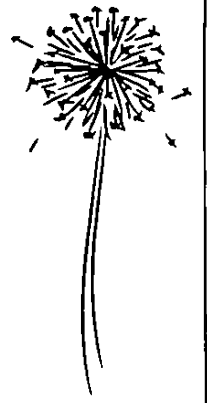
KARABAŞ OTU
Ağrıları dindirir.
Kalbe kuvvet verir.
Balgam söker.
Uyuşukluk giderir,
zindelik verir.

KİŞNİŞ
İştah açıcı, bağırsak
gazlarını giderici,
teskin edici. Baş
dönmesine karşı
kullanılır. Fazlası
zararlıdır.

OĞULOTU
Yatıştırıcı,
midevi, terletici ve
antiseptiktir.

KARAHİNDİBA
İştahsızlık, karın
ağrısı, bağırsak
gazı, safra taşı,
eklem ağrısı, kas
ağrısı, egzama
ve morarma
durumlarında
kullanılır.

babam, zaten gurbetçilerin yarısı yolda ölür, Türkiye’de vaka-i adiyе sayılır.”

De Potasse bu ayrıntıyı bir kenara not ederken kendi kendine mırıldandı: “Aman Yarabbim, ne kadar hazin bir son.”

“Alın yazısına karşı çıkmak ne mümkün beyim. Gidenleri unutmamah, ahlımıza geldikçe hayırla anmaktan başka ne yapabiliriz? İşte bu yüzden babacuğum benim hem Fransız ülküsüne riayet eden bir evlat olmam için çalıştı hem anamın aziz hatırasına saygısından essah bir Çorumlu gibi büyümem için elinden geleni yaptı. Bu aksanımdaki gayıklık da, arada kelimelerin sağını solunu çehiştirmem de işte bu yüzdendir. Bilmem anlatabildim mi?”

Dedekif De Potasse, Uzakdoğu’da öğrendiği egzersizler sayesinde hislerini kontrol edebilir ve etkilenmemiş görünebilirdi, ama nadiren de olsa yaptığı gibi coşkusunu gelişine yaşamayı tercih etti ve, “Ne asil bir davranış!” diye bağırdı. Geleneklerini unutmamak için azami çaba gösteren bir oğul, oğlunu yetiştirmek için fedakârca çalışan bir baba. Birden bu babanın kafasının arkasına sert bir cisimle vurulmuş halde çalışma masasının üstünde yatıyor olduğunu hatırladı. Kontrollü bir sesle, “Acınıza katılıyorum Bay Abdullah, ama sürdürmem icap eden bir soruşturma var. Müsaade ederseniz sizinle babanızın ölümünü çözmek üzere girdiğim bu yolda biraz da üvey anneniz hakkında sohbet etmek isterim,” diye ekledi.

“Babamın gatilini bulmak için Gapadokya’dan ak eşeh getir desen yaparım dedektif, de hele sen ne bilmek istiyon?”

“Üvey anneniz ile babanızın arası nasıldı?”

Genç Lamortier omuz silkti. “Valla fena bir şey söyleyemem. Hiç yaşamadım onlarla. Babam evlendiğini bile sonradan haber verdi. Ben sürekli görevdeyim. Buraya tatilden tatile gelirim. Geldiğimde de hiçbir fevkaladelik görmem. Analığım iyi

bir insana benzer. Eski hemşiredir. Babamın artık aşk meçkle pek alakası yoktu, bence yaşlandığında kendisine iyi bakacak birini arıyordu. Buldu. Niye sordunuz?"

"Şu anda herkes hakkında her türlü şüphe duymak için kâfi nedenim var," dedi De Potasse. "Söylemek isteyeceğiniz her şey şu anda benim için önem taşıyor."

Genç Lamortier aynı şekilde sürdürdü lafını, "Açık konuşayım, analığım ona gıymış olamaz. Bir eli yağda bir eli balda bir kadın. Yani... Ne lüzumu var? Yapsa ne olacah? Hem nasıl yapsın, niye yapsını bir yana bırak..." Dedektif usulca araya girdi. "Peki yapacak başka biri?.." Genç adam bir an durdu. Düşündü.

"Yoh valla. Ne diyem? Kim diyem? Ama tabii şey var, orada başka bir şey var, bah, o durum biraz şey bi durum, yani, şincih bana gimsenin günahını almak düşmez ama, şey var, sen söyle, bu Kâhya Rey şerefsizi vardır... Allah günah yazmasın, gıybet yapmak bize ağırlık verir ama, şey deseler de şey olmam yani. Deel mi?"

Dedektif, genç adamın söylediklerini aksan kaymasından mı yoksa saf manasızlıktan dolayı mı anlamadığını çözmek için bir-iki soru sorması gerektiğinin farkındaydı.

"Peki şey dedikleri zaman şey olmanız için bir neden mi var?"

"Valla her şey dendiğinde birilerinin şey olması mümkün."

"O şey dendiğinde şey olanlar, her şeyi göze almış olabilirler mi?"

"O da tamamen şeye bağlı."

Dedektif kafasını salladı. Ani bir hareketle cebindeki not defterini çıkardı. Sayfaları çevirdi. Defteri tekrar kapattı. Cebine koydu. Tekrar kafasını salladı. "Bana çok yardımcı oldunuz genç adam." Sonra bir an duraksadı, bir ayrıntı dikkatini çekmişti. "Son bir şey. Bahsettiğiniz şu Kâhya Rey kim?"

Şaşırtma sırası Abdullah Şevki'deydi: "Kâhya Rey kim bilmiyonuz mu?" diye sordu. De Potasse bilmediği şeyler olduğunda bunu karşısındakine belli etmemek için yaptığı küçük numaralardan hangini yapsa diye düşünürken Abdullah Şevki sözüne devam etti: "Kâhya Rey babam Eugène Lamortier'nin oğludur. Gayrimeşru olanı. Piç Rey de derler ama siz demeyin, yakışık almaz."

"Babanızın gayrimeşru ilişkiden bir oğlu var ve kendisi çiftlikte kâhyalık yapıyor, öyle mi?"

"Tam deel, kendisi boş gezenin boş galfasıdır."

"Kâhya demiştiniz?"

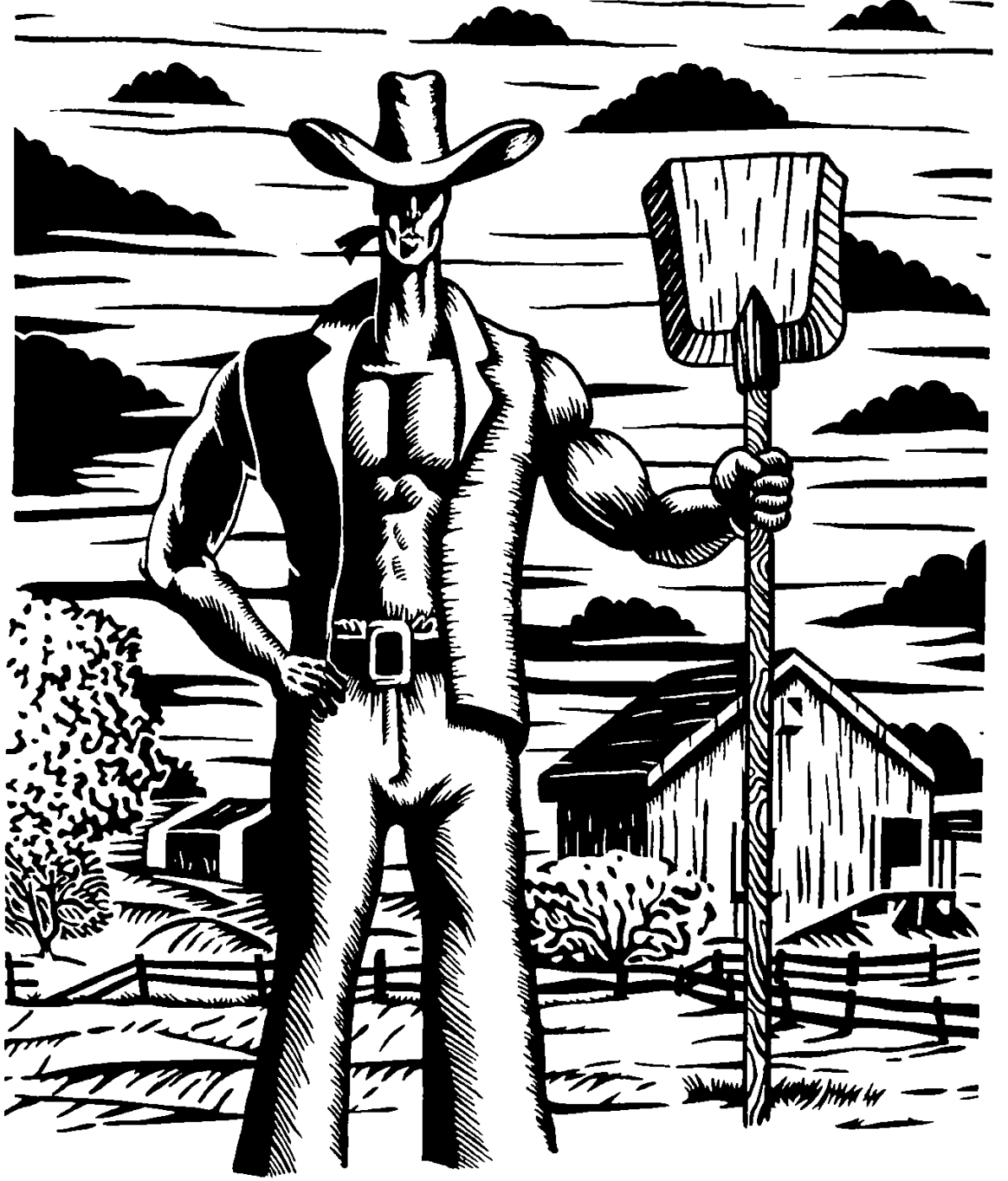
"O ismi. Kâhya Rey. Jean Paul gibi. Babamgil anamın vefatı sonrası çok sefih bir hayat sürdü, yemediği nane kalmadı, birinden peydahlamış bunu. Kadın Kâhya Rey'i doğururken ölmüş, bizimki önce reddetmek istemiş ama sonra göynü elvermemiş. Nüfusuna almadı hiç, üç-beş gurusu mayış bağladı, yahasından düşün diye. Kâhya Rey de gününü gün eder, arada da analığıma yanaşır onu bana garşı, beni babama garşı, babamı bize karşı doldurmaya çalışır. Daha çok para sızdırmaya çalışıyor herhal?"

Dedektifin yüzüne bir şeyleri çözmeye başladığı zamanlarda beliren o ifade yerleşti: "O zaman yapmamız gereken belli."

Hızla kapıyı açtı. Kapının arkasında duran Sebastian bu ani hareketi beklemediği için paldır küldür yere düştü, düştüğü hızla ayağa kalktı. "Buyurun Bay De Potasse."

Dedektif üstünü silkeleyen uşağa yanaştı. "Sen bizi mi dinliyordun Sebastian?"

Sebastian yüzünde suçluluktan mı yoksa düşerken yanağını kapının menteşesine sürttüğü için mi belli olmayan bir kızarıklıkla cevap verdi, "Her an hazır olmamı istemiştiniz. Kapının önünde emir bekliyordum. Söylediklerinize kulak

Bay Lamortier'nin gayrimeşru oğlu Kâhya Rey çiftlikte çalışır gibi yaparken.

misafiri olduysam da bilmem gerekenden bir kelime fazlasını duymadığıma emin olabilirsiniz efendim."

De Potasse uşağın sözünü kesti. "Neyi bilip bilmediğini ve neyi bilmen gerekip neyi bilmemen gerektiğini bilmiyorum. Bildiğim tek şey, bana hemen Kâhya Rey'i bulmanı istiyorum. Ayrıca Bayan Lamortier'yi de buraya çağır. İşler gittikçe enteresan bir hal alıyor."

Sebastian yüzünde saklayamadığı bir heyecanla konuştu: "Hafta sonu izinlerini bitiren personel eve döndü efendim. Ayrıca müsaadenizle katilin şu anda bu malikânede bir yerlerde saklandığına dair derin hissimi sizle paylaşmak isterim."

"Sebastian!"

"Evet efendim."

"Bir soruşturmayı yönetmek, hakikate ulaşmak ve süratle sonuca gitmek için somut kanıtlar kadar hislerine de güvenmelisin, kabul. Öte yandan, sana tavsiyem, hislerini çok da fazla serbest bırakma. Onlar başlarına buyruk davranmaya karar verirlerse yük arabasına yanlışlıkla koşulmuş azgın bir aygır gibi seni kendi istedikleri yere götürürler, varmak istediğin yere değil."

Dedektif, Sebastian'ın anlamaz gözlerle bakmasına aldırmış etmeden devam etti: "Şimdi bunları boş ver. Katil bugün nerede olursa olsun, yarın olacağı yer belli!"

Sebastian dedektifi anlamaya çalışmaktan çoktan vazgeçmişti, yine de kafasını hafifçe salladı, bu hareketi dedektifin cümlesini zevkle tamamlaması için yetti de arttı bile: "Parmaklıkların arkası. Kodesin en dip köşesi. Adaletin pençesi. İşte yarın katilin olacağı yer orası!"

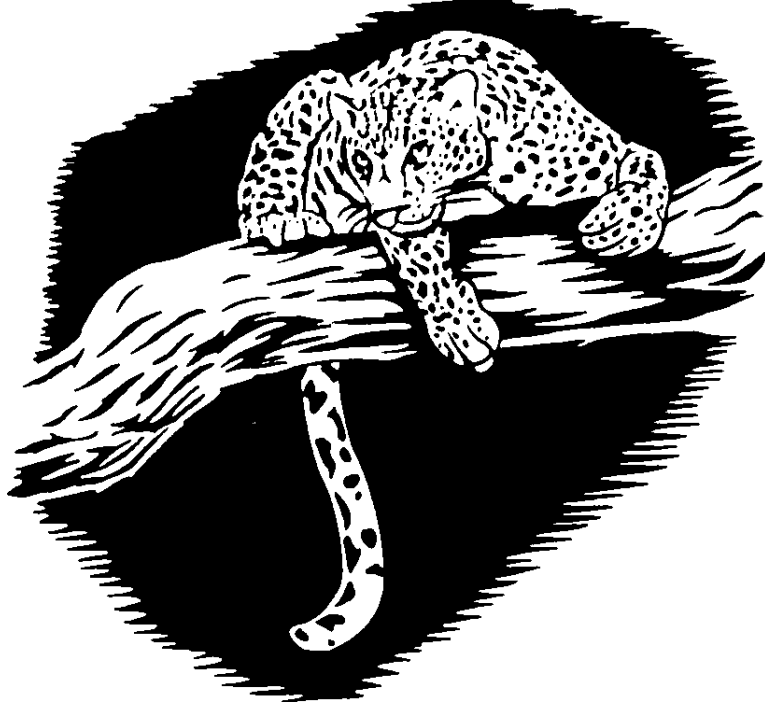
Abdullah Şevki Lamortier ve Bayan Mireille Lamoriter malikânenin bahçesinde, kameriyenin önünde bazı sırları ortaya dökerken...

4 . B Ö L Ü M

“CİDDİYET, NEZAKET, MUVAFFAKİYET!”

erüvene her virajda yeni bir karakterin dahil olması ve olayların gittikçe muğlak bir hal alması, De Potasse’ın kendisini bir kedi fare oyunundaymış gibi hissetmesini sağlıyordu. Dedektif bu durumdan rahatsız değildi, çünkü tecrübeli bir kedi olarak her türlü tehlikeyi sezen bıyıkları, tuhaflıkları ayırt eden keskin gözleri ve avını kısıvrak yakalayacak pençeleri vardı. Hep söylediği gibi, önemli olan bu uzuvları doğru zamanda, doğru yerde kullanmaktı. Oyunda hızla ilerlemesinin lüzumunu çok iyi bildiğinden vakit kaybetmeden işe koyuldu: “Sebastian, sen Kâhya Rey’in peşine düşmeden önce, çorbasını ana yemekten

Dedektif De Potasse'ın esrarengiz bir olayı çözmeye çalışırken takındığı temsili ruh hali.

sonra içen ya da kışına votka takan biri var demiştin, bana onu getir, onu görmek istiyorum.”

“Karıştırdınız efendim, kıyafetlerine votka takıyor, içine kadın çamaşırı giyiyor. Adı Lizarazu. Seyis. Çorbasını tuhaf zamanda içen, bahçıvan Pierrot.”

Dedektifin gözleri parladı: “Kâhya Rey de kâhya değil ama bahçıvanlık yapıyor demiştin! Bunların arasında bir ilişki olabilir mi?”

“Kâhya Rey pek çorba içmez.”

“Votka takar mı?”

“Hayır. Genelde üstü çıplak dolaşır. Etrafındaki genç kızları etkilemek için.”

Dedektifin gözleri daha da parladı. Üstü çıplak gezen Kâhya Rey'i gözünde canlandığı için değil elbet, bir ipucu bulma ihtimali belirdiğini hissetmişti: “Bunların hepsi mühim. Not

alalım. Çorba. Votka. Kızlar. Evet. Çalışanları arayla yolla. Önce poför. Sonra uşak. Pardon uşak sensin. O halde bir ara bahçıvana bakarız. Neyse. Sen Kâhya Rey'in peşine düş Sebastian!"

Ayaga kalktı, genç Lamortier'nin yanına gitti. Gözlerinin içine baktı: "Müsaadenizle genç adam, soruşturmaya kaldığım yerden devam etmek için kısa bir süreliğine yanınızdan ayrılmalıyım. Zaman aleyhimize çalışıyor."

"Müsaade sizin beyim," derken genç adam sesinin titremesini engellemeye çalışıyordu. "Babamın gatilini bulacağınız mı dedektif?" diye umutla sordu.

De Potasse kendisiyle iftihar etmeyi sevmezdi ama istatistiki doğrulardan bahsederken çekingen olduğu da hiç görülmemişti: "Katil bulma alanında kariyer ortalamam yüzde doksan altı Abdullah. Sana Abdullah diyebilirim, değil mi?"

"Arhadaşlarım bana Apo der. Beni böyle ünlerseniz daha memnun olurum. Ben de size Hercule diyem mi?"

"Kesinlikle! Birbirimizi böyle çağırmamız çok daha samimi olur. Ve samimiyet, bir soruşturmanın merkezine oturttuğumuzda, bize zaman kazandıracak bir unsurdur."

Sebastian araya girdi: "Efendim, isterseniz beni de Sebo diye çağırabilirsiniz."

De Potasse genç uşağı kırmaktan imtina eder bir tavırla gülümsedi: "Şimdilik öyle bir niyetim yok Sebastian."

"Siz bilirsiniz ama ileride bu vakayı 'Ben, Sebo, Apo o gün neler yaşadık,' diye anlatsanız daha samimi olur diye düşündüm. Biliyorsunuz, samimiyet bir soruşturmanın merkezine oturttuğumuzda bize zaman kazandıracak bir unsurdur."

Sebastian ısrar etmekte bir beis görmediğine göre, De Potasse da onun ayaklarını yere sıkıca bastırmak için bir iki kelam edebilirdi: "Şu anda önceliğim samimiyet değil.

Ciddiyet. Nezaket. Muvaffakiyet. Anlaşıldı mı Sebastian?"

Mesaj yerine ulaşmıştı. "Kesinlikle efendim. Ben Kâhya Rey'in peşine düşüyorum öyleyse."

Dedektif malikânenin hizmetlileriyle görüşmek üzere kendisine tahsis edilmiş odaya geçerken Abdullah Şevki Lamortier bahçeye çıktı. Yalnız kalmak istediği zamanlarda gittiği, uçsuz bucaksız bahçenin ortasındaki görkemli kameriyenin arkasındaki gül bahçesine girdiği an, Bayan Lamortier'yle karşılaştı. Genç kadın gözünü uzaklarda bir noktaya dikmişti. Dalgın ama alımlıydı. Genç adamı görünce yüzünde hüznü bir gülümseme belirdi.

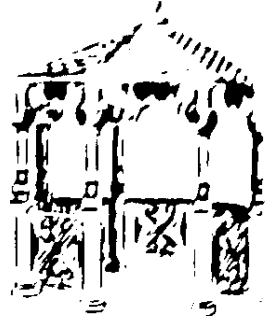
"Abdullah, nasılsın?" diye sordu genç kadın.

"Nasıl olam ki?" diye cevapladı Apo: "Ak eşeğini gaybetmiş Gapadokya muhtarı gibiyim. İçimde tarif edemediğim bir boşluk var. Üzgünüm. Ya sen?"

"Ben de öyle."

Abdullah etrafta kimsenin olmadığına emin olduktan sonra genç kadına fısıldadı: "Gel hele şöyle gıyuya. Sana bir şey sormam lazım."

"Tabii, ne istersen."

KAMERİYE NEDİR?

Özellikle geniş bahçe ve avlularda sıcak havalarda serinlemek ve hoşça vakit geçirmek amacıyla inşa edilen, üstü genelde sarmaşık bitkilerle kaplanan kameriye, küp, silindir, altıgen gibi çeşitli şekillerde tasarlanabilir. Yapımında genellikle ahşap malzeme kullanılır. Genelde tek kapıdan girilse de bir ya da birkaç yüzü tamamen açık olanları da vardır. Kameriyeler kullanım yerleri ve sebeplerine göre masa, sandalye ve yeme-içme zevkini yaşatabilecek her türlü aksesuarı da barındırabilir.

"Ama dogru diyecen bak."

"Pekiye Abdullah."

"Ölümü gör!"

"Allah korusun!"

"Babamı sen mi öldürdün?"

Bayan Lamortier'nin yüzündeki ani değişimi ancak güneşe uzun süre gözlüksüz baktıktan sonra başlarını aniden indirip karşısındakine bakanlar göremezdi: "Bu nasıl bir soru Abdullah? Sen beni hiç mi tanımadın?"

"Ne bilem, sinirini bozmuştur, indirmişsindir gafasına güreği. Sen sağ, ben selamet. İnsanlıh hali. Babam da sütten çıkma ak gaşlı deeldi ki." Genç kadına biraz daha yakınlaşarak devam etti: "Ayrıca sen benim sevgülüm deel misin, göynümden geçeni soramaz mıyım?"

Bayan Lamortier'nin yüzü kıpkırmızı oldu: "Ortalarda böyle konuşmak için delirmiş olman lazım Abdullah!"

Abdullah geri adım atmamaya niyetli, devam etti: "Burada bizi görecekt heç gimse yoh. Sen cevap ver bana, gıvırma."

"Ben birini öldürsem ilk sana söylemez miydim aptal sevgilim? Böyle bir plan yapsam, bundan seni haberdar etmez miyim?"

"Tabii yavrum. Ayrıca sen birini öldürmeh istesen ve onu öldürmeh için kâfi sebebin olsa ben onu senin yerine öldürürüm. Bunu da biliyon. Ama dedim ya, elinden kaçmıştır, gaza olmuştur. Öküzün önde gideniydi babam. Sağı solu belli olmazdı."

"Sus! Onu öldürmemi gerektirecek hiçbir şey yapmadı."

"Valla o kadar zamandır gurbetteyim ki, aranızda neler geçti, kim kime ne yaptı bilemeyeceğim bir tanem."

"Uzatma lütfen. Hayır diyorsam hayır."

Abdullah rahat bir nefes aldı. Uzun süredir analığı, bir süredir sevgilisi Bayan Lamortier ile geçirdiği zamanlar boyunca türlü türlü huylarını görmüştü. Genç kadının aksiliği kimseye benzemiyordu. İlla benzetmek gerekirse garnizondaki eğitim çavuşlarına biraz benziyor olabilirdi. Sağı solu hiç belli olmazdı. Ani parlayıp ani sönen ateş gibi bir kadındı. Apo'nun emin olduğu bir şey varsa, Bayan Lamortier ilk günden beri her zaman kendisine dürüst olmuştu. Yapmadım diyorsa, yapmamıştı.

Bayan Lamortier –dürüstlüğü kadar uyanıklığı da meşhurdu genç kadının– aklını kemiren soruyu sordu: "Apo, bu dedektifin işinin ehli olduğundan emin misin?"

Genç adam çocuksu bir neşeyle cevap verdi: "Hercule mü? Valla bence datlı adam. Hemi de ahıllı. Sıfatı biraz sevimsiz ama onun zararı yok."

"Peki ya Le Mur?"

Genç kadın bu ismi telaffuz eder etmez Apo'nun yüzü gerildi: "Bırak o şerefsizi bi'tanem. Tehlikeli bir herif o."

"Biliyorum ama baban severdi."

"Babam gimseyi sevmezdi."

"Güvenirdi diyelim o zaman. Başkomiser Le Mur buradakileri eşek sudan gelinceye kadar döverek katili on, bilemedin on beş dakikada bulur gibime geliyor. Bu dedektifin öyle bir hali yok. Fazla soru soruyor. Bazen boş konuşuyor ve kulakları ağır işitiyor."

Abdullah kesinlikle ikna olmamıştı: "Balım böceğim, hatırlatmah gibi olmasın ama Le Mur benim seninle ilişkim olduğunu anlamıştı. Sırf sana olan zaafından bunu babama söylemedi. Cinayeti aleyhimize gullansın diye mükemmel bir fırsat mı vererek ona? Ne olduğumuzu anlamadan eşek depmişe

dönerik. Gendimizi hapiste buluruk. Hem de şu suçsuz halimizle."

"Haklısın ama bu dedektifte sevmediğim bir şeyler var."

"Ön dişleri mi? Dıpkı davşan."

"Hayır hayır. Sanki sana bakıyor ama gözlerinin ardında bir yerleri görüyor gibi."

"Evet hafif bir şehlalih da var. Ama bence sıhıntı yoh."

"Sen öyle diyorsan."

"Barıştım mı?"

"Küsmedik ki. Haydi gel, içeri girelim, bizi yalnız görmesinler."

İkili uzun bahçe yolundan eve doğru yürürken Bayan Lamortier Abdullah'ın koluna girdi. Sevgilisinin değil, o anda manevi desteğe ihtiyaç duyan bir yakınının koluna girer gibi. Uzaktan onları gören biri, eğer kötü niyetli değilse, gördükleri bir kâbus sonrası birbirlerine itina gösteren iki yaralı ruhtan daha fazlasına ihtimal veremezdi.

"Tüm bu karabasan bitince bana yine türkü okuyacak mısın?" diye sordu Bayan Lamortier.

"Şimdi de ogurum canım benim. Cura da çalarım istersen" dedi Apo.

Curanın ismini duyan genç kadın suratını buruşturdu, "Yok, onun sesi bana biraz batıyor."

"Çorum yöresinden mi okuyam?"

"Evet. Bir bozlak vardı hani?"

"Aba da bir kebe de bir giylene' mi?"

"Yok."

"Arayıp gezerken benim bulduğum?"

"Değil."

"Almı delmeli yârim?"

"Yok."

"Dama bulgur sererler?"

"Hayır."

"İğdenin dalları yerdedir yerde?"

"O da değil."

"Allah Allah? Beyreh Dağı dumanın var karın var?"

"Hah! O işte! Dağlı falan."

"Nasıl da bilir türkünün hasını benim güzel papatyam."

Abdullah etrafını kolağan etti. De Potasse ve çalışanların sorguda, Sebastian'ın uzakta, kalbinin ise Bayan Lamortier'nin ellerinde olduğundan bir kez daha emin olduktan sonra kısık ve yanık bir sesle okumaya başladı.

"BEYREH DAĞI, DUMANIN VAR GARIN VAR,

GİZ GOYNUNDA TURUNCUN VAR NARIN VAR,

GEL SARILALIM, GIYAMATA KALMASIN,

DÜNYA YALAN, AYRILIK VAR ÖLÜM VAR."

Genç çift eve vardıklarında onları Sebastian karşıladı. Her zamanki gibi heyecanlı ve sabırsızdı, hemen söze girdi.

"Haberlerim var efendim! Biliyorsunuz, Kâhya Rey'i bulmak için Le Corbusier Çiftliği'ne gittim."

"Evet?"

"Çiftliğe yaklaştığımda etrafta bir hareket gördüm. Arabalar, koşturanlar. Adımlarımı sıklaştırdım, ön kapıdan değil de servis kapısından içeri süzüldüm, bir yılan gibi yerde süründüm, taşlar canımı yakınca kalktım, eğildim, büzüldüm, adımlarımı iyice küçültüp, piti piti ilerledim. Çişi gelmiş küçük bir kaniş köpeği gibi, sessiz ve derinden."

"Uzatma Sebastian."

"Kafamı kaldırdım, etrafa baktım. Olağandışı bir şeyler var gibiydi. Bir bağrış çağrış. Ve tam o sırada kalabalığın arasında onu gördüm."

"Kimi?"

Sebastian ismi söyledi. Bir nefeste. Ve genç âşıklardan çıkmasını beklediğimiz hayret nidası, bir başkasından, üstelik bir hayli üst perdeden çıktı. De Potasse bahçe kapısında belirmişti: "Başmüfettiş Pierre Le Mur mü dedin?"

Sebastian dedektifi selamladı: "Bay De Potasse! Ne güzel, buradasınız! Ve ne yazık ki, evet, Pierre Le Mur dedim."

DePotasse birkaç saniye önce yüksek perdeden hayret eden kendisi değilmiş gibi yaptıklarını bir çırpıda sıraladı: "Evet, buradayım. Tüm hizmetli grubuna önce durumu açıkladım, sonra hepsini sorguya çektim. Ne yazık ki işime yarayacak bir şeyler öğrendiğimi söylemem güç. Şu votka hususu dışında. Bir sonraki emrime kadar malikânedен çıkmalarını ve telefon görüşmesi yapmalarını yasakladım. Ben katili bulana kadar hepsi günde üç kez nerede oldukları ve ne yaptıkları konusunda Sebastian'a rapor verecekler. Sizlerle bu notları paylaşmaya gelmiştim ki, o uğursuz ismi duydum. Neredeydi Le Mur, ne yapıyordu?"

Sebastian çiftliğe yaklaştığında etrafta bir hareket gördüğünü (arabalar, koşturanlar), adımlarını sıklaştırdığını, ön kapıdan değil de servis kapısından içeri süzüldüğünü, bir yılan gibi yerde süründüğünü, taşlar canını yakınca kalktığını, eğildiğini, büzüldüğünü, adımlarını iyice küçülttüğünü, piti piti ilerlediğini (çişi gelmiş küçük bir kaniş köpeği gibi, sessiz ve derinden) alelacele özetledikten sonra artan bir dehşetle devam etti: "Le Mur oradaydı. Koca elleriyle çalışanları tokatlıyor, yakaladığı kafaları hoyratça birbirine vuruyor, çıkan kemik sesinden dehşetli bir zevk aldığını belirten kahkahalar

BU BÖLÜMDE ADI GEÇEN ÇORUM YÖRESİNE AİT TÜRKÜLER

İĞDENİN DALLARI YERDEDİR YERDE

İğdenin dalları yerdedir yerde
Gız siyah kekilin yüzüne perde
İrast gelir isek bir tenhe yerde
Söz almadan salar mıyım ben seni

Sunam al beni aman sar beni
Sevdim bir hoşum içtim serhoşum

Deve yüksek atamadım urganı
Üşüdükçe çek üstüne yorganı
Yedi yıldır derde درمان aradım
Acep sende m'ola derdim درمانı

Sunam al beni aman sar beni
Sevdim bir hoşum içtim serhoşum

ALNI DELMELİ YÂRİM

Alnı delmeli yârim
Her gün gelmeli yârim
Neylemeli zengini
Dengim olmalı yârim

Ceviz dibi yurdumuz
Gine halay kurdunuz
Al delmeli yârımı
Bana çok mu gördünüz

Her gün gelmeli yârim
Neylemeli zengini
Dengim olmalı yârim

Ceviz dibi yurdumuz
Gine halay kurdunuz
Al delmeli yârımı
Bana çok mu gördünüz

ABA DA BİR KEBE DE BİR GİYENE

Aba da bir kebe de bir giyene
(Aman aman giyene)
Güzel de bir çirkin de bir sevene
(Hey hey)

Yeşilim aman aman üşüdüm aman aman
Ayağında meslim kunduralım hey
Yönünde bu tarafa döndürelim hey

Damdan dama uzatırlar sırığı
Üzüm diye koparırlar kuruğu

ARAYIP GEZERKEN BENİM BULDUĞUM

Arayıp gezerken benim bulduğum
Seni seven senden nasıl ayrılır
Hayallerin etti beni perişan
Hayallerim senden nasıl ayrılır

Aşkına düşmüşem sevdandan yana
Gönül arzuhalim ayandır sana
Senden ayrı gezmek düşer mi bana
Can kaşı kemandan nasıl ayrılır

Aşiki'yem ey dur canda cananım
Sensiz karar kılmaz cisminde canım
Ben kuluyum Ali benim sultanım
Kul olan sultandan nasıl ayrılır

DAMA BULGUR SERERLER

Dama bulgur sererler
Çıkma boyun görerler
Fidayda hanım kızım fidayda
Beş yüz lira yedirdim bu ayda
Tarla sapan koymadım bu ay da
Fidayda fidayda fidayda

Harman yeri otlı
Ergen koynu tatlı olur
Fidayda hanım kızım fidayda
Beş yüz lira yedirdim bu ayda
Tarla sapan koymadım bu ay da
Fidayda fidayda fidayda

Seveceksen esmer sev
Belki merhametli olur
Fidayda hanım kızım fidayda
Beş yüz lira yedirdim bu ayda
Tarla sapan koymadım bu ay da
Fidayda fidayda fidayda

ÇORUM YÖRESİ TÜRKÜLERİNDEN BİR DEMET

Adl kötü dese kusura kalmam
Ağlayarak vardım ben bir karakola
Aba gidiyorum zalim üstüne
Arı gibi üç-beş sinek
Aşağıdan gele gele geldiler
Aşka düşen âşık elbet kan ağlar
Ayağına giymiş nurdan nalını
Ayrılık derdinin dermanı nedir
Azmirah eylemiş bizim ellere
Bad-ı sabahta benden yâre haberi
Bak bacı insanlık iki başlıdır
Başım açık fes de yok
Beratında nokta sırrı
Boşa kınamasın bu âlem bizi
Bu vücudumda can olan
Bunca nasihatler kar etmez sana
Can boğazdan gelir derler
Canan bizi aşk oduna
Celallanıp sitem ile sineme
Cevahir taşına kıymet biçilmez
Ciğerimden yaraladı yâr beni
Çarkı devran yüz mü çevirdi
Çıktım seyreyledim
Çiğ sarı çiğdem sarı
Çorum'un bağları zümrüt yeşildir
Dağlar (ses verin sesime)
Dediler baki haydar
Değil misin değil misin
Devredip gezersin fani dünyayı
Dinle sana bir nasihat edeyim
Fırsat elde iken bir amel kazan
Fistan giymiş kırmalı
Halimi arz ettim dağlara daşa
Hem okudum hem yazdım
Hürünü de a yârim hürünü
İraftadır bağlama
Kara kaşlar kara gözler sende var
Kara koyun dağ başından inmiyor
Karşıda kavun yerler
Kaşların karasına
Kayayı gırcı tuttu
Ne elmadır ne de nar
Odayın yapusuna
Öte dönder ben görmeyim yüzünü
Pencereden el eder
Şu uzun gecenin gecesi olsam
Türkmen kızı yaktın bizi
Yolu yüce dağları aştı
Yonuk olur merdîvanın taşları
Yüce dağ başına kurdum arılık
Yüzün güler ama için hayın

atıyor, yere düşenlerin üstünde devasa çizmeleriyle zıplıyor ve 'Bana onun kim olduğunu söyleyeceksiniz,' diye bağıırıyordu. Ben hayatta etrafa dehşet salmaktan bu kadar zevk alan başka kimseyi görmedim. Belki büyük halam Mirabelle olabilir ama o bile bu kadarına yeltenmezdi."

De Potasse Sebastian'ı durdurdu: "Dur yavrum, dur. Biraz önce sen ne dedin? Le Mur kimin kim olduğunu söyleyeceksiniz dedi?"

Sebastian derin bir nefes aldı, heyecanla: "Bunu duyduğunuza inanamayacaksınız Bay De Potasse," dedi.

Dedektif bugüne kadar yaşadığı hayatı gözünün önünden geçirdi, inanamayacağı bir şeyin olup olmadığını tarttı, veciz bir söz söylemeye hazırlanmışken Sebastian lafa girdi: "Le Mur, 'Bana Kâhya Rey'i kimin öldürdüğünü söyleyeceksiniz,' diyordu." Uşak, hiç kimseden cevap beklemeden devam etti: "Kâhya Rey ölmüş efendim. Öldürülmüş! Biri Kâhya Rey'i öldürmüş!"

Bu gerçekten inanılmazdı.

*Acımasız ve dehşetengiz Komiser Pierre Le Mur,
Lamortier Malikânesi yolunda...*

5 . B Ö L Ü M

“DUYDUKLARINA İNANMA. GÖRDÜKLERİNE AZ İNAN.”

“**K**âhya Rey ölmüş ha?”

Gerçekleştiği kesin olan bir şeyi soru şeklinde tekrar ettiğinde zamanı geri alabileceğini zanneden Apo’nun aksine De Potasse, “Olanla ölene çare yok” atasözüne inanırdı. İlerleme adına, vakayı önce kendisine, sonra çevresindekilere bir kez daha izah etme ihtiyacı hissetti:

“Yalnızca ölse iyi, öldürülmüş! Bu her şeyi değiştiriyor.”

Neyin değiştiğini tam anlamayan Bayan Lamortier, sormadan duramadı:

"Sizin bildiğiniz başka şeyler mi var?"

"Takdir edersiniz ki hepimiz aynı şeyleri bilsek bile kartezyen zekâmın bana sağladığı 'verileri alışılanın ötesinde analiz etme ve bu analizden tahmin edilemez sonuçlar çıkarma' kabiliyetim, sizden hayli ileri bir noktada olmamı sağlıyor."

Apo atıldı bu kez: "Cinayeti çözdünüz mü yani dedektif?"

"Tabii ki hayır. Ama bir yandan da belki evet. Kim bilir? Ya da neden olmasın? Soruyu doğru sormadıkça cevapların ne önemi var Apo?"

Apo yerine Bayan Lamortier konuştu: "Açık konuşun dedektif."

"Açık olmak istesem dediklerimi daha anlaşılır kılar, bildiğinizden fazlasını bilmenizi istesem önünüze bir *Larousse*'tan daha fazla bilgi dökerdim, inanın. Bir zamanlar çok sevdiğim ve saygı duyduğum biri bana şöyle demişti: "Duyduklarına inanma. Gördüklerine az inan. Görme-yip de görür gibi olduklarına güvenme. Görürken baktıklarınla duyarken kulağına çarpanları birbirine vur, çıkanı sezgilerine kat, hakikat oralarda bir yerdedir."

"Kaçırdığınız şeyleri yakalamak için onların peşinden koşmayın sevgili dostlar, beklenmedik bir şey yapın, ters tarafa doğru ilerleyin. Birileri ne kadar uzun süre inkâr etmiş olsa da dünya yuvarlaktır ve yeterince iradeliyseniz, yürümeyi sürdürdüğünüz

KARTEZYEN NEDİR?

Descartes'a göre evrendekiler ikiye ayrılır. Bedensel, somut olanlar ve ruha, akla hitap eden, soyut şeyler. Descartes akla dayalı olanların önemine işaret eder. Beden ve ruhun ayrı olduğunu savunur. Bilgilerin sonradan edinilme değil, dogmatik olduklarını iddia eder. Evrensel bilimi keşfetmek için önce bir düşünme yöntemini tam olarak edinmemiz gerektiğini savunur ve yöntemin şu iki düşünsel işlem kuralından oluştuğunu söyler: Sezgi ve çıkarsama. Descartes sezgiyi "gölgesiz, dikkatli bir beynin kuşku olmayan, sadece mantığın ışığı altında oluşmuş fikri" olarak tanımlarken, çıkarsama için "kesin olarak bilinen diğer gerçeklerden yapılan gerekli çıkarım" tanımını kullanır. Ona göre kartezyen metodu bu iki düşünce kuralının doğru uygulanmasında yatar.

İktidarde, uzaklaştığınızı zannettiğiniz hakikat eninde sonunda karşınıza çıkacaktır. Üstelik de bilmediğiniz bir yöne giderken çok güzel sürprizlerle karşılaşabilirsiniz. Yolculuk daha eğlenceli geçer. Hülasa, kendimize sormamız icap eden soru şu: Biz burada gerçeği mi arıyoruz yoksa bize hakiki gibi görüneni kabul edivermenin kolaylığına mı sığınıyoruz?"

Apo hayranlıkla başını salladı:

"Ben söyledihlerinizden tek kelime anlamıyom ama yine de size güveniyom Bay De Potasse."

Dedektif gülümsedi:

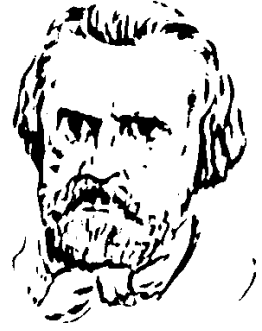
"Benim de size güvenmeyi sürdürmem için sözünüzü unutmayacaksınız değil mi?"

"Neymiş o söz?"

"Bana Hercule diyeceksin Apo!"

İki erkek bir süre önce bu malikânede, ondan çok kısa bir süre sonra ise yakınlarındaki Le Corbusier Çiftliği'nde işlenen cinayetleri bir anlığına unuttur gibi oldular ve gülmeye başladılar. Bayan Lamortier'nin kırılğan ama sert sesi onları uyarana kadar.

"Çok kısa bir süre önce cinayet işlenmiş bir evde duymayı düşüneceğim en son ses bu kahkahalar olurdu. Şaşkıyım. Ve Bay De Potasse, açıkçası ne şaşırmakla uğraşmak istiyorum ne sizin kendinize düzdüğünüz methiyeleri dinlemekle. Bildiğiniz bir şeyler varsa lütfen söyleyin."

PIERRE
LAROUSSE
KİMDİR?

1848-1851 yılları arasında özel bir yatılı okulda öğretmenlik yapan Pierre Larousse, 1851'de tanıştığı Augustin Boyer ile birlikte çocukların yaratıcılıklarını ve bağımsızlıklarını geliştirecek nitelikte okul kitapları, öğretmenler için ders anlatımları yazdı. 1856'da yayımladığı *Fransız Dilinin Yeni Sözlüğü* ünlü *Petit Larousse*'un öncülü sayılabilir. 1863 yılında yayımlanan *Grand Dictionnaire Universel du XIX. Siècle*, Victor Hugo dahil geniş kitleler tarafından övgüyle karşılanmıştır. Hayatının eseri *Grand Larousse* ansiklopedisi, 15 ciltten oluşur, 1866-1876 yılları arasında ana ciltleri, 1878-1890 arasında ekleri yayımlanmıştır.

De Potasse genç kadını hürmetkâr ama kararlı bir tonda cevapladı. "Bu tür cümleler genelde 'yoksa' ile devam eder genç bayan, lütfen çekinmeyin, söyleyin, yoksa?"

"Yoksa, Başmüfettiş Pierre Le Mur'ü çağırmaktan başka çaremiz kalmıyor. Hazır bu kadar yakınımızdayken..."

Apo'nun gülüşü yarıda kaldı. "Bayan Lamortier! Hercule'e söz verdiniz. Nereden çıktı bu Le Mur?"

Bayan Lamortier o anki ruh halinden beklenmeyecek sevimli bir sesle cevap verdi. "Sevgili Abdullah, bir saniye bakar mısın?"

İkisi dedektiften müsaade isteyip odanın uzak bir köşesine geçtiler. Bayan Lamortier sinirini kontrol etmeye çalışarak gizli sevgilisine fısıldadı. "Apo, anlamıyor musun, blöf yapıyorum. Dedektif, Başmüfettiş Le Mur'un ismini ne zaman duysa tuhaflaşıyor, kontrolünü yitirecek gibi oluyor. Ortada anlamadığım bir durum var, çözmeye çalışıyorum."

"Sen de dedektifliğe başladın yani, aferin." Apo'nun sözlerinde alaycı bir takdir, gözlerinde ise açık bir endişe vardı. "Ben senin bu güçlük oyunlarını hiç anlamıyom yavrum" diye devam etti, "Bu Le Mur denen canavarın soruşturmayı berbat edeceğini biliyon, yine de onu çağırmak istiyon gibi yapıyon, ama esasında hiç istemiyon. Böylece De Potasse'ın neden Le Mur'ü istemediğini anlayacağını düşünüyon, öyle mi?"

"Aynen öyle."

Apo, De Potasse'ın kendilerine bakmadığından bir kez daha emin olmak için yavaşça döndü, dedektifin kütüphanedeki Latince bir kitabın sayfalarını zevkle karıştırdığını görünce, rahatladı. "Peki ya Hercule'e senin ısrarlarından gına gelir de 'Buyursun Le Mur, yetti gari' derse?"

"Demeyeceğine eminim."

De Potasse elindeki kitabı bıraktı. İki gencin muhabbetlerini bölme ve daha kötüsü ısrarcı görünme pahasına tekrarlamak

zorundaydı. "Başmüfettiş Le Mur'ün bize hiçbir yardımı olmaz."

Bayan Lamortier'nin alaycı bakışlarını gördüğünde savunmanın değil atak yapmanın zamanı geldiğini fark etti. "Böyle davranmayı sürdürürseniz, cinayete kurban gitmiş birinin öldükten sonra evime telefon ettiğini unutmaya ve şu saniye itibarıyla soruşturmayı bir canavara bırakmaya hazır olduğumu belirtmek isterim çünkü sürekli Le Mur ismiyle tehdit edilmekten bıktım."

Bayan Lamortier az önceki tahmininde yanılmış olduğunu hissetmesine rağmen istifini bozmadan müfettişin gözlerinin içine baktı ve, "Peki Bay De Potasse. Artık numara yok," dedi. "Söyleyin bana, siz Le Mur'ün buraya gelmesini neden istemiyorsunuz? Tedirgin olmanızın sebebi, onun bu soruşturmayı rayından çıkaracak olması mı yoksa şahsi bir sebep mi var? İsterseniz daha açık olayım: Bizi mi düşünüyorsunuz, kendinizi mi?"

De Potasse derin bir nefes aldı. Sonra aldığı nefesi, Uzakdoğu'daki meditasyon egzersizlerinde öğrendiği şekilde, yavaşça ve her saniyenin farkına vararak bıraktı. Kadının kendisine itimat etmesini istiyorsa bu soruya cevap vermesi gerektiğini biliyordu. Yeni bir nefes almak ya da genç kadına cevap vermek arasında gidip gelirken onu durduran, her zamanki heyecanıylarafa karışan Sebastian'dı: "Affedersiniz, bir şey söyleyebilir miyim? Başmüfettiş Le Mur'ü çağırmak ya da çağırmamak üzere tartışmanıza lüzum yok, çünkü kendisi şu anda buraya gelmek üzere yola çıkmış olmalı."

Üçlü aynı anda ve aynı tonda patladılar: "Ne?"

"Onu demeye çalışıyorum, sözümü kesip duruyorsunuz! Le Mur çiftlikte tek eliyle çalışanları döverken öbür eliyle bir polis memurunun yakasına yapışmıştı. 'Adli Tıp gelip de Kâhya Rey'in cesedini onlara teslim ettiğim an, Lamortier Malikânesi'ne topuklayacağım. Baba Eugène Lamortier'ye

piçimin ölüm haberini bizzat benim vermem lazım. Başka birinin bu vazifeyi üstlenmesini istemiyorum, o yüzden sakın geç kalmasınlar, hepsini biiip' dedi."

Herkes Sebastian'ın çıkardığı bip sesinin yerine gelmesi gereken fiilin ne olduğunu bilecek kadar hayat tecrübesine sahipti. De Potasse gergin bir sesle sordu: "Bunu neden daha önce söylemedin Sebastian?"

"Ağzımı açmama müsaade etmediniz ki!"

"Peki şimdi ne yapacağız?" diye endişeyle sordu Bayan Lamortier. "Le Mur'e ne diyeceğiz? Daha kötüsü o bize ne diyecek?"

"Korkarım epeydir Le Mur'ün buraya gelmesi için başımın etini yiyen biri olarak fazla şaşkınsınız," dedi dedektif. Bayan Lamortier dedektifin sesindeki alaycılığı anlamazdan gelmenin en kolayı olduğunu düşünerek rahat bir sesle cevap verdi: "Ben onu sizi konuşturmak için yapıyordum. Öldürülmüş bir baba ve oğul mevzubahis. Eğer söyledikleriniz doğruysa..."

De Potasse bir kadının sözünü kesmenin ayıp olduğunu şüphesiz biliyordu ama dedektif içgüdüleri ona kendini tutmamasını söyledi: "Suçu sizin üstünüze atmak için elinden geleni yapacak. Bunu daha önce de söylemiştim. Cüretimi mazur görürseniz size bir örnek de vermek isterim. Mesela bence sizin Apo'yla gizli bir ilişki yaşadığınıza dair bir suçlama da bile bulunabilir!"

Bayan Lamortier'nin yüzü kıpkırmızı oldu: "Adice bir yalan bu!"

Apo'nun ondan aşağı kalır yanı yoktu: "Ayıptır, böyle şerefsizlik olur mu yav! Nereden çıktı, tövbe Yarabbim!"

Bay De Potasse o gün ilk kez muhataplarının yüzüne bakmaktan imtina etti. Sanki bir anlığına çok uzaklara gitmişti: "Bunu anlatmaya çalışıyorum. Le Mur için davayı çözmek

değil, nihayetlendirmek önemlidir. Skor peşindedir. Gol atmaya şartlanmıştır. Vurduğu topun fileyle buluşmasından başka bir şey düşünmez. Organize hücum umurunda değildir. Becerebilse kendi yaptığı ortaya kafa vurur. Ceza sahasına her girdiğinde kendini yere atar, penaltı kovalar.”

Bayan Lamortier dedektifi susturdu: “Ayaktopu terimleri kullanmaktan vazgeçer misiniz, hiçbir şey anlayamıyorum.”

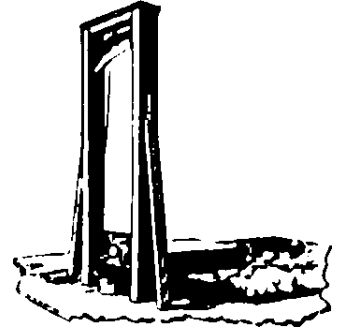
“Özür dilerim. Şunu diyorum. İnsanların mahvından zevk alan bu ödül avcısı için her şey mubahtır. Olmadık şeyler uydurur. Tahayyül ettiği dünyayı, kendi işine geldiği gibi kurar ve herkese ballandıra ballandıra anlatır. Bitirdiğinde siz bile inanırsınız.”

“O kadar ha?”

“Daha fazlası! Bir keresinde kör bir zavallıyı keskin nişancı olduğuna ve Racunia dükünü öldürdüğüne inandırdı. ‘Gönül gözü’ diye bir şey uydurdu. 72 saatlik aralıksız bir sorgu sonunda zavallı adam suçunu itiraf etti. Kafasını toparladığında iş işten geçmişti. Giyotin. Hop! Mezarlığı boyladı. Cimetière du Père Lachaise.”

“Onu nasıl bu kadar iyi tanıyorsunuz Bay Hercule de Potasse?”

De Potasse kafasını kaldırdı. Derin bir nefes aldı. Sonra aldığı nefesi, Uzakdoğu’daki meditasyon egzersizlerinde öğrendiği şekilde, yavaşça ve her saniyenin farkına vararak bıraktı. Ardından kendisinden beklenmeye-

GIYOTİNİN TARİHİ

Fransız Devrimi ile adını duyuran giyotin, adını mucidi Joseph-Ignace Guillotin’den alır. İdam cezalarını Fransız Devrimi öncesine göre daha insancıl ve modern bir üslupla infaz etmek için tasarlanmış giyotinden önce soylular genellikle kılıçla, baltayla ya da asılarak idam ediliyordu. Bunların yanında yakılma türü daha büyük eziyet içeren cezalar da bulunuyordu. Bu dönemde, ölümlerin daha hızlı ve acısız olması için kurban/ suçlu ailelerinin cellatlara para teklif ettiği de iddia edilmektedir. Giyotin 20 Mart 1792’de resmî olarak Fransa’nın

Oscar WILDE

Oyun yazarı ve romancı

Claude-
Alexandre
YSABEAU

Fransız devrimci

Édith PIAF

Minik Serçe

Alphonse
DAUDET

Romancı

Yılmaz GÜNEY

Yönetmen, aktör, senarist ve romancı

Jim
MORRISON

The Doors'un solisti

Frédéric
CHOPIN

Polonyalı besteci

Jean de
LA FONTAINE

Masal/fabl yazarı

Gioachino
ROSSINI

İtalyan besteci

Gérard
DE NERVAL

Fransız şair

Guillaume
APOLLINAIRE

Fransız şair ve
eleştirmen

Jean Auguste
Dominique
INGRES

Resam

Ahmet KAYA

Besteci, Türk halk müziği ve
özgün müzik sanatçısı

Georges
HAUSSMANN

Fransız şehir planlamacı

Paul ÉLUARD

Fransız gerçeküstücü şair

Achille
ZAVATTA

Komedyen

Max OPHÜLS

Alman film yönetmeni

Honoré de
BALZAC

Fransız romancılığının
19. yüzyıldaki en önemli
temsilcilerinden

Simone
SIGNORET

Fransız oyuncu

Léon
JOUHAUX

Nobel Barış Ödülü sahibi sendikacı

Marie
TRINTIGNANT

Fransız oyuncu

Louis
VERNEUIL

Oyun yazarı

 idam aleti haline geldi. İlk kez Nicolas J. Pelletier'in idamında, 25 Nisan 1792 tarihinde kullanıldı. 1939'da kullanımı durdurulsa da Fransa'nın 1981'de idam cezasını kaldırmasına dek resmî idam aleti olarak anılmayı sürdürdü. Tüfek ile infaz gibi daha modern yöntemler giyotin'in eskisi kadar revaçta olmamasının önemli sebeplerindendir. Bay Guillotine hakkında yayılmış bir efsane ise kendisinin mucidi olduğu giyotinle öldürüldüğü olsa da kaynaklar kendisinin 26 Mayıs 1814'te doğal sebeplerden ötürü öldüğünü doğrulamaktadır.

cek bir kırılganlıkla, "İnsan öz ağabeyini nasıl tanımaz hanımefendi?" dedi.

* * *

Bay De Potasse kendi kontrolü altında olduğu sürece herkesi sırasıyla şaşırtmayı, şoke etmeyi, titretmeyi ve nihayetinde kendine döndürmeyi oldum olası severdi ama bu kez durum farklıydı. İtiraf onda yalnızca uzun bir tren yolculuğunda karşısındaki koltuk boşaldığı için birkaç durak boyunca ayaklarını istediği gibi uzatan yolcuların yaşadığına benzer kısa süreli bir rahatlama sağlamıştı. Dedektif bu yolculuklarda herkesin karşısına eninde sonunda ayaklarını tekrar toplamasına ve yolculuğun sonuna kadar sıkıntılı bir şekilde önüne bakmasına neden olacak su-ratsız birinin oturacağını bilecek kadar tec-rübeliydi. İşte bu yüzden Sebastian kendisine sert bir içki hazırlamayı teklif ettiğinde, bu kez itiraz etmemişti.

"Buyurun Bay De Potasse, içkiniz. Rom, Cynar likörü, Bénédictine, Scotch viski ve absent. Tam tarif ettiğiniz gibi."

"Sağ ol Sebastian. Hayatımda ilk kez görev başında içki içiyorum." De Potasse, içkisinden büyük bir yudum aldıktan sonra Bayan Lamortier'ye dönerek devam etti: "Sizden bir şey saklamadım madam. Yalnızca soruşturmanın selameti için bilmenizi istediğim kadarını anlattım."

"O halde artık gizli kapaklı hiçbir şey kalmasın."

Apo, De Potasse'ı rahatlatmak için yanına oturdu ve ellerini dizine koydu: "Ağam, analığım haklı. Bizden bir şey sahlama. Şimdi desen ki ben de senin babanın oğluyum, alınmam, gücenmem. Merhum şerefsiz Kâhya Rey yerine senin gardeşim olmanı yeğlerdim, ne yalan söyleyeyim."

De Potasse zoraki gülümsedi. "Teşekkür ederim Apo. Ne yazık ki bu şerefe nail değilim. Arkadaşın olmanın gururunu yaşamayı ise ömür boyu sürdüreceğim."

İçkisinden bir yudum daha aldıktan sonra devam etti. "Evet. Pierre Le Mur benim öz abim. Çok uzun süredir görmediğim, yok saydığım abim. Ben bu adam yüzünden Fransa'yı terk ettim. Uzaklara kaçtım. Genç yaşımda. Yedi yıl Tibet'te kaldım. Meditasyon. Her türlü Uzakdoğu sporu. O arada yolculuklar yaptım, dünyanın en yüksek yedi dağına tırmandım. Meditasyon kabiliyetim sayesinde, aynı anda. Yükseklerde aradığımı bulamayınca bu kez denizlerin dibine indim. Kendimi verdiğimde konsantrasyonum öyle seviyelere çıkıyor, o kadar uzun süre denizde kalabiliyordum ki çeşitli devlet kurumlarında bir süre gönüllü hidrograf olarak hizmet verdim. Balinalarla dost oldum, katil köpekbalıklarının alnına ismimi kazıdım. Bu yüzden doğaseverlerin tepkisine maruz kaldım, kaçtım. Sonra, bir gün, tüm bunları kendimi bulmak değil kendimden kaçmak, kendimi affetmek değil kendimi cezalandırmak için yaptığımı fark ettim. Ve o gün her şeyi ardımda bırakıp Paris'e döndüm. Dedektif olmaya karar verdim. Kararlarımın icrasındaki eşsiz dirayetim sayesinde oldum da. Kendimi hiç affetmedim ama özür dilemeyi öğrendim. Kendimden. Kendi kendime. Kendimce. Öte yandan ne yazık ki, bugün bile, kafamdaki soru hiçbir zaman yok olmadı: Onu durdurabilir miydim? Pierre'i durdurabilir miydim?

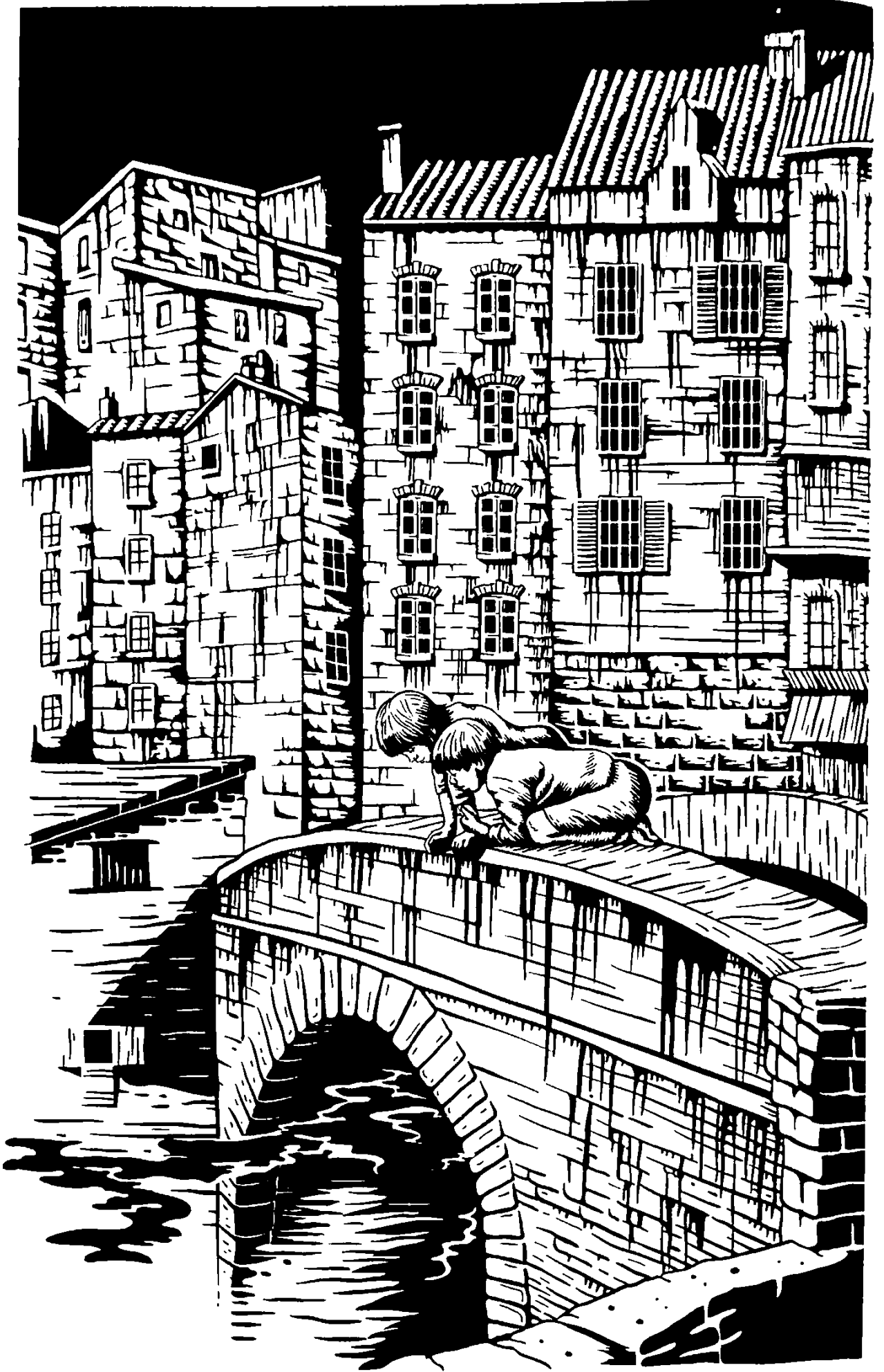
Herkes De Potasse'ın hikâyesini hazmetmeye çalışırken gıcır-

Antoine Hercule de Potasse ve Pierre Le Mur uzun yıllar sonra ilk kez karşı karşıya...

tılı bir ses odayı doldurdu: "Hercule, her zamanki gibi uzun ve boş konuşuyorsun. Dünya yüzünde beni durdurabilecek hiç kimse yok. Hele senin gibi zayıf bir yaratık. Bunu bunca zamandır nasıl anlamadın, ben de bunu anlayamıyorum."

Başmüfettiş Le Mur olayı devralmaya gelmişti.

*Bulanık akan bir nehir, kesif bir koku, kir pas içinde oyun oynayan çocuklar:
Quartier de Dysenterie'de olağan bir gün...*

6 . B Ö L Ü M

QUARTIER DE DYSENTERIE'DEN ACIKLI BİR HİKÂYE

ebastian korkuyla kekeledi:

"Başmüfettiş Pierre Le Mur huzurlarımızda!"

Tepeden tırnağa tüm fiziksel özellikleriyle dünyanın en acımasız başmüfettişi sıfatının hakkını veren Başmüfettiş Pierre Le Mur, gök gürültüsü gibi bir kahkahanın ardından neşeyle konuştu:

"Huzur mu? Benim olduğum yerde huzurdan bahsetmeye yeltenmek ne kadar nafile bir çaba."

Büyük salonda çıt çıkmıyordu. Le Mur herkesin üzerindeki

etkisinin farkında, her saniyenin tadını çıkarmak üzere gözlerini salondakilerin üstünde tek tek gezdirdi.

"Kardeşim demeye utandığım bu zibidi burada olduğuna ve arkada duran şu sivrisinek kılıklı uşağı gözüm cinayet mahallinden ısırdığına göre hepinizin öğrendiğini varsayıyorum," diye söze girdi Le Mur, "yine de tekrarlamakta fayda var, değerli dostum Eugène Lamortier'nin gayrimeşru oğlu Kâhya Rey, bugün Le Corbusier Çiftliği'nde bir cinayete kurban gitti."

Ev sahibesi ve Apo, Le Mur'ü onaylamak üzere yavaşça başlarını salladılar. Sebastian korkudan, Dedektif De Potasse ise saklamayı şu an için başardığı kim bilir hangi duygu ya da duygulardan dolayı adeta taş kesilmişlerdi.

"Dostum Eugène'in cinayetten haberi var mı?" diye sordu Le Mur, kimseden cevap gelmeyince devam etti.

"O halde önce bu talihsiz durumu dostuma bildirmek, sonra da onunla baş başa sohbet etmek istiyorum. Soracaklarım var. Söyleyin bakayım, nerede bizim yaşlı çakal? Özledim onu."

Ağır adımlarla geniş salondan koridora doğru yürürken sesini bir ton daha yükseltti: "Eugène! Çık ortaya!"

"Şey, efendim, bir şeyi izah edebilir miyim?" Konuşan Sebastian'dı.

Le Mur bir an durdu. Geri döndü. Gözlerini Sebastian'a dikti: "Uşak, sana benimle konuşma izni verdiğimi hatırlamıyorum. İlla bir şey yapacaksan, git efendini bul!"

Sebastian panik içinde odadan çıkarken Le Mur kalanlara dönüp gülümseyerek devam etti: "Biz de onu beklerken neşemize bakalım. Pisliğin teki öldü diye yas tutacak değiliz ya, değil mi dostlarım?" Ardından pencerenin önüne gitti, odadakilere bakmadan konuştu: "Zaman geçirmek için ne yapabiliriz? Böyle sessiz sedasız durmak bana göre değil. Şu

sersem dedektifin neden burada olduğunu soruşturmaya başlasam, onun da zamanı değil. Her şeyin zevki, zamanı geldiğinde çıkar. O halde... Mesela Orta Anadolu yöresinden bir türkü tutturalım."

Başmüfettiş, kendisinden beklenmeyecek bir kıvraklıkla farkıya girdi:

"BEYREK DAĞI, DUMANIN VAR KARIN VAR,
KIZ KOYNUNDA TURUNCUN VAR NARIN VAR,
GEL SARILALIM, GIYAMATA KALMASIN,
DÜNYA YALAN, AYRILIK VAR ÖLÜM VAR.
ÖLÜM VAR! ÖLÜM VAR!"

Sustuğunda odayı kaplayan derin sessizliği Apo'nun zoraki neşeli sesi bozdu: "Hele de bu türküyü nereden biliyon sen Bay Le Mur?"

"Konu aşk olunca, hafızam pek kuvvetlidir."

Bayan Lamortier yerinde huzursuzca kıpırdandı: "Ne diyorsunuz siz kuzum? Ne aşkı?"

"Hanımefendi, bana kuzu diye seslenen ilk insansınız, çok hoş. Ne o, benim aşktan bahsetmem tuhafınıza mı gitti?"

"Korkarım latifelerle geçirecek zamanımız yok Bay Le Mur."

"Eminim yoktur," dedi Le Mur. "Yalnız niye şaşırdınız, anlamadım. Siz zaten bu türkünün Bay Lamortier'nin rahmetli eşinin en sevdiği türkü olduğunu biliyor olmalısınız. Sizden önceki eşi tabii. Bir başka deyişle Abdullah'ın annesi." Karşısındakilerin tepkisini ölçmek için kısa bir es verdikten sonra devam etti: "Ben genç bir polis, Abdullah minicik bir çocukken bu türküyü bizzat annesinin sesinden dinledim. Mübeccel Balımsultanlı Lamortier. Ne kadındı!"

"Ne yazık ki ben kendisini hiç dinleme şansına erişemedim."

dedi Bayan Lamortier. "Türküyü de hiç duymadım. Kocam ilk evliliğinin aziz hatırasını kendisine saklama konusunda çok titizdir. Ama hatırlattığınız için size teşekkür ederim Bay Le Mur. Eugène'in değer verdiği herkes benim için de değerlidir."

Le Mur kendi kendine mırıldandı: "Mübeccel Hanım. Ne ilginç kadındı! Altı dil bildiğinden haberiniz var mıydı?"

Soruyu kimse üzerine alınmayınca Apo kendisini cevap vermek zorunda hissetti: "Bilmez olur muyak? Ülkesinin Hariciye Müdürlüğü'nün en değerli üyelerindenmiş anacığım, geleceği çoh parlamış. Bana hamile galınca bütün gariyerini elinin tersiyle itmiş. 'Bir gün bile pişman olmadı,' derdi babam. Bizimle vakit geçirdiği için hep çok mutluymuş."

Le Mur, Apo'nun sözünü kesti. Tekrar odaya dönmüş gibiydi, herkesi teker teker süzerek konuştu "Evet, nerede kalmıştık? Sizin sevgili eşiniz, sizin sevgili babanız, senin ise hiçbir şeyin olan Eugène Lamortier ile görüşmek istiyorum. Ahlaksız oğlunun kafasına aldığı sert bir darbe sonucu mevta olduğunu kendisine usulünce söylemeyi düşünüyorum."

Tam zamanında kapıda beliren Sebastian'a sertçe sordu. "Uşak, buldun mu efendini?"

"Efendim, sözünüzü kesmek istemedim ama madem sırası geldi, çok önceden söylemem gereken şeyi şimdi iletmek isterim. Saklamanın lüzumu yok. Hele saklamasak bile başımıza gelecekleri düşündüğümüzde. Lafı uzatmadan söyleyeyim, Bay Lamortier..."

Sebastian'ın sözünü De Potasse tamamladı: "Bay Lamortier ne yazık ki burada değil."

Bir insanın bir başkasını yalnızca bakışlarıyla aşağılaması mümkün olsa da Le Mur bununla yetinmedi. Kardeşine döndü ve, "Ben kifayetsiz bir dedektife soru sorduğumu hatırlamıyorum," diye tısladı.

Aşağılanan bir insanın kendisini aşağılayan insana cevap vermesi beklenen bir şeydir. De Potasse beklentileri boşa çıkarmadı: "Hadsizlikte hudut tanımıyorsun değil mi Pierre?"

"İşime karışıldığı zaman, evet, tanımam. Bunu sana küçük yaşlarda öğretmiştim diye hatırlıyorum."

"Ben seninle ilgili her şeyi unuttuğum günlerin özlemini çekiyorum. Öte yandan işine yarayan bilgileri elinin tersiyle itecek kadar kafasız olduğunu düşünmüyorum. En azından eskiden öyle değildin."

Bayan Lamortier araya girdi: "Bay Le Mur! Bay De Potasse haklı. Eşim ne yazık ki burada değil."

"Olsun. Beklerim. Nerede olduğunu biliyor musunuz?"

Apo atıldı: "Tatilde! Babam tatilde."

"Tatilde mi?"

Bayan Lamortier'nin hayreti hakiki miydi, yoksa gafil avlanmış eş rolünü mükemmele yakın bir şekilde icra mı ediyordu, ilk bakışta anlamak mümkün değildi. "Tam tatil denmez esasında. Vazife desem, o da değil."

Apo, Le Mur'le erkek erkeğe konuşmayı tercih ettiğini vücut diliyle de vurgulamak üzere Bayan Lamortier'ye tamamen arkasını döndü. Kısık sesle konuştu. "Bunu analığımun yanında bu kadar açıkça demeh istemeyom ama babamgil Türkiye'ye gitti," dedi.

ÇORUM AĞZINDAN TADIMLIK LEZZETLER

Aba: abla
Abacı: işte burada
Atınmazmak: ağız kavgası yapmak
Atsinaa: atsineği
Avgun: ayçiçeği günebakan
Babal: vebal
Badal: merdiven
Baldırcan: patlıcan
Bayaktan: biraz önce
Bayliime: bari
Bazar ekmeği: açık ekmek, lavaş
Belemek: özellikle küçük bebekleri sarıp sarmalamak
Beriğün: yakın geçmiş gün
Bıkın: vücudun bel kısmının arkası
Bıldır: geçen bahar
Bızaa: buzağı
Bıdıhım: bir lokma
Bicimcik: birazcık
Birerelleş: birer tane
Bişaal: bozuk, biçimsiz
Bizaal: daha sonra
Boön: bugün
Bostan: karpuz
Capcık: gayriciddi
Carcur: fermuar
Cılpık: cıvık kimse
Cıncık: misket, bilye
Cızlak: krep
Comba: erkek manda

Culuk: hindi
Çakırcı: sigara
Çalkama: aytan
Çanşaat: saat
 kulesi
Çatalağı: bir tür
 hamurlu çorba
Çatamata:
 uzuncuşek oyunu
Çikdem: çok demli
 çay
Çilte: uzun ve ince
 değnek
Çipilki: çalı çırpı
Çoodürümçü:
 tahterevalli
Çökek: bataklık
Dal: omuz
Dalye: topla
 oynanan dokuztaş
 oyunu
Dekmik: tekme
Delaannı: delikanlı
Dengil dombalak:
 takla
Deriğün: pazar
 günü
Deşenek:
 çocukların
 oynadığı renkli
 bilye
Deydaha: işte
 orada
Dilliksiz:
 geçinilmesi güç,
 uyumsuz kimse
Dinari: iskambil
 destesinde karo
Dinelmek: ayakta
 beklemek
Dingirdemek: boş
 yere gevezelik
 etmek
Dombaydan:

Aksanı samimiyetinin altını çizmek istercesine iyice Dodurga dolaylarına kaymıştı. Bayan Lamortier sohbetten dışarı itilmeye çalışırken kulak misafiri olmuş her kadının tedirginliğiyle araya girmeye çalıştı: "Türkiye'ye mi dediniz? Yanlış mı duyuyorum?"

"Müsaade buyurursanız, müfettiş ilen konuşuyoruk."

Müfettişin çakal gözleri iyice kısılmıştı: "Devam et Abdullah."

"Müfettiş, sen de biliyon, babacuğumun yedüğü haltların hesabısını tutan yohtur, aha da işte rahmetli Kâhya Rey gibin vukuatları çohtur. Emme erkeh adam der geçerük. Babamuz ne de olsa. Ne bağa ne de kimşeye garışmah düşer. Ama, Allah için, şincik, şu aralar bu tarahlarda hiç bezi yoktu. Vallahi de billahi de. Analığım la gayet mutluydu. İşinde gücündeydi. Türkiye'ye de rahmetli anacuğumun anısına saygudan mezelliğini ziyaret etmüye gettü."

Lafa karışma sırası dedektif De Potasse'a gelmişti: "Bunu biliyordun da şu âna kadar neden bana söylemedin Abdullah?" Hiç nefes almadan devam etti: "Benim burada olma sebebim, babanızın kayıp olduğu endişesiyle hanımefendinin beni araması değil mi? Siz bunu bilmiyor musunuz? Ortalık ayağa kalktı. Bu yaptığınız kabalık."

Bir an sustu, bir anda Sebastian'a döndü: "Uşak! Yoksa senin bildiğin bir şey mi var?"

Sebastian kendisinden beklenmeyecek

bir kıvraklıkla oyuna katıldı: "Nasıl olsun efendim, ben de şimdi duydum. Hepiniz gördünüz, demin aramaya içeri gittim. Bana da hiçbir şey söylenmedi."

Le Mur'un ani sorusu şu ana kadar sorunsuz ilerleyen oyuna devam etmek istiyorlarsa her ayrıntıya dikkat etmeleri gerektiğini hissettirdi: "Siz neden babanızla değilsiniz Abdullah? Annenizin mezarını ziyaret etmek sizin önceliğiniz değil mi? İyi bir evlat bu fırsatı değerlendirmez mi?"

"Onu her gün göresim geliyo, hasretinden içime içime ağlıyom ama babamgil kabristana her zamanki gibi yalnız gitmeh istedü," diye cevapladı Apo: "Yıllardır hepcük böyledir. Çiçeğini goyar, taşını doprağını temüzletür, sulatır, geri gelür."

"Peki madam, yıllardır süren bu alışkanlığı siz nasıl oluyor da bilmiyorsunuz?" diye sordu Le Mur, açık yakalamış olma ihtimalinin mutluluğuyla. Bayan Lamortier'nin rahat olmasının sebebi hiç olmazsa şimdilik o açığı kapatacak bir cevap bulmasıydı: "İlişkimiz itimat üzerinedir. Ne o ne de ben birbirimizin ne zaman, nereye, ne kadar süre gideceğini sorarız. Bundan sonra da sormayacağız. Yapacağım tek şey, siz gittikten hemen sonra rahmetli eşimin eski karısı için küçük şapelimizde bir mum yakıp dua etmek olacak."

Le Mur dikkat kesildi. "Rahmetli eşiniz mi?"

Apo atıldı: "Allah gorusun. Analığım

 daimdan düşer gibi,
aniden yapılan iş
ya da söylenen söz
Doojurukuz:
düşüncesizce söz
söyleyen ya da
hareket eden kimse
Düveç: havan
Eci: abla
Ecimcik: azıcık
Edik: tokalı,
naylon sandalet
Edişmek: tartışmak
Ekmekdene: ekmek
çarpsın anlamında
yemin sözü
Ellani: demir
leğen
Elleham: herhalde
Eme: hala
Emilaha: demek
öyle anlamında
hayret ifadesi
Enek: çocukların
oynadığı renkli
cam bilye
Engalle: çocuk
oyunlarında
sonuncu olan
Eniyanı olmak:
şaşırp kalmak
Ersin: hamur işi
yaparken tezgaha
yapışan hamuru
kazımaya yarayan
metal gereç
Feraamak: yaranın
iyileşmesi
Gahırık: balgam
Galle: kayısı
kompostosu
Gapalı bazar:
pazar günü
Gatdel: koyu

Gaydelenmek:
nazlanmak,

cilvelenmek

Gayip: pantolon
kemer

Gırcı: ince ince
yağan kar

Gısmık: cimri

Gıtsat: ancak, ucu
ucuna, kıl payı

Gidişmek:

kaşınmak

Girennik: kiler

Gobel: oğlan

Golbez: köpek
yavrusu

Goresimek:

özlemek

Gunülemek:

kıskanmak

Guber: cevher

Hacet: ev eşyası

Haklaa: hububat
ölçeği

Haside: bir tür un
tatlısı

Helevri: çabucak

Helki: demir kova

Heşlemek: bozmak

Hokralı: sümüklü

Hüşümlenmek:

ürpermek

İğildak:

hemencecik

Irıssız: huysuz,
geçimsiz

İyea: kaburga

Karartı: evde
kalabalık yapan

araç gereç

Karın: işkembe

Kayıt: pencere
çerçevesi

Keb: kenar

Kemirtlek: kıkırdak

'eşimin rahmetli eski garısı' demek istedi. Dilbilgisi ve özellikle nesnelerin sıralaması konusunda biraz zafiyeti var."

Le Mur birden Apo'ya dönerek sordu: "Peki ne zaman dönecek?"

"Rahmetli mi?" diye sordu Apo, şaşkınlıkla.

"Hayır," dedi Le Mur, bıkkınlıkla, "Baban."

"Ne zaman gendünü eyü hisse derse o zaman döner."

Le Mur'ün yavaş yavaş gerilmeye başladığı fark ediliyordu. Bir kez daha Bayan Lamortier'ye döndü. "Peki bu dedektif bozuntusunun burada ne işi var? Madem kocanızla aranızdaki itimat had safhada?"

Bayan Lamortier bu soruyu da atlatırsa düze çıkacağından emin, tane tane konuştu. "Ona her konuda itimat etmem, onu merak etmediğim anlamına gelmez. Bu aralar çok önemli iş görüşmeleri yapıyordu. Kendisini çok yoruyordu. Benim yakınında olmamı da istemiyordu. Dedektif Eugène'i izleyecek ve bana sağlığıyla ilgili rapor verecekti, o kadar."

"Öyle olsun. Buraya boşuna gelmiş olma hissi hiç hoşuma gitmiyor. Gelmişken bir-iki kişiyi sorguya çeksem iyi olur. Bakarsınız yeni bir şeyler öğrenirim. Önce hizmetlilerle başlayalım, sonra sizinle devam edelim, ne dersiniz?"

Bayan Lamortier'nin sesi sert, tavrı kesindi: "Bay Le Mur, benim müsaadem olmadan

bir kişinin bile kılına dokunursanız konuyu üst makamlara taşımakta tereddüt etmem. Üst makamlar derken, aklıma ilk gelen isim eşimin yakın dostlarından Belediye Başkanı Albert Laroussejaune. Biraz kafa yorarsam emniyet yetkililerinden başka isimler de bulurum."

Le Mur'ün geri adım atmasını kimse beklemiyordu, nitekim o da atmadı: "Bayan Lamortier, hayatta hakikate giden yolda önüme mâniler çıkarılmasından daha çok sinirlendiğim bir şey varsa, o da kendini bilmeyen zayıf insanlar tarafından tehdit edilmektir. Bir kadınla muhatap olmasaydım, size cevabımı yalnızca sözlü değil, başka şekillerde de iletirdim."

Apo yavaş adımlarla Le Mur'e doğru yürüdü. Aksanı hayret verici şekilde düzelmişti. "Ağır ol molla desinler efendi! Babam burada olmadığına göre, şu an Fransız ordusunun şerefli bir subayının evinde misafirsin. Ayrıca biz Fransız kanı taşısak da aynı zamanda Anadolu çocuğuyuz." Burunları birbirine değecek kadar yakınlaşmışlardı, Apo fısıldayarak devam etti: "Tehdit edildiğini sandığı için zayıf addettiklerini tehdit eden zorbalara hadlerini bildirmiyorsak misafire saygımızdandır, o kadar."

Le Mur'ün nefesiyle Apo'nunki birbirine karışırken, polis müfettişi tısladı: "Bana misafir olduğum için dokunmadığını söyleyenlere hadlerini bildiremediğimde gerildiğim zamanlardan daha fazla gerildiğim tek zaman, önümde çıkan engellere..."

Kese:
kestirme

yol

Kıyın kıyın: köşe
bucak, dört bir
taraf, her taraf

Lüküs: lüks

Maana: bahane

Makat: tahtadan,
sabit sedir

Mal melal:

Menkul,

gayrimenkul

Mangaş: cımbız

Mayıl mayıl:

aval aval bakmak
anlamında

Mayış: maaş

Mazarat: yaramaz
çocuk

Mazlım: iyi huylu,
söze gider

Mefa'at etmek:

eceliyle ölmek

Mezellik: mezarlık

Muhaat olmak: göz
kulak olmak

Muzunnas: içten
pazarlıklı

Naasibetsiz:

münasebetsiz

O ne şaal şey: o ne
biçim şey, ne ilgisi
var

Onculayın: çok
değerli, çok güzel

Öteğün: yarından
sonraki gün

Ötev: öbür oda

Ötürük: ishal

Pakla: fasulye

Pan: küf

Pantul: pantolon

Paşaport: pasaport

Pate: patates

Pervede: marmelat
Pınnık: kuş kümesi
Pogrek: logar
Saartmek: koşturmak
Saasek: seksek
Sallanguç: salıncak
Siynembitti: saklambaç oyunu
Sufat: insan yüzü
Sulu yağ: sıvı yağ
Sürgüç: bulaşık bezi
Sütlü: sütlaç
Şallak: çıplak
Şergade: başa bela, yaramaz çocuk
Şikaat: şikâyet
Şinnemek: şımarmak
Tahtıyaalesice: beddua sözü
Tavatır: çok âlâ, çok iyi
Tavsur: vesikalık fotoğraf
Tebaat: huy
Tebelleş: musallat
Tevkullü: nişanlı
Tikkân: dükkân
Tokecimek: ayağı bir yere takılıp sendelemek
Tomafıl: otomobil
Toplu: pencere
Töllek: ishal
Tuğla: çatı
Türlütevır: çeşit çeşit
Urya: rüya
Üreluğun: geçen gün
Vesayit: vasıta, araba

Sebastian araya girdi: "Bir saniye efendim!"

"Sözümün kesilmesinden daha fazla sinirlendiğim bir şey varsa, o da..."

"Belediye Başkanı Monsieur Laroussejaune telefonda ve sizi istiyor."

Le Mur tüm dikkatini, sözünü iki kez üst üste kesme cesareti gösteren Sebastian'a verdi: "Bu ne tesadüf?" Sorusunun yersizliğini fark etmesi uzun sürmedi. "Düzelteyorum. Ne çabuk? Birileri burada beni oyalarken belediye başkanını arayıp yardım istedin! Zeki hamle, uşak. Gerçi senin gibi bir sineğin akıl edeceği bir şey değil." Diğerlerine döndü ve, "Bunu herkese ödeteceğime söz veriyorum!" diye gürledi.

Sebastian elinde tuttuğu telefonu korkuyla adama uzattı. Le Mur telefonu aldı, gergin bir sesle cevap verdi: "Alo, Mösyö Laroussejaune. Evet efendim. Hayır efendim. Ödenecek bir şey yok efendim. Yanlış duydunuz sanırım efendim. Kesinlikle efendim. Reddediyorum efendim. Peki efendim. Hemen efendim. Tabii ki efendim. Saygılar efendim." Le Mur buz gibi suratla telefonu kapattı. Kendisini kontrol etmeye çalıştığı her halinden belliydi. "Gitmem gerekiyor. Siz daha kapıdan çıktığımı hissetmeden geri dönmüş olacağım. Elimde arama emri, kısa ve kalın bir sopa, oval bir leğen, bir İncil, süzme yoğurt ve bir paket Gauloises sigarasıyla birlikte."

Odadan çıkarken emirler yağdırmaya başladı: "Uşak, arabamı hazır etmelerini söyle,

malikânede çalışanların burayı terk etmeleri ikinci bir emre kadar yasak, sizler bir yere gitmeye kalkarsanız bizzat bana haber vermek zorundasınız, olur da Eugène beklenenden önce gelirse de öyle. Şimdi uşak, bana yolda yemem için bir şeyler hazırla." Sebastian'ın gözlerinin içine bakarak gülümsedi. "Sen dönüşte hususi bir muameleyi hak ediyorsun. Bunu bana mutlaka hatırlat." Sonra bir an durdu. Odadakileri abartıyla selamladı: "Görüşmek üzere! Çok yakında!"

Başmüfettiş Le Mur geldiği gibi gürültüyle çıkarken herkes ayrı bir koltuğa çöktü.

"Gerçekten gitti mi?" diye sordu Bayan Lamortier.

De Potasse bitkin bir sesle, "Geri gelecek," dedi.

"Bu adama güvenmeyi düşündüğüme inanmıyorum," dedi genç kadın. "Size bir özür borçluyum Bay De Potasse."

De Potasse düşünceliydi: "Ben size bir katil borçluyum madam. Le Mur'ü buradan uzak tutmak için uydurduğumuz yalanların başımıza iş açmasını istemiyorsak, o geri dönmenden önce bulmam icap eden bir katil."

"Gısa ve kalın bir sopa, oval bir leğen, bir İncil, süzme yoğurt ve bir pahet Gauloises. Hercule, Le Mur ne demek istedi?" Apo, herkesin aklındaki soruyu dile getirdiğini biliyordu. Sebastian korkuyla ekledi: "Hususi muamele dediği şeyle bu getireceklerinin bir alakası var mı efendim?"

Yağlık:
büyük

mendil

Yanılı: vücudun

yan tarafı

Yayhamak:

yıkamak

Yekbaydan:

damdan düşer gibi,

aniden yapılan iş

ya da söylenen söz

Yoka: ince, zayıf

Yoorik akıllı: gelgit

akıllı, istikrarsız

davranışları olan

Yüğürtmek:

koşmak, seğirtmek

Zavrak: hıyar

Zavzu: sebze

yetiştirilen yer

Zumzuk: yumruk

Zuval: kızılçık

De Potasse içini çekti: "Size her şeyi anlatmanın zamanı geldi."

Bundan yıllar ve yıllar öncesine dönüyoruz. Paris'in en korkutucu mahallerinden birinde, Quartier de Dysenterie'deyiz. Bu mahallede herkes birbirini tanır. Dışarıdan birinin girip çıkması neredeyse imkânsızdır. Girenin çıktığı, hasbelkader çıkabilenin ise bir daha geri döndüğü görülmemiştir. Çamur birikintilerinin içinde oynayan çocuklar, çeşmeden bir damla su alabilmek için birbirlerinin yüzünü gözünü parçalayan kadınlar, sabahtan akşama kadar bir köşede gelip geçenden haraç kesmek için bekleyen adamlarla dolu, tekinsiz bir dünyadır. Şu anda akşam saatleri. Güneş batmak üzere. Sokağın bir tarafından üstünde pırıl pırıl üniformasıyla bir polis memuru giriyor. Buralarda görülür bir şey değil. Kimse bu genç adama bulaşmıyor. Herkeste saklamaya çalıştıkları bir korku ve dile getirmekten çekindindikleri bir saygı hissediliyor. Çamurlu sularla oynayan çocuklardan biri, en ufak tefek, çelimsiz olanı memurun sokağa girişini hissetmiş gibi kafasını kaldırıyor. Çocuğun gözleri yalnız sevgiyle değil, aynı zamanda hayranlıkla parlıyor.

Küçük Hercule, ağabeyi Pierre'i görmenin coşkusuyla ona doğru koşturuyor.

"Pierre! Abicim!"

"Hercule! Kardeşim. Gel bakayım buraya."

İkisinin birbirlerine sarılma şeklinden aralarında gerçek bir sevgi olduğunu hissedebiliyoruz. Ufaklığın yüzünde kocaman bir gülümseme var:

"Seninle gurur duyuyorum abi!"

"O da niye?"

"Belediye başkanının evini soyan çocuk' davasının sana verildiğini söylediler de ondan!"

"Petit Victor vakası. Nereden duymuşlar? Kim söyledi?"

"Herkes! Sen, Pierre de Potasse, Quartier de Dysenterie'nin gururusun abicim. Buradan çıkan ilk polis memuru sensin. Söylememe gerek var mı, bizim mahalleden orospu, katil, alkolik, uyuşturucu tüccarı ya da rahmetli babamız gibi pezevenk çıkar, polis değil."

"Çok çalışırsan bunlardan hiçbirisi olmazsın ve istediğin her şey olabilirsin. Bu lafımı unutma Hercule."

"Senin her dediğini büyük kartonlara yazıp evimizin duvarına asacağım!"

"Duvarlarımız öyle rutubetli ki o kartonu tutkalla yapıştırmak istesen yüzeyi temizlemen iki hafta sürer benim küçük şapşalım. Çiviye hiç düşünme, ilk çekiş darbesiyle ev tepemize yıkılır."

"Sen bir gün başkomiser olacaksın ve biz istediğimiz gibi bir eve taşınacağız. Belki iki katlı. Ne dersin abicim?"

"Giderken seni götüreceğimi kim söyledi, yumurcak?"

"Şakacı abim benim! Sana bir şey sorabilir miyim?"

"Tabii Hercule, sor."

"Petit Victor'un masum olduğunu söylüyor herkes. Evdeki mücevherleri başkaları çalmış. Onun üstüne atmış. Ya sen ne düşünüyorsun? Sence de Victor masum mu?"

"Bu soru değil. Peşin hüküm. Victor'un masum olduğuna çoktan inanmışsın."

"Ama herkes onun böyle bir şey yapacak bir çocuk olmadığını söylüyor."

"Bak, sana mülhim bir şey söyleyeceğim. İster duvara yaz, ister cebinde taşı. Duyduklarına inanma. Gördüklerine az inan. Görmeyip de görür gibi olduklarına güvenme. Görürken baktıklarıyla duyarken kulağına çarpanları birbirine vur, çıkanı sezgilerine kat, hakikat oralarda bir yerdedir. Bu lafımı unutma."

"Ezberleyeceğim, emin ol. Sonra da müsait bir an bulduğumda, lafı gedigine bu sözle koyacağım!"

"Aferin."

"Yine de sana soruşturmada yardımcı olacak bir şey söyleyebilir miyim?"

"Hiç vazgeçmiyorsun değil mi? Neymiş o?"

"Petit Victor'un çaldığı iddia edilen mücevherlerin arasındaki bir kolye, Sansar Bastien'in rehinci dükkânında el altından satılmış."

"Ne?"

"Kahvede kulak misafiri oldum."

"Ben sana o kahveye gitmeyeceksin demedim mi!"

"Dinle abicim, Fare Jean ile Bokböceği Andre kolyeyi birlikte satmış, satarken de gerekenden fazla ötmüşler. Ballandıra ballandıra suçu nasıl Petit Victor'un üstüne attıklarını anlatmışlar. Bir de ortakları varmış."

"Tamam. Yeter. Bu anlattıkların polisi yönlendirmeye girer. Seni tanık sandalyesine oturtmam gerekebilir ki, inan bana, orada olmayı istemezsin. Duymamış olayım. Sen de üstüne vazife olmayan işlere karışma."

"Seni kızdırmak istemedim Pierre. Susuyorum."

"Sen bana bundan başka kimseye bahsetmeyeceğine söz ver, ben de sana araştıracağıma söz vereyim, tamam mı?"

"Söz."

"Emin misin?"

"De Potasse sözü. Şerefim üzerine."

"Tamam, uzatma. Gel, evimize gidelim, annem öldüğünden beri hiç yemediğin lezzette bir rosto yapacağım sana. Hadi, yürü."

* * *

Birkaç gün sonra. Yine Quartier de Dysenterie'deyiz. Yine akşam saatleri. Yine sokağın bir tarafından üstünde pırıl pırıl üniformasıyla bir polis memuru giriyor. Çamurlu sularla oynayan çocuklardan biri, sanki onun sokağa girdiğini hissetmiş gibi kafasını kaldırıyor. Bu kez çocuğun gözlerinde keder var. Biraz daha dikkatli bakarsak saklamaya çalıştığı hiddeti de görebiliriz. Bu kez koşmuyor. Yavaşça kalkıyor. Kam-burunu düzeltmeye bile gerek görmeden memurun karşısına dikiliyor.

"Abi?"

"Merhaba genç? Ne haber?"

"Haberler sende."

"Bir şey olduğu yok. Yine kötüler kötülüklerini yapıyor, biz de onların cezasını veremediğimiz için sinirden tırnaklarımızı yiyoruz."

"Petit Victor cezaevine girmiş?"

"Ya, evet, girmiş."

"Cezası kesinleşmiş."

"Evet."

"Fare Jean'la ilgili hiçbir şey yapmamışsın. Bokböceği Andre kerhanelerde dolaşıyormuş!"

"Sesinin tonunu hiç sevmediğimi söylemeliyim Hercule."

"Bana cevap ver abi."

"İnsanların özgür iradeleriyle yaptıklarına karışamam."

"Kolyeyi bulmak için Sansar Bastien'in dükkânına gitmemişsin?"

"Fırsatım olmadı."

"Nasıl? Niye?"

"Sesini alçalt Hercule."

"Bana söz vermiştin."

"Evet ve sözümü tutamadım. Hayat bu."

"Ama eğer kolyeyi bulsaydın hakikat gün ışığına kavuşabilirdi."

"Hakikat nedir anlamak için çok küçüksün Hercule."

"Hakikat, hayat boyu ortaya çıkması için uğraşmamız gereken şeydir."

"Hayır, faydalı olduğu sürece gözeteceğin, ayak bağı olduğu takdirde tekmeyi basman gereken bir kahpedir."

"Böyle konuşma Pierre."

"O zaman kafa ütölemeyi bırak."

"Peki ya kolye?"

"Öyle bir kolye yok."

"Nasıl yok?"

"Çoktan Seine Nehri'nin dibini boylamış kolyeden bahsediyorsan, unut onu. Varlığına kimseyi inandıramazsın."

Pierre Le Mur'ün zanlıları konuşturmak için kullandığı özel set.

"Sen ne diyorsun abi?"

"Dediğimi duydun. Ayrıca, Petit Victor suçunu itiraf etti."

"Nasıl eder? O yapmadı ki?"

"Bir insanın bir şeyi yapmasıyla yaptığını kabul etmesi arasındaki farkı biliyor musun Hercule?"

"Hayır."

"İkna kabiliyeti. Bazılarının diğerlerine göre daha çok ikna kabiliyeti var. Çoğunlukla sözleriyle ikna edici olabiliyorlar. Eğer sözleri yetmezse daha açık konuşan bir-iki arkadaşım var tabii."

"Nasıl arkadaşlar?"

"İlk önce kısa ve kalın bir sopa konuşmaya başlıyor. O biraz konuştuktan sonra eğer yeterince ikna edici olmazsa, oval bir leğene doldurulmuş tuzlu su devreye giriyor. Biliyorsun,

**MICHEL
ZEVACO VE
ÖLÜMSÜZ
ESERİ**

PARDAYANLAR:
Michel Zevaco,
1860'ta Korsika
adasının Ajaccio
kentinde dünyaya
gelmiştir. Edebiyat
Fakültesi'nde
okumuş, daha
sonra Viyana'daki
Isere Koleji'nde
retorik (güzel söz
söyleme sanatı)
profesörü olmuştur.
Dönemin hükümeti
kendisini ilerici
düşüncelerinden
dolayı görevden
uzaklaştırmış,
bunun üzerine
Paris'e giden
Zevaco,
zamanın devlet
yöneticileriyle

soğanın vücutta açtığı yaralarla en iyi konu
şabilecek, odur. Sonra İncil var sırada, kar
şıdakinde hâlâ biraz şüphe varsa, onun aile-
sine ve sevdiklerine yapacaklarına dair İncil
üzerine yemin ediyorum. Süzme yogurt bu
gruptaki en insani arkadaş. İkna edilmesi ge-
reken insanın kısa süreliğine acısını dindiri-
yor. Ve sonra hâlâ ikna olmadıysa, bir paket
sigara. Gauloises. Filtresiz. Hepsi içmek için
değil. Bilmem anlatabildim mi?"

"İnanamıyorum Pierre. Bu sen misin?"

"İnanmadığın kısmı söyle, tekrar anla-
tayım."

"Pierre, ah Pierre! Bundan sonra sana
nasıl abi diyeceğim?"

"İşin aslı Hercule, demene gerek yok.
Senin kadar zayıf ve sulugöz birinin abisi ol-
maktan sıkılmaya başladığımı hissediyorum."

"Peki söyle bana... Neden yaptın?"

"Seni bir nebze olsun rahatlatmak için,
rutubetsiz duvarları olan bir evimiz olsun
diye, sokaklarda ayakta kalmanın yolunu
ararken gün geçtikçe daha sertleştiğimin
farkına varmadığım için, polis kuvvetlerinde
var olabilmenin tek yolunun diğerlerine ne
kadar gaddar olduğunu göstermek olduğunu
bildiğim için diyebilirim. Sen de inanırsın.
Ama bu fazla romantik olur. Hayat senin
hastası olduğun Zevaco denen zibidinin bayat
Pardayan romanlarına benzemiyor Hercule.
Kahraman yok. Şeref yok. İnandığın şeyler
için hayatını ortaya koymak yok. O yüzden

seni memnun etmeyecek olsa da cevap vermek zorundayım: Yapabildiğimi görmek için yaptım. Bu kadar basit."

* * *

De Potasse şöminenin sönmeye yüz tutmuş alevlerinin arasında küçük Hercule ile ağabeyi Pierre'i izliyor gibiydi. Son ateş parçasının küle dönmesiyle birlikte iki kardeş yok oldular ve De Potasse yakından baktığınızda ıslak olduklarına yemin edebileceğiniz gözlerini kırpıştırarak anlatmaya devam etti.

"İşte böyle... Pierre bu vaka sonrası Quartier de Dysenterie'den çıkmış ilk polis payesinin yanına en gaddar sıfatını ekledi. Ben önce mahalleyi terk ettim, sonra ülkeyi. O şöhretini artıracak her türlü rezilliği yaptı. Ölümlere neden oldu, aileleri dağıttı. Soyuların zindanlarda çürümesine neden oldu, fakirlerin bir günde zengin olmalarını sağladı. Kötülüğün vücut bulmuş sayısız halini gördüm ama Pierre kadar hızlı büyüyenini hiç görmedim. Gaddarlığını bir mühür gibi taşımak için soyadını bile değiştirdi* ve ismine yakışır bir hayat seçti."

"Efendim, araya girebilir miyim?"

"Sebastian, bozulmanı istemem ama sen her araya girdiğinde iş daha da içinden çıkılmaz bir hale geliyor," dedi dedektif De Potasse.

 giriştiği mücadeleler sonucunda Saint-Pelagie siyasi mahkûmlar hapishanesinde de yatmıştır. Zevaco'nun en önemli eseri, şövalye Pardaillan ailesinin üç kuşağının maceraları ekseninde o dönemin Fransa'sına ışık tuttuğu on ciltlik *Les Pardaillans* serisidir. Hikâye 1553'te başlar, 1600'lerin başında sona erer.

*Pierre Le Mur: Taş Duvar.

"İllaki musibet bir haberi veriyon be yavrum. Allah adı verdim, düzgün bir laf et, üzme bizi ahşam ahşam," diye söylendi Apo.

"Hayırlı bir haber vereceğimi söyleyemem ne yazık ki. Üzü-
lüp üzülmeceğiniz ise konuya hangi açıdan baktığınızla ve bu
akşam anlatılan hikâyeleri ne kadar can kulağıyla dinlediğinize
bağlı," dedi Sebastian ve ekledi: "Şu anda aldığım habere göre
Pierre Le Mur, belediye başkanının makamına giderken yolda
geçirdiği kalp krizi sonucu ölmüş!"

*Herkesin kafası karışmış, duruma çözüm bulmak her zamanki gibi
Antoine Hercule de Potasse'a düşmüştü...*

7 . B Ö L Ü M

İZAHIA MUIHTAÇ DURUMLAR

Yıllardır görmediği öz ağabeyi sert polis müfettişi Pierre Le Mur, Eugène Lamortier'nin gayrimeşru oğlu Kâhya Rey ve Lamortier'nin ta kendisi.

"Bu kadar kısa bir süre içinde bu kadar çok insan en son ne zaman öldü?" diye düşündü Hercule de Potasse ve aklına nedense 18 Haziran 1815 Pazar günü Fransız ordusuyla Yedinci Koalisyon kuvvetleri arasında yapılmış olan Waterloo Muharebesi geldi. Tarih bilgisi onu yanıltmıyorsa oradaki ölümlerin başlıca nedeni bir imparatorun dizginlenemez hırsları ve süvarilerin art arda aldıkları yanlış kararlardı. Peki buradaki ölümlerin nedeni neydi?

"Salgın bir hastalık olabilir mi?" diye düşündü önce. Sonra bu ihtimal aklına nereden geldi, anlam veremedi. Şu anda hiçbir şeye anlam veremiyordu. Waterloo Muharebesi'nin aklına gelmesi de tuhaftı zaten. Muhakeme gücünü yitirmiş gibiydi. Aynı zamanda sanki başka bir sorun daha vardı. Gözleri kapalıydı ve ayakta değildi. Ne zaman yatmıştı? Hatırlamıyordu. Bunları düşünmek yerine uyumayı tercih etse de, kadife gibi bir ses dedektifi kendine getirdi: "İyi misiniz Bay De Potasse?"

Dedektif gözlerini açtı. Bir koltuğa uzanmıştı. Bayan Lammortier güzelliğini gölgeleyemeyen endişeli bir yüzle kendisine bakıyordu. Doğrulmaya çalıştı. Beceremedi. "Kıpırdamayın. Ağabeyinizin ölüm haberini alınca bayıldınız," dedi genç kadın. "Ben yanınızda durmayı tercih ettim. Bayılırken çok şükür kafanızı bir yere vurmadınız, tecrübelerime dayanarak söyleyebilirim ki solunumunuzu ve nabzınızı kontrol ettikten sonra durumun çok tehlikeli olmadığını anladım ve kısa bir süre içinde ayılacağınızdan emindim. Abdullah ve Sebastian doktor aramaya gittiler. Açıkçası, paniğe kapıldılar." Saniyenin onda biri kadar düşündükten sonra devam etti, "Ben de buna müsaade ettim doğrusu. Biraz yalnız kalmanızın ve nefes almanızın en doğrusu olduğunu düşünüyorum." "Teşekkürler madam," diye zorlukla cevap verdi dedektif. "Karşınızda böyle âciz bir duruma düşen biriyle bu soruşturmaya devam etmek istemezseniz size anlayış göstereceğimden emin olabilirsiniz. Bana hiçbir borcunuz yok. Masraflar hariç."

"Böyle demeyin."

"Peki, o halde masrafları da almayacağım."

Genç kadın gülümsemesini gizlemeye çalışarak, "Şimdi dinlenin dedektif," dedi. "Sonra konuşuruz."

De Potasse gülümsemeye karşılık vermek istedi ama beceremedi.

Waterloo'nun yankıları uzun yıllar sürmüş, muharebe yalnız edebi eserlere ve filmlere değil şarkılara konu olmuş, hatta 1974 tarihli şarkı İsveçli Abba grubuna Eurovision birinciliği getirmiştir. 19. yüzyıl Avrupa'sı jeopolitiğini derinden etkilemiş bir muharebeyle aşka teslim olmuş bir kadını aynı yerde buluşturmayı başarmış bu müstesna eserin İngilizce sözleri ve dilimize çevirisi şu şekildedir:

ABBA, "Waterloo"

*My, my, at Waterloo Napoléon did surrender
Waterloo'dur Napoléon'un teslim olduğu yer, oy ki oy,
Oh yeah, and I have met my destiny in quite a similar way
Vallahi aynı şekilde rastladım kaderime, hey ki hey,
The history book on the shelf
Raftaki tarih kitabı gibiyim
Is always repeating itself
Kendisini hep tekrar eden*

*Waterloo - I was defeated, you won the war
Waterloo, ben yenildim, savaşı sen kazandın
Waterloo - Promise to love you for ever more
Waterloo, sözüm söz, seni daha da çok seveceğim
Waterloo - Couldn't escape if I wanted to
Waterloo, istesem de kaçamazdım
Waterloo - Knowing my fate is to be with you
Waterloo, benim kaderim bu seninle olmalıydım
Waterloo - Finally facing my Waterloo
Waterloo, yenilgiyle yüzleştim nihayet, Waterloo*

*My, my, I tried to hold you back but you were stronger
Denedim seni uzaklaştırmayı, daha da kuvvetli geldin, oy ki o;
Oh yeah, and now it seems my only chance is giving up the fight
Tek şansım var o da kavgayı bırakmak, hey ki hey,
And how could I ever refuse
Nasıl reddedebilirim ki
I feel like I win when I lose
Kaybedince kazanıyorum, hissım bu*

*Waterloo - I was defeated, you won the war
Waterloo, ben yenildim, savaşı sen kazandın
Waterloo - Promise to love you for ever more
Waterloo, sözüm söz, seni daha da çok seveceğim
Waterloo - Couldn't escape if I wanted to
Waterloo, istesem de kaçamazdım
Waterloo - Knowing my fate is to be with you
Waterloo, benim kaderim bu seninle olmalıydım
Waterloo - Finally facing my Waterloo
Waterloo, yenilgiyle yüzleştim nihayet, Waterloo*

**BİR DAHİLİ
TEMİZLİK
METODU:
DHAUTİ**

Dhauti özellikle mide ve bağırsak sistemini temizlemek için kullanılan dahili temizlik yöntemidir. Dhauti'nin dişler ve kalp için kullanılan şekilleri de vardır. Yaygın Dhauti metoduna göre uzun bir pamuklu kumaş, sıcak su eşliğinde yavaş bir şekilde yutulur. Bu yutma kumaşın tüm mideyi kaplayarak sıcak su yardımıyla bölgeyi temizlemesine kadar sürer ve ideali 5 ila 20 dakika arasında nihayete ermesidir. Yöntem uygulanırken uzman desteği almak şarttır. Yaygın bir Dhauti yöntemi olan Varisara'da 16 bardak sıcak

"Uzakdoğu'da kendimi açlıkla sınıdığım on beş günlük orman inzivalarım sırasında yaptığım mide ve dahilî temizlik seanslarından beri hiç bayılmamıştım. Çok sene oldu," dedi.

Bayan Lamortier dedektifin elini tuttu: "Kim olsa dayanamaz. Kendinize haksızlık yapmayın. Gayet anlaşılır bir hal."

"Oysa benim anlamakta güçlük çektiğim ne çok şey var. Mesela: Neden? Nasıl? Ve kim?" dedi De Potasse.

Bayan Lamortier kafasını salladı: "Bu insanların art arda ölmelerinin nedeni ne? Bu kadar kısa aralıklarla nasıl öldüler? Ve eğer üç kişiyi de aynı insan öldürdüyse, bu mahir ve acımasız katil kim?"

De Potasse onayladı. "Kesinlikle benim soracağım soruları, üstelik doğru sırayla sordunuz. Size hayranlığımın her dakika daha da arttığını söylesem umarım sınırı aşmış olmam."

Bayan Lamortier artık saklamaya gerek duymadan, uzun süreden beri ilk kez gülmüsed, tabii ki utangaçça. "Sizin gibi birinden bu övgüleri duymak beni mutlu etti Bay Potasse."

"De Potasse!" Dedektif coşkusunu yeniden kazanıyor gibiydi. "Acele etmeliyiz. İyi ya da kötü, bir polis öldü. Hem de çok şöhretli bir polis. Yeni birinin buraya yollanması an meselesi. Hızlanmalıyız!"

Genç kadın düşünceli bir şekilde konuştu. "Diyelim ki Le Mur ölmedi, öldürüldü."

"Öldürüldüyse de sonuçta ölmüştür ama," dedi dedektif.

"Öldürülmeden ölseydi tabii ki başka bir şey olurdu," diye cevapladı Bayan Lamortier.

"Yine de ölmüş olurdu ama, değil mi?" diye sordu De Potasse.

"Yani siz öldürülmüş ama ölmemiş olabileceğini mi söylüyorsunuz?" diye sordu Bayan Lamortier ilgiyle.

"Deli miyim ben madam, niye öyle bir şey söyleyeyim?" diye sordu dedektif, şaşkınlıkla.

Genç kadının şüphesi henüz geçmiş değildi:

"İşin içinde ölüm olunca tüm ihtimalleri düşünmeliyiz gibime geliyor." Sonra yine utangaçça gülümsedi, "Bu da kısa süreli tanışıklığımız sırasında sizden öğrendiğim şeylerden biri."

"Kesinlikle," diye onayladı De Potasse. "Le Mur öldürülmek suretiyle öldüyse üç gün içinde üç cinayet işlendi demektir. Bu cinayetlerin birbiriyle ilişkisi nedir?" Sinirle kafasını kaşıdı. "Korkarım yine en başa dönmek zorundayız."

"Eugène'in öldürülme nedenini bilmeden bu cinayetleri çözemeyiz," diyorsunuz, anladığım kadarıyla."

"Böyle bir şey söylediğimi hatırlamıyorum ama aşağı yukarı bunu düşünüyorum."

 tuzlu su içilir. Her iki bardaktan sonra bu pratiğe özel geliştirilmiş beş farklı asana (yoga pozu) yapılır. 16 bardak tamamlandığında rektum yoluyla temiz su çıkışı sağlanır. Bu yöntemin altı bardaklık kısa versiyonu da vardır. Tüm bu metotlardan sonra hafif ve sindirilebilir besinlerin tüketilmesi önerilir.

Neredeyse düşünceleri hızında atışmaya devam ettiler:

"Ne yapmalıyız?"

"Geçmişe dönmeliyiz."

"Ne kadar geçmişe?"

" -miş'li değil, -di'li geçmiş kadar. Şimdilik."

"Tamam."

"Başlayalım."

"Buyrun!"

"Bay Lamortier'nin düşmanı var mıydı?"

"Ne gibi?"

"Her türlü. Şahsi düşmanı olması gerekmez."

"Yani?"

"İş hayatındaki duruşu, siyasi nedenler, karşısına aldığı güç odakları?"

"Bayım, kocam Fransa'nın en büyük demir çelik bazlı malzeme üreticisi idi."

"Biliyorum, ismi listede olmamasına rağmen her yıl Paris'in en çok vergi verenleri arasında olduğuna adımız gibi emin olduğumuz bir sanayiciydi kendisi."

"Fabrikalarında pencere çerçevesinden silaha kadar her şeyi üretiliyordu."

De Potasse'ın gözleri parladı: "Böyle insanların düşman kazanması dost kazanmasından çok daha hızlı olur. Ve kocanız gibiler kazandıklarını biriktirme konusunda mahirdirler."

"Eugène benim önümde iş konuşmamaya çok dikkat ederdi. Hassas konularda gereksiz vehme kapılmamı istemezdi."

"Eğer kapılsaydınız ve bir şeylerden şüphelenseydiniz belki

Eugène Lamortier, sahip olduğu demir çelik üretim tesislerinin önünde...

de kocanız bugün hayatta olurdu," diye düşündü De Potasse ama gerçek bir centilmen ve neyi, kime, ne kadar söylemesi gerektiğini bilen bir dedektif olarak kadını üzmemek için sessiz kaldı. En iyisi mevzuya devam etmekte. "Silah dediniz. Bay Lamortier'nin orduyla arası nasıldı, bir sorun var mıydı?"

"Katiyen! Eugène ordusuna hayran gerçek bir vatanseverdi. Oğlunun asker olması için çok uğraşmış. Annesi yabancı bir adayın orduya kabul edilmesi ne kadar zordur bilirsiniz. Bunun için hatırı sayılır bağışlar yaptığını biliyorum," dedi Bayan Lamortier. "Ayrıca Eugène orduda çok saygı gören biriydi, üretiminde rol oynadığı silahlar İstanbul'dan, Saint Petersburg'a kadar dünyanın tüm şehirlerinde güneşin doğuşu ve batışını görmüş hatta deyim yerindeyse güneşler doğurmuş ve güneşler batırmıştır."

"Bence deyim gayet yerindeydi Bayan Lamortier. Tahmin ettiğim kadarıyla bu aralar yeni bir anlaşma imzalamak üzereydi."

"İşlerini çok iyi bilmediğimi söylemiştim ama bu konuda biraz bilgim var. Nasıl anladınız?"

De Potasse, "Biraz önce Le Mur'e beni çağırma nedeni uydururken tabii ki gerçekleri söylemiyordunuz ama bir doğruluk payı vardı. Kocanız bu aralar önemli iş görüşmeleri yapıyordu ve siz de onun sağlığından gerçekten endişe ediyordunuz. Avukatı, Bay Bonbatonne bu yüzden Marsilya'da, öyle değil mi?" diye sordu.

"Doğru hatırladınız."

"Yeni bir dünya savaşının çıkabileceğine dair söylentiler yüzünden silah lobisi tekrar canlandı. Eşinizin üretim kaynaklarına her zamankinden çok ihtiyaç vardı. Eh, bir avukat bu mevsimde şehir dışına ya metresini görmek ya da efendisi için anlaşma kovalamak için gider. Parçaları birleştirdiğimde sonuca ulaşmak hiç zor değil," diye devam etti dedektif.

Genç kadın onayladı: "Eugène ülkesi için yapabileceğinin en iyisini yapmak istiyordu."

"Anlaşma imzalandı mı?"

"Bildğim kadarıyla hayır."

"Bunu bir ara öğrenmekte fayda var."

Genç kadın yine de şüpheliydi:

"Peki sizce bu Kâhya Rey ve Le Mur cinayetlerini izah ediyor mu?"

"Nasıl bir adım atmadan diğerini atmamız fiziksel olarak mümkün değilse, bir sorunun cevabını bulmadan diğerine sıçramamız da zihinsel açıdan doğru değil. Şu anda eşiniz merhum Eugène Lamortier'nin ölümü üzerine yoğunlaşmalıyız."

Kapı açıldı. Sebastian ve Apo girdiler. Sebastian'ın yüzü dedektifi görünce aydınlandı: "Şükürler olsun Bay De Potasse, ayakta-sınız. Doktora durumunuzu anlattık, "Bir sorun yoktur, büyük ihtimalle tansiyonu düşmüştür" dedi.

Apo doktoru zorla getirmeyi düşündüğünü ama geçirdikleri hassas dönemi göz önünde bulundurduğunda bundan vazgeçtiğini anlattı. "Doktorun canı cehenneme! Tansiyonun düşseyse mükemmel bir Anadolu ilacı biliyom, hemen hazırlatırım Hercule. İsmi ayran!"

De Potasse endişeliydi: "Bu ilaç annenizin babanıza içirdiği tuhaf Anadolu otları gibi bir etkide bulunmasın?"

"Yoh canım, bu hafif bir şey, hem de otla değil yoğurtla yapıyor."

"Yoğurt mu?" diye merakla sordu De Potasse.

Bayan Lamortier lafa karıştı. "Sütten yapılan ve bilhassa Ortadoğu damak zevkine hitap eden bir içecek. *Greek yoghurt* diye geçer."

Ev yoğurdu nasıl yapılır?

Malzemeler

1 litre günlük süt

1 tatlı kaşığı dolusu oda sıcaklığında doğal yoğurt

Lazım olan gereçler

İnce bir tülbent ya da süzgeç

Çelik tencere

Kaşık

Cam kavanoz

Battaniye ya da sofr a bezi

Yapılışı

Çiğ süt kaynatılmadan önce temiz tülbent ya da ince bir süzgeçten geçirilir. Sütün çelik bir tencerede kaynatılmasına özen gösterilmelidir. 10 dakika karıştırılarak hava alması sağlanmalı, fokurdama-ya başladığında ocağın altı kısılmalıdır. Kısık ateşte 8 ila 10 dakika daha kaynatılan süt, ocaktan alınmalı, önce oda sıcaklığında soğumaya bırakılmalı, sonra da mutlaka buzdolabına koyulmalıdır. Sonrasında bir gün bekletilip öyle kullanılmalıdır.

Ayrıntılar

Sütün sıcaklığı 42-45 derece arasında olduğu takdirde yoğurt yapımında iyi sonuç alınacağı muhakkaktır. (Bu sıcaklık parmağın 10 saniye kadar sütün sıcaklığına dayanabileceği bir seviye olarak düşünülebilir.) Maya olarak kullanılan yoğurt ev yoğurduysa, iyi sonuç alma ihtimali çok yükselir. Her 1 litre süt için 1 tatlı kaşığı maya kullanmak gerekir. Maya yoğurdun bir kâseye alınarak üstüne eklenen ılık süt- le birlikte, bir tahta kaşıkla karıştırılması gerekir. Pütürsüz olana kadar karıştırılan sütün üzerinde oluşan kaymak ayrılmalıdır. Mayalanma boyunca kavanozların sabit durması ve sütün ısısının korunması için kesinlikle battaniye ya da kalın bir sofr a bezile örtülmesi gerekir. Tencerede mayalanmış süt kavanozlara üzerinde

birkaç parmak boşluk kalması sağlanacak şekilde boşaltılmalıdır. Kapakların üzerlerine iki kat kâğıt havlu yerleştirildikten sonra sıkıca kapatılması önemlidir, kâğıt havlu kavanozda oluşan buharı çekmek için elzemdir. Böylece yoğurdun sulu olması engellenir. Üstü örtülmüş kavanozlar en az üç saat mayalanmaya bırakılmalıdır. Dört saati geçtiği takdirde de bu kez ekşime riski vardır.

Zaman geçişi sonrası kavanozlar açılırken yerinden oynatılmamalıdır. Oda sıcaklığına gelmesi için bir ila iki saat beklenmelidir. Sonrasında buzdolabına koyulan kavanozlardaki yoğurt 24 saat dinlendikten sonra yemeye hazır hale gelir. Afiyet olsun.

De Potasse yoğurdun ne olduğunu iyi biliyordu, bunu kısa bir süre önce geçmişten dem vururken, Petit Victor davasını anlatırken diğerleriyle paylaşmıştı, acaba Apo ya da Bayan Lamortier kendisini dinlemiyor muydu? Tam bunu soracaktı ki, Apo'nun üvey annesine itiraz eden sesi duyuldu: "Orada dur bakalım Mireille!" Kendisinden emin bir tonla ekledi, "Ayrar yüzde yüz Türk içeceğidir."

Bayan Lamortier, tabii ki geri adım atmadı: "Ben öyle duymadım. Derler ki, ayrar Yunanistan'da keşfedilmiştir ve Afganistan'dan İran'a kadar tüm Ortadoğu'da içilir."

Apo'nun kızgınlığı arttı: "Onu söyleyen hıyarı yoğurda ekle, çok iyi cacık olur!"

"Cacık değil, cacıki! O da Grek'tir benim bildiğim." Genç kadın bunu Apo'yu sinirlendirmek için mi söylemişti yoksa gerçekten inanıyor muydu, yüzünden anlamak mümkün değildi.

"Sevgili dostlar, şu anda tartışmanın değil, birlik olmanın zamanı. Lütfen!" diye araya girdi De Potasse ve ekledi: "Zaman bu kadar daralmışken aklımdaki son çözüme başvurmanın yeri geldi."

"Nedir o Hercule?"

"Hayatımda her zaman müspet bilimlerin tüm soruların yanıtı olduğunu gördüm. Ama bazen, nadiren de olsa, bilimin çaresiz kaldığı zamanlarda, Uzakdoğu'da aldığım eğitimlerin ışığında, spiritüel çözümlerin işe yaradığına tanık oldum."

Bayan Lamortier araya girdi: "Yine anlaşılmaz şeyler söylemeye başladınız."

"Esasında bu kez gayet açık olmaya çalışıyorum. Biraz önce eskiye dönelim derken, birden kafamda bir ışık çaktı," dedi De Potasse.

"Ne gibi bir ışık?" diye sordu Apo.

"Mavi bir ışık."

Apo hareketlendi: "Tansiyondur o. Bak ayran dediydih, Mireille ile kavgaya tutuştuh, unuttuh. Sebastian, çabuk hele." De Potasse, Sebastian'ı durdurdu, Apo'ya döndü:

"Kendimdeyim ve ne yapacağımı çok iyi biliyorum." Ayağa kalktı. "Kadim yöntemlere dönmekten bahsediyorum sevgili dostum," dedi. "Eugène Lamortier'yle telefonlaşmış biri olarak, kendisinin öldükten sonra sohbet etmeye istekli olduğunu gayet iyi biliyorum. O zaman onun istediğini yapacağız."

"Telefon mu edeceğiz?"

Bu tuhaf soru, haliyle Sebastian'dan gelmişti. "Tabii ki hayır," diye yanıtladı De Potasse. Sonra bir an duraksadı: "Bir bakış açısına göre evet."

Bayan Lamortier mırıldandı: "Tam Hercule de Potasse'a göre bir yanıt. Anlaşılmaz ama yüzde yüz kendinden emin."

"Bunu bir iltifat olarak alıyorum madam," dedi De Potasse, kafasını kaldırdı. Derin bir nefes aldı. Sonra aldığı nefesi, Uzakdoğu'daki meditasyon egzersizlerinde öğrendiği şekilde, yavaşça ve her saniyenin farkına vararak bıraktı. "Katil hakkında bilgi almak için bizzat Bay Lamortier'yle ilişki kuracağız. Olan biteni ta kendisinden öğreneceğiz!"

Herkesi yeterince meraklandıracağına emin olunca kısık bir sesle konuştu:

"Eugène Lamortier'nin ruhunu çağıracağız!"

Dedektif kontrolü yeniden eline almıştı.

*Hercule de Potasse'n son çare olarak bulduğu ilginç ve ürpertici fikir:
Ruh çağırma!*

8 . B Ö L Ü M

“EVET”LER VE “HAYIR”LARLA DOLU BİR SEANS

Hercule de Potasse’ın cinayetle ilgili aklındaki soruları bizzat maktulün kendisine sormak istemesi herkeste ciddi bir heyecan ve küçük de olsa endişe yaratmıştı. Haksız da sayılmazlardı, ruh çağırma seansları şüphesiz bir cinayeti aydınlatmak için kullanılan yöntemler listesinde üst sıralarda değildi. Özellikle Bayan Lamortier böyle bir seçeneğin kabul edilemez olduğunu dile getirse de zaman daralıyordu, şüpheler, güvensizlikler bir kenara atılmalıydı.

Dedektif ve Sebastian seans için hazırlık yaparken Bayan

Lamortier ve Apo bir köşeye çekilmiş, aralarında konuşuyorlardı.

"Güzel sevgilim, sen hiç gatıldın mı ruh çağırma seansına, niye bu kadar garşısın?" diye sordu Apo.

"Tabii ki hayır Apo, neden katılayım, ruh çağırma Paris sosyetesinde özellikle ne yapacağını şaşırılmış yaşlı budalalar arasında revaçta olan bir saçmalaktır. Böyle bir şeye inanmamı nasıl bekliyorsun?"

"Sevgilim, Le Mur'ün yardımcılarında biri yakında burada olacahtır," dedi Apo, "o gelene kadar çözüm için ne lazımsa onu yapmah en doğrusu. Bunu dediğime inanamıyom ama şu anda en mantıhlı çözüm babamgili çağırma ve bize bir şeyler anlatması için ikna etmeh gibi geliyor."

Bayan Lamortier'nin söyleyecek çok şeyi vardı ama, dedektifin kararlı sesi genç âşıkların muhabbetini böldü:

"Evet, hazırsak başlayalım."

De Potasse masayı düzenlemiş, herkesin oturacağı yerleri tespit etmişti bile: "Bayan Lamortier siz sol yanıma. Apo sen tam karşıma. Herkesin arasında eşit aralık olmasına dikkat edelim. İnanalım ya da inanmayalım, ciddiyetimizi hiçbir zaman yitirmeyelim. Bu seansta en önemli şey nedir biliyor musunuz?"

Kimseden ses çıkmayınca lafını tamamladı: "Muvazanet-i etvar."

"Uzakdoğu seyahatlerimden birinde, yolum yaşlı ve yorgun kıtamızla egzotik Asya'yı birleştiren esrarengiz ve büyülü şehirden geçmişti."

Odadakiler belki coğrafya konusundaki yetersizliklerinden belki de dedektifin sözünü bölüp bir tartışma yaratmak için fazla yorgun olduklarından sessizlik konusunda ısrarlıydılar, o yüzden dedektif devam etti: "İstanbul."

Sessizliği Apo böldü: "İstanbul ha? Canım anam o muazzam

şehri pek övermiş, dünya gözüyle ailecek gitmemizi çok istemiş, bir türlü fırsat olmamış."

Dedektif devam etti: "Evet, İstanbul. Bu benzersiz şehirde ilim irfan sahibi insanların sofrasına oturdum, onlarla birlikte nargile tüttürdüm, kadeh tokuşturdum, hepsinin masalarında en önem verdikleri şey buydu: Muvazenet-i etvar. Yani, hal ve hareketlerdeki denge."

Yüzlerde kâfi derecede rahatlama izi görmeyen De Potasse izah ihtiyacı duydu:

"Bu masada şahit olacağınız şeyler her gün tecrübe edeceğiniz şeyler değil, takdir edersiniz ki. O yüzden bu seans sırasında yapacaklarınıza, söyleyeceklerinize, hatta düşüneceklerinize azami ihtimam göstermelisiniz. Ne olursa olsun, kastettiğinizden fazlasını ifade etmeniz beklenmedik sonuçlar doğurabilir. Unutmayın, bu seans sonrasında çok önemli bir noktaya zıplayabiliriz ya da şu âna kadar önümüze gelen tüm ipuçlarını yıkıp tekrar yapmak zorunda kalabiliriz."

Herkesin anladığına kani olunca genç uşağa seslendi: "Sebastian, önce ışıkları kıs, sonra fincanı alıp diğer yanıma, sağıma geç."

Sebastian, De Potasse'ın isteklerini eksiksiz yerine getirmeye çalıştı. Önce ışıkları kısıtı, ardından dedektifle birlikte mutfaktaki yüzlerce fincan arasından seçtikleri özelliksiz gibi gözükken ve fakat Bay Lamortier'yle iletişime geçmelerini sağlaması durumunda artık salonun en müstesna köşesinde kendine yer edinmesi garanti olan kırık beyaz renkte bir fincanı ters bir şekilde masanın tam ortasına yerleştirdi. Dedektif, okul günlerinden beri defalarca arkadaşlarının ve öğretmenlerinin dikkatini çekmiş özenli elyazısı ve o yazıyı hak eden şık bir dolma-kalem marifetiyle 100 gram mat kuşe kâğıda inci gibi dizdiği "Evet" ve "Hayır" yazılarını masanın iki tarafına, fincana eşit mesafede yerleştirdi. Sonra ayine katılanların ve ayin malzemelerinin odanın diğer unsurlarıyla ahenk içinde olup olmadık-

larını kontrol etmek üzere masanın çevresinde saat yönüne üç tur, tersine ise bir tur döndü. Yerine oturdu. Gözünü kapattı. Derin bir nefes aldı. Aldığı nefesi yavaş yavaş vermeye başladı. Gözünü açtığı anda herkesin en az onun kadar konsantre bir şekilde ayinin başlamasını beklediğini gördü. Usulca konuştu:

"Şimdi bir kez daha neler yapacağımızı tekrarlayalım. En ufak bir yanlış, ruhlar aleminden bin bir güçlkle getireceğimiz misafirimizin sıkılıp, korkup, kızıp, hayal kırıklığına uğrayıp, üzülüp, şaşırıp kaçmasına neden olabilir. Bunun sanırım farkındayız."

Odadaki sessizlik, "Evet Bay De Potasse, dediklerinizi kelimesi kelimesine anladık, bu ayini hakkıyla eda etmek için elimizden gelen her şeyi yapmaya hazırız," diyordu, dedektif ne şanslıydı ki bir süredir bir arada bulunan bu grubun bu hislerini kelimelere dökmesine lüzum yoktu. Dedektif bunu bildiği için ara vermeden devam etti:

"Genelde son anda karar verilen seanslarda bu ritüel kullanılır. Belki kulak dolgunluğuyla biliyorsunuz, belki tanık oldunuz, genelde bu gibi durumlarda alfabe kullanılsa da, bugün buna ulaşacak zamanımız yok. O zaman Uzakdoğu'daki eğitimlerimin bir faydasını daha göreceğiz. Alternatif bir seans düzenleyeceğiz."

Herkesin heyecanla dinlediğini görünce devam etti. "Evet, belki alfabe yok ama fincan var. Hepimiz sağ el işaretparmaklarımızı ortadaki fincanın üstüne koyacağız." Sonra cebinden çıkardığı buruşuk kâğıdı herkese göstererek, "Sonra ben bu kâğıttan ruh çağırma ritüelimize ait sözleri okuyacağım," diye ekledi ve sordu: "Burada önemli olan nedir?"

Sessizliğin sürdüğünü görünce Sebastian'a döndü ve sordu: "Nedir Sebastian, sen söyle bakalım?"

"Siz okudukça biz cümlelerin son kelimelerini tekrar edeceğiz," diye cevap verdi Sebastian, son iki saattir De Potasse'tan

seansla ilgili bilgiler alıp bunları kafasının en müstesna köşesine istiflemek için büyük çaba göstermiş bir öğrencinin yapması gerektiği gibi.

"Evet, öyle. İsteklerimizi ve niyetlerimizi mühürlemek için son kelimeleri tekrar etmemiz önemli," diye onayladı dedektif.

Sebastian devam etti. "Eğer başarılı olursak Sayın Bay Eugène Lamortier'nin ruhu gelecek ve sorularımıza evet ya da hayır diye cevap verecek."

De Potasse öğretmen-öğrenci, soru-cevap usulünün masadaki etkisini fark etmişti, devam etti: "O nasıl olacak Sebastian? Ruh konuşacak mı?"

Sebastian atıldı: "Tabii ki hayır efendim, fincanı şurada gördüğümüz evet ya da hayır kâğıtlarına doğru itecek. Yani o sırada fincana usulca dokunan ellerimiz itecek ama esasında ruh şey etmiş olacak. Orasını anlattınız ama ben tam anlamadım."

"Anlamana lüzum yok. Ellerimizin fincanın üzerinde, gözlerimizin kapalı ve kalplerimizin her türlü farkındalığa açık olması çok önemli. Eklemek istediğin bir şey var mı?"

Sebastian tam da bu soruyu bekliyordu. Önceden çalıştıkları gibi tane tane konuştu. "Bu ritüeldeki en önemli husus şu efendim: Herkesin yalnızca bir soru sorma hakkı var."

"Allah Allah, o da ne demek?"

"Herkes rahmetliye bir soru sorabilir demek."

"İlginç. Sorularla ilgili başka bilmemiz gereken bir şey var mı?"

"Bu soruları önceden birbirimize söyleyemeyiz. Yani "ben şimdi şöyle bir şey soracağım" demek yok. Ya da birbirimizden yardım isteyemeyiz."

"O da niye?"

"Ruhla ilişkimizin daima en saf halinde olması için sorunun

o an aklımıza gelmesi ve bizim de soruyu aklımıza geldiği gibi sormamız gerekir."

"Peki bunun bir istisnası yok mu?"

"Soru sorma şeklinin yok."

"Peki hepimiz için geçerli mi bu?"

"Tek istisna sizsiniz efendim. Siz seansı yönettiğiniz için iki soru sorabilirsiniz. Başta ve sonda."

"Çünkü?.."

"Çünkü..."

Sebastian bir an düşündü, kafasını toparladı:

"Çünkü her seans açıldığı gibi kapanır, o seans ki açan tarafından kapanır ve bilin ki açılanı kapayan, kapattığını tekrar açmamalıdır."

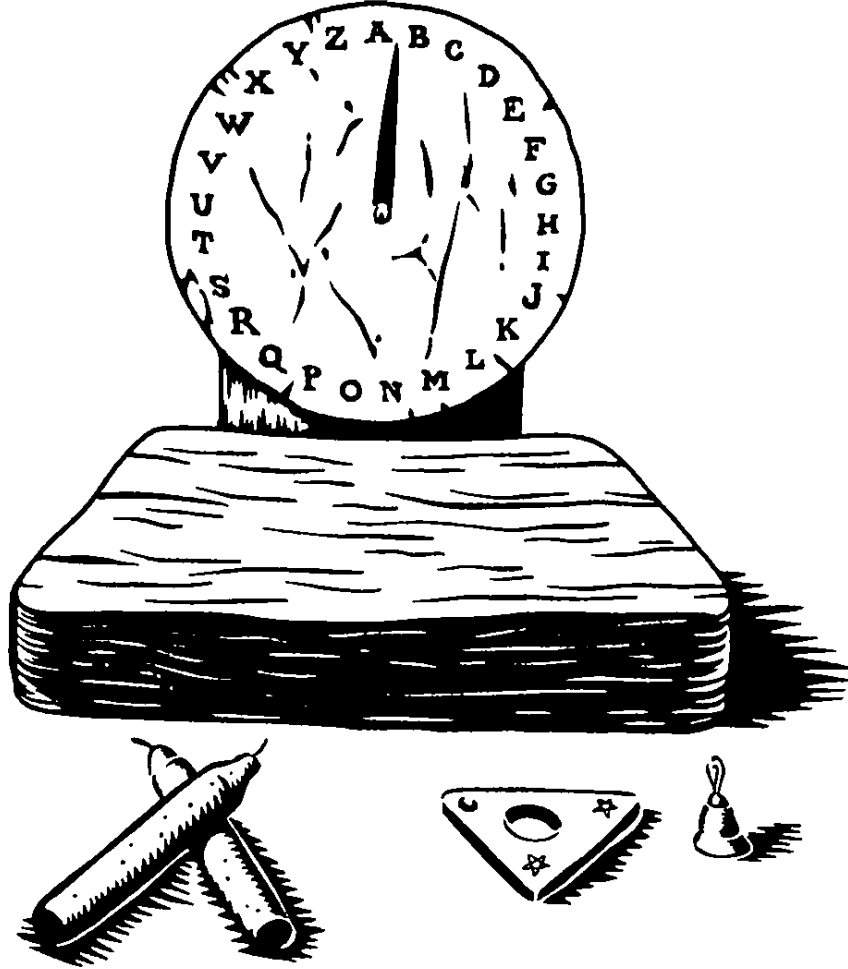
Bayan Lamortier araya girdi: "Ben burasını tam anlamadım."

Apo da başını salladı.

De Potasse, "Bir itirafta bulunmalıyım, ben de burayı hiçbir zaman tam çözemedim," diye dürüstçe yanıtladı. "Ritüeli bana öğreten hocam Sri Pun Ganapupariti'ye, "Neden bütün soruları siz soruyorsunuz hocam?" dediğim her seferinde sırtıma ceviz ağacından yapılma sopasıyla üç kere şiddetle vurduktan sonra böyle söylerdi: "Her seans açıldığı gibi kapanır, o seans ki açan tarafından kapanır ve bilin ki açılanı kapayan, kapattığını tekrar açmamalıdır." Ben saygımdan üstelemedim. Seans yöneticisine böyle bir ayrıcalık verilmesinin doğal olduğunu düşünüyordu sanırım. Ayrıca sopa gerçekten acıtıyordu, bunu da söylemem gerekir."

Apo gözlerini kapamış seansın başlamasını bekliyor, Sebastian çalışkan ve uslu bir öğrenci gibi sessizce hocasını onaylıyordu. Bayan Lamortier'nin yüzüne kim baksa tam ikna olmadığını fark ederdi. Aynı zamanda De Potasse'ın dediklerinden ikna

RUH ÇAĞIRMA KONUSUNDA ÖNEMLİ BİR GEREÇ: OUIJA

Ouija, doğaüstü varlıklarla iletişim kurmaya yaradığı iddia edilen bir metafizik gereçtir.

E.C. Reiche'nin geliştirdiği tahtanın "Ouija" olarak adlandırılma nedeninin, Fransızca ve Almanca "evet" anlamına gelen oui ve ja kelimelerinin birleşiminden geldiğine inanılsa da durum bu şekilde değildi. Böyle adlandırıldı, çünkü Ouija kelimesi aslında Mısır'da şans demektir. Reiche bu ismi tahtada iletişim kurduğu bir ruhtan aldığını açıkladıktan sonra

isim bu şekilde kaldı. Ouija, üzerinde bir dilin tüm harflerinin yazılı olduğu bir düzlemde, harflerin ve işaretlerin belirtilmesini sağlayan saat benzeri sarkaçlı döner bir cisimden oluşur. Gereçte ek olarak rakamlar, evet, hayır, hoşça kal vb. sözcükler de bulunur ancak sadece harfler, rakamlar ve sarkaçtan oluşan materyallerden ibaret Ouija'lar da vardır. Günümüzde kullanılan Ouija, M. Planchette adlı bir Fransız ruhbilimcisi tarafından 1853'te tasarlandı. Satışına ise 1886 yılında başlandı.

olmanın imkânsıza yakın derecede zor olduğunu anlamış bir insanın huzurunu da görürdü. Görülebilecek başka şeyler de vardı, bir gün önce ölmüş olan kocası Eugène'in bir süreliğine orada bulunacak olma ihtimalinden dolayı mutluydu genç kadın. Oğluyla yasak bir ilişki yaşıyor olsa da, kabalığıyla zaman zaman genç kadına zor zamanlar geçirtmiş olsa da kafasının arkasına sert bir cisimle vurularak öldürülmeyi hak etmemiştii Eugène. Ya da diyelim ki hak etmişti, o zaman neden, nasıl, kim, ne zaman sorularının cevabını bilmeyi hak ediyordu genç kadın. Fazlasıyla hak ediyordu. İşte bu yüzden ses çıkarmadı. Sessizce bekledi.

De Potasse'in seansa başlamak için önünde hiçbir engel kalmamıştı.

* * *

Seansın nasıl geçtiğini siz değerli okurların daha net anlamasını sağlamak amacıyla yaşananları dedektif De Potasse'in kayıt cihazından duyulduğu şekliyle önünüze koymaya karar verdik.

Evet. De Potasse seansı kaydetmişti!

Aradaki italik bölümler anlaşılrlığı artırmak için yazar tarafından eklenmiştir.

HERCULE DE POTASSE: Başlıyorum.

Kâğıt hışırtısı duyuluyor, De Potasse cebinden ritüelle ilgili notlar aldığı kâğıdı çıkartıyor.

APO:

Allahını seversen başla, ben geriliyom Hercule.

Kısa ve tedirgin bir sessizlik.

HERCULE DE POTASSE: Ey ruhlar âlemine yeni intikal etmiş olduğu için henüz intibak devresini atlatamadığını farz ettiğimiz, bu nedenledir ki davetimize icabet edip etmeyeceğinden emin olmadığımız Bay Eugène Lamortier!

HERKES: Lamortier!

HERCULE DE POTASSE: Senin teşrifini arzuluyoruz. Meğer ki iki dünya arasındaki yolculuğun rahat geçerse, bize yardımcı olmanı, sorularımızı cevaplamayı istiyoruz.

HERKES: İstiyoruz!

HERCULE DE POTASSE: Eğer geldiyse şu fincanı "evet" yönüne itekle.

HERKES: İtekle!

HERCULE DE POTASSE: Eğer gelmediyse söylediklerimizi yapma.

HERKES: Yapma!

HERCULE DE POTASSE: Zaten eğer gelmediyse bu söylediklerimizi nasıl yapacaksın ki?

HERKES: Yapacaksın ki?

Burada Apo'yla Hercule'ün belli belirsiz fısıldaştıkları duyuluyor.

APO: Hercule?

HERCULE DE POTASSE: Ne var?

APO: "Ki" bağlaç olarak ayrı yazılır, yalnızca "ki" diye bağırmamız icap etmez miydi?

HERCULE DE POTASSE: Sus Apo. Sus.

Burada De Potasse'in sesi tekrar yükseliyor.

Evet Sayın Eugène Lamortier, gelmeni tercih ettiğimizi bil.

HERKES: Bil!

HERCULE DE POTASSE: Kendini zorunlu hissetme ama. Keyfine bak.

HERKES: Bak!

HERCULE DE POTASSE: Ey, ruhlar âleminin güzide üyesi, anlamadığın bir şey olursa çekinme, sor.

HERKES: Sor!

Sessizlik.

HERCULE DE POTASSE: Haydi Bay Lamortier, naz yapmayınız, buyursunlar!

HERKES: Buyursunlar!

Masadan hafif gıcırtı sesleri yükseliyor.

SEBASTIAN: Görüyor musunuz efendim, fincan titremeye başladı!

HERCULE DE POTASSE: Senin gördüğün şeyi benim görmemiş olmam mümkün mü Sebastian. Geldiniz mi Bay Lamortier?

SEBASTIAN: Fincan hareketleniyor, bakın "evet"e gitti. Bir dakika, bir dakika! Bu soru sayılır mıydı, Bay De Potasse?

HERCULE DE POTASSE: Niye?

SEBASTIAN: E "Geldiniz mi?" diye sordunuz! O da "evet"e gitti.

HERCULE DE POTASSE: Hay aksi, haklısın. İlk soru hakkımı kullanmış oldum. Bir soru hakkım kaldı! Bu bir işaret! Herkes dikkatli olsun. Evet madam, sıra sizde.

BAYAN LAMORTIER: Eugène? Aman Allahım. Gerçekten sen misin?

SEBASTIAN: Bakın yine "evet" diyor.

HERCULE DE POTASSE: Bu nasıl soru hanımefendi? Sakin olun dedim, düzgün sorun dedim, muvazenet-i etvar dedim, siz adama "Sen misin?" dediniz? Siz de soru hakkınızı yitirdiniz!

BAYAN LAMORTIER: Siz hiç ölü kocanızla konuştunuz mu? İnsan heyecanlanıyor.

HERCULE DE POTASSE: O heyecan bize bir soruya mal oldu ama hanımefendiciğim.

APO: Tamam, susun. Ben soruyom. Babacuğum, öncelikle, afiyette-sindir inşallah, ayrıyeten, gö-

rürsen anaouğuma çok selam söyle, olur mu garî?

SEBASTIAN: Fincan hareket etmiyor.

APO: Afiyette mi deelmış, selam mı söylemek istemiyo?

HERCULE DE POTASSE: Onu anlamadım. Ama neyse ki hal hatır sormak, soru sormakla aynı şey değil. En azından baban nezdinde. Yani soru hakkımız devam ediyor. Haydi Apo. Ne olur dikkat et.

APO: Peki. İlk ahlıma gelen soruyu soruyorum: Baba, seni öldüreni biliyon mu?

SEBASTIAN: Fincan 'Evet'e gitti yine.

HERCULE DE POTASSE: Yahu "biliyorum" dedi de ne oldu? Böyle soru olur mu? Niye böyle yapıyorsunuz? Nerede kaldı muvazenet-i etvar?

APO: Analığım haklı, insan birden heyecanlanıyo. Ahlıma bu soru geldi, ne yapayım?

HERCULE DE POTASSE: Olmuyor ama. Deseniz ki, "Eugène, sence yoğurt Grek icadı mıdır?" ancak bu kadar manasız bir soru olurdu.

SEBASTIAN: Efendim!

HERCULE DE POTASSE: Yine kötü bir şey söyleyeceksin, değil mi?

SEBASTIAN: Maaless efendim. Soru sordunuz, Bay Lamortier de "hayır" dedi.

APO: Aslan babam. Gördünüz mü? Ölüler bile biliyo, yoğurt Türk icadıdır!

BAYAN LAMORTIER: İyi oldu bunu bildiğimiz. Böylece Eugène'i ölüler diyarından bin bir zahmetle getirdikten sonra öğrendiklerimiz: Gelmiş. Kendisini öldüreni biliyormuş. Ve yoğurt Türk icadıymış.

HERCULE DE POTASSE: Paniğe kapılmayalım. Ben ikinci sorumu sormuş oldum, o kadar. Hâlâ şansımız var. Sebastian, sıra sende, lütfen dikkatli sor sorunu.

SEBASTIAN: Ben soracağımı biliyorum efendim. Sayın Bay Eugène Lamortier, sizi öldüren katil şu anda bu evde mi?

HERCULE DE POTASSE: Bakın, fincan titriyor. Hareket ediyor.

Burada uzun bir sessizlik oluyor.

"Hayır" a gitti. "Hayır" dedi.

Yine bir sessizlik.

APO: Ne oldu şinci?

HERCULE DE POTASSE: Ne olacak, sorular bitti.

BAYAN LAMORTIER Hayır, olamaz! Eugène, cevap ver. Beni kim öldürdü? Düşmanların mı? Niye öldürmek istediler? Lütfen geri dön. Eugène!

SEBASTIAN Faydası yok, gitti.

HERCULE DE POTASSE Sebastian.

SEBASTIAN Efendim?

HERCULE DE POTASSE Böyle soru mu olur? "Katil evde mi?" Merhum "hayır" dedi ve bu evdeki dört-beş kişi dışında dünyadaki herkesi hedef gösterdi.

SEBASTIAN: Haksızlık ediyorsunuz efendim. Bence en düzgün soruyu ben sordum. Hiç olmazsa artık buradakilerden şüphelenmek zorunda değilsiniz. Size ne demeli? "Geldin mi?" "Yoğurt yedin mi?" Abdullah Bey rahmetli annesinin hatırını sordu, Bay Lamortier cevap bile vermedi. Hiç olmazsa bana bir şey dedi.

HERCULE DE POTASSE: Ben "Yoğurt yedin mi?" demedim.

Burada herkes kendi kendine konuşuyor, anlaşılmaz mırıltılar duyuluyor.

HERCULE DE POTASSE: Bu seanslara biraz daha çalışmamız lazım. Özellikle muvazenet-i etvar mevzusunda alacağımız daha çok yol var. Ve fakat ne yazık ki zamanımız

yok denemek kadar az! O halde
nedeni kapamaya bağlıyorum. ne
yazık ki!

Uzun sessizlik.

* * *

Hercule de Potasse kendi düşünceleriyle baş başa kalmak isteyen herkesin yaptığı gibi çiçeklerle dolu bahçeye uzun uzun bakmaya başlayalı epey olmuştu. Belki seanstan da bir sonuç elde edemediği için üzgündü, belki de geçmişi çoktan arkada bırakmış, yeni fikirler ve aksiyonlar için plan yapıyordu. Vakur bir tavırla konuştuğunda tüm yüzler ona döndü: "Sevgili dostlarım, izninizle bir yolculuğa çıkmak istiyorum."

"Havlu mu atıyorsunuz Bay De Potasse?"

Bayan Lamortier'nin hayal kırıklığı sesine ve yüzüne eşit derecede yansımıştı.

"Katiyen madam," dedi dedektif, "şunu bilin ki, Antoine Hercule de Potasse bir kısmını onu tanıdığınız kısa süre içinde size göstermiş olmaktan hicap duyduğu bazı zaafalara sahip olabilir ama ona itimat eden müşterilerini yarı yolda bırakmak ve savaş alanından kaçmak kesinlikle o zaafaların arasında değildir. Emin olun birkaç saat içinde geri döneceğim."

Dedektif, Apo'nun onunla birlikte gelme teklifini, Bayan Lamortier'nin masraflar için vermek istediği avansı ve Sebastian'ın yanına katık etmek için ısrar ettiği pastırmalı sandvici kesin bir dille reddettikten sonra izin isteyerek ev sahiplerinin yanlarından ayrıldı. Sebastian kapıdan çıkmakta olan dedektifin peşinden koştu, kısık sesle ve belli belirsiz bir umutla sordu.

"Yoksa Bay Lamortier'yi kimin öldürdüğünü biliyor musunuz?"

Dedektif duraksadı: "Sevgili Sebastian, birisi açık seçik 'ben öldürdüm' deyip beyanının altına imzasını atmadıkça bu soruya hep tek cevabım olmuştur.

Bence katil öldürdü."

*Gidiři de geliři kadar sessiz ve esrarengiz olan Dedektif Hercule de Potasse
ortadan kaybolduđunda buna en çok Sebastian hayret etti.*

9 . B Ö L Ü M

KATİLİN TEMİZLİĞİ

Antoine Hercule de Potasse gideli saatler olmuş, bekleyenler için her dakika birer saat gibi geçmiş, dolayısıyla esasında diyelim ki altı saat geçmiş olsa, bunun malikâne sakinleri için hissî karşılığı 3.600 saat olmuştu. Bunu 24'e bölersek 150 gün eder. Onu da 30'a bölersek beş rakamına ulaşırız. Hülasa, bekleyenler için beş ay geçmiş gibiydi. Esasında beş ay geçmediğini tabii ki biliyor, malikânedeki gergin ortamı anlamamız için yaptığımız bu ufak matematik egzersizine son veriyor ve hikâyenin sonunu öğrenmek üzere dikkatinizi bize vermenizi istiyoruz.

"Aldığım telefon ve gördüğüm lüzum üzerine geldiğim devasa duvarların ardına gizlenmiş bu görkemli malikânenin kapısında zile basmak zorunda kalmak tüm planlarımı altüst etmiş olsa da itiraf etmeliyim, buna değdi," diye düşündü dedektif Antoine Hercule de Potasse. Sonra etrafına baktı. Eli zile gitmeden önce tuhaf ve tehlikeli bir maceraya yelken açmış olduğunu, ama yaşadığı her tuhaf, tehlikeli (ve bunun yanında güzel, ilginç, üzücü ya da sevindirici) hikâyede olduğu gibi ister istemez bu kez de maceranın sonuna geldiğini hissetti, kendi kendine mırıldandı:

"Tuhaf ve tehlikeli bir maceranın daha sonuna geldiğimi hissediyorum."

Tam o sırada arabadaki diğer yolcu söze girdi: "Bir şey mi dediniz Bay De Potasse?"

Dedektif başını hayır anlamında salladı: "Plan yapıyorum. Anlaştığımız gibi, ben çağırana kadar içeri gelmeyiniz, sözü size bırakana kadar hiçbir şey söylemeyiniz."

Esrarengiz yolcu, De Potasse'ın söylediklerini kabullendiğini gösteren ufak bir baş hareketi yaptı. Camdan dışarı bakmayı sürdürdü. Malikânenin önünde arabadan inen De Potasse kapıyı çaldı. Kısa bir süre sonra Sebastian'ın sesi duyuldu: "Lamortier Malikânesi!"

"Açınız lütfen."

"Siz de kimsiniz?"

"Sebastian. O kadar olmadı gideli. Sesimi tanımadın mı?" diye sordu dedektif. Genç uşağı görmese de yüzüne kocaman bir gülümseme yayıldığına emindi. Uşak onu yanıltmadı:

"Şükürler olsun. Geldiniz Bay De Potasse! Tam beş aydır sizi bekliyoruz!"

"Beş ay mı? Gideli yalnızca birkaç saat oldu."

"Efendim, bunun bir hesabı var ama ben ilkokul bile oku-

madım, o yüzden tam olarak anlatamam, ama hissî olarak çok uzun süredir yokluğunuzu çekiyor gibiyiz."

De Potasse vazgeçilmez olduğunu bilmenin rehavetine kapılma zamanı olmadığını farkındaydı. Uşağı göreceklere hazır olması için uyardı. Sebastian soru sormayacağı, şaşkınlığını kendine saklayacağı ve dedektifin tüm söyleyeceklerini harfiyen yerine getireceği konusunda güvence verdikten sonra kapıyı açtı. Karşısında De Potasse'ı gördüğü için yaşadığı sevinç, dedektifin yanında görmeyi umduğu son insanı gördüğünde yerini derin bir şaşkınlığa bıraktı. Bir yandan da dedektife güveni tamdı, nasıl olsa biraz sonra her şey açığa çıkacaktı.

* * *

De Potasse misafir odasına girdiğinde Apo ve Bayan Lamortier'yi bıraktığı yerde buldu. Camın önünde sohbet eden çifte kumrular, dedektifi görünce heyecanla ayağa kalktılar. Birbirlerinden uzaklaştılar.

"Nerede kaldın Hercule? Böyle elimiz böğrümüzde bekliyoh," dedi Apo.

Bayan Lamortier ekledi: "Buraya geldiğinizde Pasifik adalarına bir yolculuğa çıkacağınızı söylemişsiniz. Belki de oraya gitmiştir diye düşündük."

"O kadar uzağa gitmedim ama yabancı bir devlet toprağındaydım," diye gülümsedi De Potasse.

Bayan Lamortier dayanamadı: "Keyfiniz yerinde ama hâlâ bilmece gibi konuşuyorsunuz dedektif."

Dedektif, "Dediklerimin değil demediklerimin, gördüklerinizin değil görmediklerinizin peşine düşseydiniz bilmeceyi daha hızlı çözerdiniz," diye cevap verdi.

"Kurban olam şu kelime oyunlarını bırak gayri, rahat ettir bizi dedektif, ben tükeniyom valla," dedi Apo, neredeyse yalvaran bir sesle.

"Türk Büyükelçiliği'ne gittim."

Apo şaşkıındı. "Yoğurt, ayran meselesi yüzünden mi? O kadar abartmasaydın yahu Hercule. Biz anlaştık aramızda."

"Hayır, o yüzden değil," dedi De Potasse, "tüm bu maceranın başladığı yere dönmek istedim."

Apo boynunu büktü, kendisi bir şey söylemese de gözleri, "Ben dediklerinden hiçbir şey anlamıyom ve çok üzülüyom," diyordu.

De Potasse odanın ortasına doğru ilerledi, herkesle göz teması kurabileceği, aynı zamanda kapıyı da görebileceği bir yer seçti. Anlatmaya başladı. "Ruh çağırma seansına kadar bir soruşturmanın nasıl yürümesi icap ediyorsa, öyle ilerledim. Sorular sordum, cevaplar aldım. Aldığım cevapların ürettiği yeni sorularla yeni yollara girdim. Çıkmaz bir sokağa girdiğimi düşündüğümde döndüm, bambaşka bir yol seçtim. O yol da bizi bir yere çıkarmadı. Ruh çağırma seansından sonuç alamadık. Düşündüm, niye alamadık? Cevabı basitti: Evet, soru sorduk. Ama yanlış sorular sorduk. Yanlış bir soruya doğru cevap almak mümkün mü? Değil. İşte bazen her şey bu kadar basittir. Uzakdoğu'da aldığım yüksek konsantrasyon eğitimi sayesinde tüm seansı bir kez daha gözümün önünden geçirdim. Bir de tabii," masanın kenarında duran kayıt cihazını gösterdi, "seansın kaydını defalarca dinledim. Böylece ilginç bir ayrıntıyı keşfettim."

Dedektif, Apo'ya döndü: "Sevgili Abdullah Şevki Lamortier, sırrı senin sayende çözdüm diyebilirim."

Apo heyecanla "Deme yahu!" diye bağırdı, "Hadi o zaman anlat, ne çözdün, nasıl çözdün?"

"Senden bir şey hatırlamamı isteyeceğim."

"Buyur canım."

"Sen annenin hatırını sorduğunda, baban Bay Lamortier ne cevap verdi?"

"Böyle birden sorunca insan heyecanlanıyo ama galiba, 'Babacugum, öncelikle, afiyettesindir inşallah, görürsen ana-cığıma çok selam söyle' gibi bir şeyler söyledim."

Sebastian atıldı: "Efendim ben çok iyi hatırlıyorum. Bay Lamortier hiçbir şey demedi. Fincan hareket etmedi. Biz de soru hakkımızı kaybetmediğimiz için sevindik."

Apo devam etti: "Ben biraz paniğe gapıldım, 'Afiyette mi deelmiş, selam mı söylemek istemiyo?' diye sordum."

De Potasse tamamladı: "Güzel. Hafızanız berrak. Ben bunun üstüne herhalde baban annen hakkında konuşmak istemiyor diye düşündüm. Ama burada bir problem vardı."

"Nasıl bir problem?"

"İşini iyi yapmak için uğraşan bir dedektifin kolayca fark edeceği bir problem. Yoğurt hakkında cevap vermekten imtina etmeyen Eugène Lamortier, neden annenin iyi olup olmadığı konusunda hiçbir şey söylemedi?"

Apo'nun gerildiği her halinden belliydi. "Hercule, inşallah bu suale bir cevabın vardır yoksa fena. Bidihim ahlım vardı o da gideceh. Ailede ne gadar ölü varsa gulaklarını çın çın ettün, yetmedi aldın babamgili buralara getirdün. Rahat bırak şu insancıkları. Helevri anlat ne anlatacahsan."

"Dinle Apo. Bir de şöyle düşün. Belki sorduğum soru yanlış bir soruydu. Belki o soru baban için hiçbir şey ifade etmiyordu. Belki babanın annenin afiyette olup olmadığından haberi yoktu?"

"O ne demeh?"

"Baban anneni etrafında görmediği için cevap vermemiş olamaz mı?"

De Potasse bir süre bekledi. Herkesin diyeceklerini duyacak ve hazmedecek noktaya geldiğini hissedince konuştu: "Baban annenin nasıl olduğunu bilmiyordu, çünkü annen o sırada ruhlar âleminde değildi."

Apo'nun gözleri büyüdü: "Yanlış yere mi gitmiş anam? Arafta mı kalmış? Vay bana vaylar bana!"

De Potasse, Apo'nun yakarıları arasında sesini yükseltmek zorunda kaldı: "Hayır Apo, üzülme. Annen orada değildi, çünkü o hiç ölmemişti!"

Bundan sonra her şey çok hızlı gelişti. Sebastian dedektifin bu sözünü bekliyordu, kapıyı açtı ve dedektif kararlı adımlarla içeri giren yaşlı ama dinç kadını takdim etti.

"Bayanlar baylar, Bay Eugène Lamortier'nin karısı, sevgili Apo'muz Abdullah Şevki Lamortier'nin annesi Mübeccel Bahlımsultanlı Lamortier! Ama size onu şöyle tanıtsam belki de daha mantıklı: Yıllardır uykuda olan, yakın geçmişte yeniden göreve davet edilmiş olan yetenekli Türk casusu Mübeccel!"

Apo, "Allahım, bu nasıl bir..." diye başladığı cümlesini şokun büyüklüğü yüzünden tamamlayamadı.

Bayan Lamortier, bir süredir koruduğu serinkanlılığını yitirmemek için büyük çaba gösteriyordu, tek yapabildiği "Ama nasıl olur?" cümlesini tekrarlamaktı.

Sebastian şimdilik kendine emredilenleri yerine getirmekle meşguldü, kapıyı açmak, misafire yer göstermek, Apo'ya bir bardak soğuk su, Bayan Lamortier'ye yelpazesini getirmek gibi. Zaten daha fazlasını becerebileceğinden de emin değildi.

Her büyük şok sonrası olduğu gibi, gürültünün yerini derin bir sessizliğe bırakması uzun sürmedi. De Potasse artık konuşma sırasının bir başkasında olduğunu bilmenin re-

havetiyle kütüphanenin yanına çekilmişti. Müberrcel Hanım salonun ortasına doğru birkaç adım attı. Baştan aşağı siyahlar giymişti. Beyaz saçları omuzlarından dökülüyordu. Her an avına saldıracak gibi gergin duruşuyla yaşından çok daha genç gösteriyordu. Anlatmaya başladığında, odada çıt çıkmıyordu.

"Kendimi bir kez daha tanıtmama lüzum yok. Kim olduğumu biliyorsunuz. Şurada gördüğünüz yakışıklı delikanlının annesiyim. Başlamadan söylemeliyim ki, anlatacağım hikâye hiçbirinizin hoşuna gitmeyecek.

Bundan seneler önce Paris'teki Türk Büyükelçiliği'nde çalışırken kapımı bir grup vatansever çaldı. 'Savaşlarda ölmüş olan on binlerce askerimizin intikamını almak için bir fırsat versek ne yaparsın' dediler? 'Ne gerekiyorsa onu,' diye yanıtladım. Gerçek bir vatansever gibi. Planları basitti. Ünlü demir çelik tüccarı Eugène Lamortier'nin sağladığı hammaddelerle Fransa'nın en büyük silah üreticisi olduğunu, ona yapılacak bir suikastın tüm dünyaya eşsiz bir mesaj vereceğini anlattılar. Büyükelçiliğimizdeki bir davette onu zehirleyecektim.

Hayatımızda bir gün çizginin öte tarafına geçmek zorunda kalabiliriz. Bunun için cesur ya da özel bir insan olmamıza gerek yoktur. Kurbanı yakınlaşabilme şansımızın olması yeterlidir. Benim seçilmiş olmamın nedeni de bu kadar basitti. O yüzden hiçbir romantizme kapılmadım. Eğrisi ve doğrusunu ölçüp biçtikten sonra kabul etmenin benim için de ülkem için de en doğrusu olduğunu düşündüm ve kabul ettim.

Davet günü gelip çattığında beklediğimden çok daha heyecansızdım. Kokteyl alanına gittiğimde davetliler arasında dolaştım, her zaman yaptığım gibi tanıdığım işadamlarıyla küçük sohbetler başlattım. Tam bu sırada o güne kadar hiç görmediğim birinin kapıdan girişiyle derinden sarsıldım. Yalnızca yakışıklı ve etkileyici biri değildi gördüğüm. Çok daha fazlasıydı. Onun Lamortier olmaması için dua ettim.

Ne yazık ki ikinci sınıf bir aşk romanı değildi içinde bulun-

EN ÜNLÜ TÜRK CASUSLARI LİSTESİ

Çok iyi oldukları için kimliklerini asla açık etmediler ve kim oldukları asla bilinemedi. Bilinseydi de onların güvenliği için yukarıda gördüğünüzden daha fazlasını sizinle paylaşmamız mümkün olmazdı. Çok yaşasınlar. Belki çoktan ölmüş olsalar bile?

duğumuz, gerçek hayattı. Ve tabii ki o adam öldürmem gereken Eugène Lamortier idi. Üstelik de duygularımız karşılıklıydı. Yemeğe kadar hiç durmadan konuştuk. Şakalar, espriler. O güne kadar her konuda bu kadar uyduğum hiç kimseyi tanımamıştım. Kafam allak bullak olmuştu. Saatler geçiyordu. Ben müstakbel kurbanıma, kurbanım gizli katiline âşık olduk.

Bana öğretilenlerle kendi duygusal ihtiyaçlarımın arasındaki savaşı tabii ki vatanseverlik dürtüsü kazandı. Vazife her şeyden üstündü. Yemek başladığında Eugène'in kuru fasulyesine bana verilen zehri kattım. Pul biber niyetine. Ne kadar boğazlı olduğunu bilirsiniz, hapur hupur yuttu fasulyeyi. Zehir etkisini yavaş yavaş gösterdi. Hiç kimse bir şey anlamadı. Henüz tanıma şansına erişemediğim aşkım ellerimde ölmek üzereydi. O anda gözümün önüne Eugène ile yaşayabileceğimiz hayat geldi. Ne zenginlik ne ihtişamdı düşündüğüm. Bir kameriyenin altında kucagımda bir oğlan çocuğu hayal ettim. Onu Eugène'e uzatıyordum. O da yüzündeki kocaman gülümsemeyle çocuğu bağına basıyordu. Kısacık bir görüntü. Benim için her şey çok netti. Salonun farklı köşelerine dağılmış, gizlice bizi izleyen üstlerimin şaşkın bakışları karşısında onu kurtarmaya karar verdim.

Eugène'i hastaneye götürdüm, yarım bıraktığım işi bitirmeye geleceklerini tahmin ettiğim için başında nöbet tuttum. Çıkabilecek gürültüden korktular, kimse gelmedi. Eugène kurtuldu. Tabii ki inanılmaz bir tepkiyle karşılaştım. Onu öldürmek yerine yakınında olursam çok daha yararlı bilgiler elde edebileceğime, savaş sanayisine çok daha derin bir darbe indireceğimize üstlerimi ikna ettim. Evlendik. Abdullah Şevki'm doğdu. Aşkımız doludizgin ilerlerken bir yandan da ondan edindiğim bilgileri üstlerime sızdırdım. Tabii ki böyle sürmeyeceğini biliyordum. Amirlerim görevi bilerek uzattığımı düşünmeye başlamıştı. Oysaki Eugène'i tamamen insani yollardan ikna etmiştim, silah üreticilerine hammadde vermeyi kesmişti. Teşkilata bunu anlattım. Artık onu rahat bırakmaları gerektiğini

söyledim. Önce direndiler, sonra tek bir şartla kabul edeceklerini söylediler. Onunla kalmayacaktım. Ülkeme dönecektim. Sanırım benim çift taraflı çalışma ihtimalimden korkmuşlardı. Oğluma ve kocama zarar vermelerini engellemek için kabul ettim. Bir bahaneyle ülkeme bir yolculuk planladık. Sahte bir kaza, yalan bir ölüm. Lamortier ailesinin hayatından tamamen çıktım. Eğer olur da Eugène tekrar bu işlere dönerse yarım bıraktığım görevi benim bitirmem gerekecekti.”

Hercule de Potasse tüm bunları kısa bir süre önce, Türk Büyükelçiliği’nde sade Türk kahvesi ve çifte kavrulmuş lokum eşliğinde dinlemiş olduğundan dolayı hayreti diğerleri kadar büyük değildi. Kimsenin yorum yapmaya mecali olmadığını fark eden Mübeccel Hanım devam etti:

“Türkiye’deki yalnız hayatım çok yakın bir zamana kadar sürdü. Nerede, ne yaptığımı size açıklayacak değilim. Yeteneklerimi çok geliştirdiğimi bilmeniz yeter. Teşkilat yakınlarda yine kapımı çaldı. Geldikleri an anladım, Eugène savaş çarkına tekrar girmişti ya da girmek üzereydi. Yarıda bıraktığım işi bitirmeliydim. Onlara söz vermiştim. İstemeyerek de olsa buraya döndüm. İyi bir casus bıçak gibidir, yeteneklerini bileylemeyi sürdürürseniz hiçbir zaman keskinliğini yitirmez. Malikâneye kolayca sızdım. Eugène’in karşısına çıktım. Geçmişten bugüne tüm yaşananları ona anlattım. Duygusal bir beklentim yoktu. Yalnızca anlaşmayı imzalamasını engellemek istedim. Tahmin edebileceğimiz gibi büyük bir şok yaşadı. Kesinlikle karşı çıktı ve bana burada özellikle oğlumun yanında sarf etmekten utanç duyacağım sıfatlarla saldırdı. Saldırı bir yerden sonra fiziki hale dönüştü. Zannımca aşkını derinlere gömmek zorunda kalmış bir insanın ıstırapı her şeyden şiddetli oluyor. Üstün casusluk yeteneklerimin arasında savaş sanatlarını belli bir incelikle icra etmek olduğunu tahmin edersiniz. Olanlar oldu, hayatımın aşkını kafasının arkasına sivri bir cisimle vurmak suretiyle öldürmek zorunda kaldım. O sırada babasından para sızdırmaya gelen Kâhya Rey’in bizi gördüğünü fark ettim.

Onu da saklandığı çiftlikte buldum, işini kolayca bitirdim. Arkasından Kâhya Rey'in izini sürmeye gelen Sebastian'ı izledim, böylece meseleyle doğrudan ilgili olmasa da insanlığa bir savaş kadar bela olan Pierre Le Mur'ün oğluma zarar vermek üzere olduğunu anladım. Onun da hesabını kestim. Alçak olduğu kadar boğazlı bir adamdı, yol kenarında arabaya el eden yaşlı bir köylü kadının ısrarına dayanamadı, ellerimle hazırladığım arsenik ve karahindiba soslu sosisi bir lokmada yuttu. Bilmem parasını ödemediğini söylememe gerek var mı? Zehir kanına hızla karıştı. Çok uzaklaşmadan öldü. Görünürde başka tehlike kalmadığını anlayınca elçiliğe döndüm. Vazifemi tamamlamıştım. Bay De Potasse'ın gelip beni bulmasını bekledim. Zaten baştan beri planladığım buydu. Ve işte buradayım. Ben Mübeccel Balımsultanlı, huzurunuzda işlediğim bütün suçları kabul ediyorum."

Derin sessizliği Apo'nun fısıltısı böldü. Epey önce başladığı ve yarım bırakmak zorunda kaldığı cümleyi bir nefeste bitirdi genç adam: "Allahım bu nasıl bir şö!"

Bayan Lamortier sesini Apo kadar kontrol edemedi. "Tüm söyleyeceğin bu mu Apo! Şu anda hayatımda gördüğüm en soğukkanlı katille, ki kendisi bizzat kocamın katili, üstelik eski karısı, senin de annen, aynı odada bulunuyor ve korkudan hiçbir şey yapamıyorum, sen şoktan bahsediyorsun. Bu çılgın casusun hepimizi öldürmeyeceği ne malum?"

Mübeccel Hanım'ın sesi soğuk, tavrı netti: "Genç bayan, tehlikede değilsiniz. Size ya da oğluma bir şey yapabileceğimi nasıl düşünürsünüz? Ben yalnızca vazifemi yerine getirirken önüme çıkan engelleri yok ederim. Masumlarla hiçbir alıp veremediğim yok. Bay De Potasse'a gerçekleri sizlerle paylaştıktan sonra kanun kuvvetlerine teslim olacağıma dair söz verdim. Benim geldiğim yerde, söz her şeyden daha önemlidir."

"Evet sevgilim" diye onayladı Apo, "biz Anadolu'nun bağrından gopup geldih, sözümüz namusumuzdur, gerçi ben gelmiş

sayılmam ama bir açıdan da sayılırım, velhasıl anam öyle diyorsa öyledir."

Apo'ya "Bunu annenin önünde tartışmak istemiyorum ama başka bir yerde en kısa süre içinde tartışacağımızdan emin olabilirsin" der gibi bir bakış atan Mireille Lamortier dedektife döndü: "Anlamadığım bir şey var, Eugène nasıl oldu da öldükten sonra size telefon etti Bay De Potasse?" diye sordu.

De Potasse genç kadına "Bu zor durumda bile ayrıntılar konusundaki özeniniz hayret verici" der gibi bir bakış attıktan sonra yaşlı casusa döndü:

"Mübeccel Hanım? Devam etmek ister misiniz?" diye sordu.

"Tabii ki sizi eşiniz aramadı genç bayan" dedi Mübeccel Hanım, "Ben aradım. Maharetlerimin arasında sesimi değiştirmek de var" diye ekledi, sanki çok basit bir şeyden bahsediyormuş gibi.

"Aldığım yoğunlaştırılmış casusluk eğitimi sayesinde bir sesi bir kez duyayım, hemen taklit edebiliyorum. Mesela..."

Kadının sesindeki müthiş değişimi kimse beklemiyordu, o yüzden artık konuşan o değil, Eugène Lamortier olduğunda yine ufak çapta bir şok yaşandı: "Sizi Lamortier Malikânesi'nden arıyorum, burada bir cinayet işlendiğini bildirmek üzere..."

Bu kez yalnız Apo değil, herkes dehşet içindeydi. "Allahım bu ses!"

Sebastian tekrarladı. "Bu ses!"

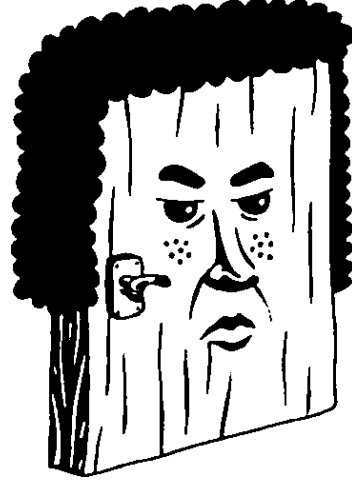
Bayan Lamortier de öyle: "Bu ses!"

"Busquets'e nereden geldik, anlamadım! Sanırım yine yanlış duyuyorum," dedi dedektif, beklendiği gibi.

Mübeccel Hanım devam etti. "Şaşırmayın! Bakın, şunu da yapabilirim" Bir-iki kez öksürdü. Bu kez konuşan Apo idi. "Allahım bu nasıl şoh!"

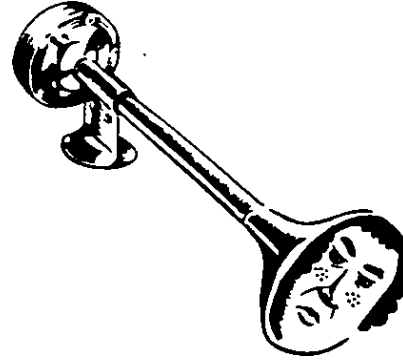
*Mübeccel Balımsultanlı
Lamortier bülbül taklidi
yaparken.*

*Mübeccel Balımsultanlı
Lamortier kapı taklidi
yaparken.*

*Mübeccel Balımsultanlı
Lamortier tenis topu taklidi
yaparken.*

*Mübeccel Balımsultanlı
Lamortier gemi düdüğü
taklidi yaparken.*

*Mübeccel Balımsultanlı Lamortier'nin sergilediği maharetlerin şahikası
yaptığı farklı taklitler olmuştur.*

Herkes hayretle bakarken Mübeccel Hanım gösterisini sürdürdü: "Apo, yavrucuğum, alınma ama senin konuşman biraz garikatür gibi olduğundan tahlidi golay. Babangil gelenehlere uyacak derken biraz abartmış. Misal dedehtifingi daha zor."

Bunu derken De Potasse'a dönüşmüştü bile: "Daha nötr bir ses. Üstelik her ne kadar kendisi kabul etmeyecek olsa da lafı bazı durumlarda bilerek ve isteyerek o kadar uzatıyor ki sağ olsun, ne kadar eğitim almış olursa olsun insanın nefesi bir yerden sonra mutlaka kesiliyor."

De Potasse atıldı: "Ben mi lafı uzatıyorum ve uzattığım için sizin nefes alışverişinizde normalde olmayacak sorunlara yol açıyorum? Korkarım bunu kabul etmekte zorlanabilirim ama sesimi çok iyi taklit ettiğiniz konusunda sizinle hemfikirim."

Mübeccel Hanım devam etti. Üst üste kapı gıcırtısından bül-büle, gemi düdüğünden çim kortta seken tenis topunun rakete çarpmasına kadar bir sürü ses çıkardı. Odadakiler kısa süreliğine de olsa bir ölü evinde değil her pazar Saint Germain'de kurulan panayırda eğlenceli bir gösteri izliyor gibiydiler. Az sonra yaşanması kesin üzüntülerle aralarındaki mesafenin kapanmasını göze alamadıkları için taklitlerin bitmesini kimse istemiyordu. Eğlenceye noktayı Bayan Lamortier koydu.

"Bundan sonra ne olacak? Ne yapacağız?"

De Potasse'ın cevabı kesindi: "Adaletе güvenin."

Apo kafasını iki yana salladı. "Anacüğümü adaletе mi teslim edecehsin Hercule? Buna müsaade edemem. Geç buldum, çabuk gaybedemem anamı. Ne yapmış olursa olsun. Kime yapmış olursa olsun."

Hızlı ve beklenmedik bir hareketle belindeki tabancayı çekti. De Potasse silahla karşılaşan insanların genel tavırlarının aksine sakin bir sesle konuştu:

"Sok o silahı yerine dostum! Uzakdoğu'da aldığım savaş sanatları eğitimi doğrultusunda yalnızca kurşunu havada durdurmakla kalmaz, onu küçük parçalara bölüp, odanın dört tarafına dağıtır, bu sırada da bir yandan seni etkisiz hale getirebilirim. Bil ki kimseyi müdafaa etmene lüzum yok. Anneni ele vermeyeceğim."

"Nasıl?" Bu kez bağırarak Bayan Lamortier iddi.

Dedektif, "Mübeccel Hanım, vatani için bir kahramanlık yaptığını düşünüyor, oysa insanlık için bir şey yaptı. On binle rin ölümünü engellemek için bir kişiyi öldürmeyi seçti," dedi.

"Bir değil, üç" dedi Bayan Lamortier, aksi bir sesle.

"Doğru. Ama bunların nedenlerini izah etmeye çalıştı. En aından denedi. Ayrıca, gidip teslim olmadı ya da kaçmadı. Babanızı öldürdüğü an beni aradı. Bunu yaparken de kabiliyetimi test etmeyi unutmadı. Bana bir oyun sundu. Çözdüğüm takdirde onunla sizi buluşturmaya hak kazanacaktım çünkü ancak benim kadar objektif biri hiçbir önyargı taşımadan bu vakayı böyle nihayetlendirebilirdi. İstedığı oldu. Benim istediğim oldu. Cinayeti çözdüm. İşim bitti. Bundan sonrası benim değil, sizin kararınız. İsterseniz onu adalete teslim edersiniz, isterseniz..."

"Her ne kadar şu anda büyük bir şöhrat yaşıyor olsam da itiraf etmeliyim, bu onurlu bir davranış Mösyö De Potasse," dedi Apo, göz yaşlarını tutmaya çalışarak.

"Buraya geldiğinizden beri aklımızı karıştırıp bizi şaşırtmaktan başka bir şey yapmadınız Bay De Potasse," dedi Bayan Lamortier, "ama sizden başka tür lüsünü beklemek de saflık olur. Ha, tabii bir de kocamın katilini buldunuz, bunu unutmamak gerek." İçinde bulunduğu durumun izin verdiği kadar gülümsedi.

"Sebastian, beni geçirir misin?" Dedektif gitmeye hazırlanırken durdu, kalanlara döndü: "Mireille, size böyle hitap ettiğim için ümit ederim kızmazsınız ve Apo, bu zor zamanlarda iki sevgili olarak birbirinize destek olmanız icap ediyor. Sakın bu vazifeden kaçmayın."

İki genç kıpkırmızı oldular: "Siz bizim sevgili olduğumuzu nereden biliyorsunuz?" diye sordu genç kadın.

"Öyle zamanda öyle şeyler diyon ki Hercule, valla her seferinde Gapadokya eşiği depmiş gibi oluyom. Sen ne cin adam-sın ya!" diye ekledi Apo.

"Her şeyi kavganızdan anladım."

"Hangi kavga?"

"Yoğurt ve ayran kavgası. Ancak bir çift böyle manasız bir şey hakkında bu kadar uzun süre tartışabilir. Ayrıca o kavgada birbirinize ilk adınızla seslendiniz. Gözümden kaçmadı. Unutmayın, insanları her şeyin gözünden kaçtığına inandırarak onların gardını düşüren ve gardın düştüğünü gördüğünde rakibine vurmak yerine ona havlu uzatana iyi dedektif denir."

Odadakiler tarifi anlamakla uğraşırken De Potasse Apo'nun yanına gitti. Elini genç adamın omuzuna attı: "Haydi annenin sevdiği o türküyü söyle Apo. Hem bana hem ona güzel bir veda olur."

Mübeccel Hanım'ın yüzündeki gülümsemeyi saklaması mümkün gözüküyordu: "Beyrek Dağı Dumanın Var" türküsünü mü söyleyeceksin yoksa Abdullah Şevki?"

Apo gözyaşlarını tutmaya çalışarak, "Evet anacığım," dedi. Aksanı geri gelmişti yine: "Bu güzide türküyü en sevdiğim iki kadın bir aradaykene söyleyom ilk kez. Yalnız, şu an yaşanan hüznün ortamından dolayı aşırı yanlı söylemeh zorunda galabilirim, sebep olacağım her türlü hissî patlama için şimdiden herkeşten özür dilerim."

Apo türküye girdi. İki kadın Orta Anadolu'nun bağrından Paris'in bu müstesna semtine binlerce kilometre kat etmiş olsa da duygusundan hiçbir şey kaybetmemiş türkünün istisnai derecede yanık icrasında kaybolurken hiç kimse dedektifin odadan usulca çıktığını fark etmedi.

İyi de oldu.

Dedektifin nefret ettiği bir şey varsa o da vedalardı.

Malikânenin dış kapısındaız. De Potasse ve Sebastian bir aradalar.

"Şimdi ne olacak?" diye sordu Sebastian.

"Dediğim gibi, karar onların. İster Mübeccel Hanım'ın kaçıışına göz yumarlar isterlerse onu adalete teslim ederler. Kimseyi boşuna umutlandırmak istemem ama tutuklanmayabilir bile. Eminim hâlâ diplomatik dokunulmazlığı vardır. Hiçbir ülke kabiliyetli casuslarını bir başka devletin ellerine bırakmak istemez. Polis işin içine girdiğinde bile davadan ceza almadan kurtulabilir."

"Efendim, size bir şey söyleyebilir miyim?" İlk kez De Potasse'ın onayını beklemeden konuşmayı sürdürdü Sebastian: "Başta bu davayı çözeceğinizden şüphe duymuştum. Kafanız, nasıl söylesem, biraz karışık gibiydi. Bunun için özür diliyorum."

Utangaçça gülümsedi,

"Bir de itirafta bulunmak istiyorum. Bu peynir yuvarlama yarışması yapan kasap Vacheron var ya..."

De Potasse uşağın sözünü kesti: "Yoksa onu tanımıyor musun?"

"Adını hiç duymadım. Size yaranmak, yakınlaşmak için öyle söyledim."

"Biliyorum."

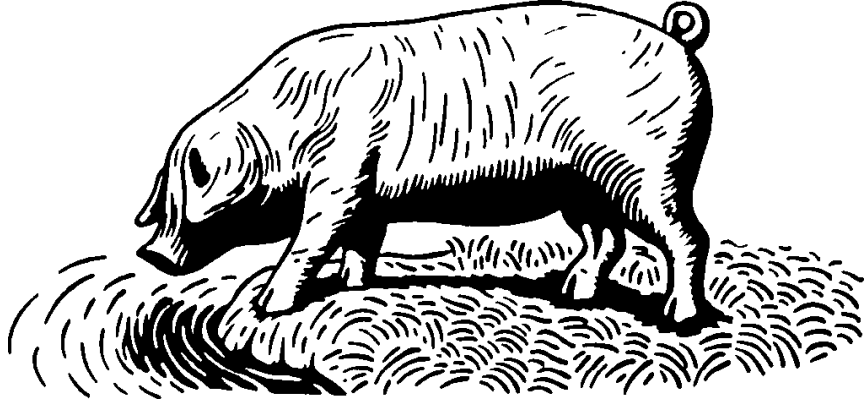
"Nerden biliyorsunuz?"

"Çünkü öyle bir kasap yok."

"Aubenas'da öyle bir kasap yok mu?"

COOPER
HILL PEYNİR
YUVARLAMA
FESTİVALİ:
İngiltere'de,
Gloucester
yakınlarındaki
Cooper Hill
kasabasında 100
yılı aşkın bir süredir
yapılan festival.
Brockworth adlı
köyün yerlilerinin
icat ettiği peynir
yuvarlama yarışı
yıllar içinde
uluslararası
bir niteliğe
bürünmüştür.
Yarışmaya konu
olan Gloucester
peyniri yarı sert
bir peynirdir.
Gloucestershire'da
16. yüzyıldan beri
üretilmektedir. Bu
bölgenin neredeyse
soyu tükenmekte
olan sığırlarından
çıkan süttten üretilir.

Sebastian'ın mutluluğunu tarif etmek için sık sık benzetme olarak kullandığı domuz, sudaki aksine bakarken...

"Yüzde yüz yoktur diyemem. Aubenas'lı değilim, bilmiyorum."

"Nasıl? Hemşeri değil miyiz?"

"Maalesef. Aksanından senin oralı olduğunu anladım. Güvenini kazanmak için bir hikâye uydurdum. Zaten peynir yuvarlama yarışı dediğin şey de Fransa'da değil Büyük Britanya'da yapılır. Sen de bana hoş görünmek için yalan söyleyince yardım etmek istediğini anladım, rahatladım, gerisini karıştırmadım."

"Niye böyle bir şey yaptınız peki?"

"Bazen bir yalan insanı gerçeğe birçok doğrudan daha fazla yakınlaştırır. Ve daha önemlisi, bütün iyi dedektiflerin senin gibi namuslu bir yardımcıya ihtiyacı vardır."

"Ciddi misiniz?"

"Evet Sebo. Ciddiyim."

Sebastian'ın mutluluğu görmeye değerci:

"Sebo mu? Bana Sebo mu dediniz? Duydunuz mu ey ahali, Bay De Potasse bana Sebo dedi!"

Kapının önündeki geniş alanda koşturmaya başladı. Kendini tutamıyordu.

"Şu anda tombul bir domuzun çamurlu suda ilk kez aksini gördüğü zamanki kadar mutluyum. Dünyanın en iyi dedektifi Antoine Hercule de Potasse bana Sebo dedi."

Sebastian, dedektife bir kez daha teşekkür etmek için döndü.

Tahmin edileceği gibi, Antoine Hercule de Potasse çoktan gitmişti.

SON

Teşekkür

Bence Katil Öldürdü ilk olarak 2015 ortalarında, radyo tiyatrosu formunda yazıldı. Sevgili arkadaşım Koray Gürtaş'ın tasarladığı bir mizah sitesi için, onun isteği ve bol desteğiyle... dolayısıyla ilk teşekkür ona.

Radyo tiyatrosunu dinledikten sonra, "Bu kitap haline gelmeli aziz dostum," diye ısrar eden, metnin nasıl olması gerektiği konusunda benimle fikir yürüten, üşenmeden ilk taslak üzerine yorumlarını yazan Murat Menteş olmasa bu kitap olmazdı. Onun yeri ayrı.

Ayrıca...

Dedektif De Potasse'a yalnızca ses değil, ruh veren Yavuz Pekman başta olmak üzere tüm BKÖ Radyo Tiyatrosu oyuncularını,

İş tuhaf bir şekilde kitaplaşmaya doğru giderken bin bir tür malumat toplayıp önüme dizen, yeni fikirler veren, yetmezmiş gibi hâlâ çok güldüğüm "Ünlü Türk Casusları Listesi"ni toparlayan Erdem Köksal,

İlk bölümün taslağını görüp, "Zannımca bundan kitap olabilir," notuyla beni cesaretlendiren Tanıl Bora,

"Artık şu kitabı elinden çıkarsan," diyerek beni Mundi ile tanıştıran Cem Akaş ve editörüm Özlem Alkan Karakuş,

Abdullah Şevki Lamortier'nin Franko-Orta Anadolu lehçesini sabırla düzelten Mehmet Şirin,

İlk günden beri aynı enerjiyle çalışan, her sayfada ayrı emeği olan grafikerimiz Ebru Özbay,

En sıkışık ânımızda bize illüstrasyon desteği sağlayan Tolga Özbakır,

Eksik olmayınız.

Ve tabii, kitabın tüm görsel halet-i ruhiyesinin sorumlusu Bora Başkan...

Sana ne kadar teşekkür etsem az.

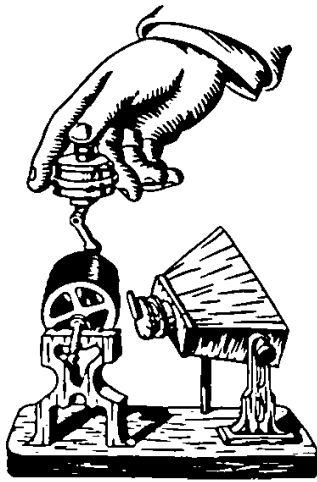
Kurtcebe Turgul

Ben Antoine Hercule de Potasse. Kartvizitimde yazandan çok daha fazlası olmakla övünmüyümdür; mesleğimi invaroluşumuzun ancak ufak bir kısmını tasvir ettiğine dair a ünlü deyişi bilirsiniz. Beni tanımak isteyenlere kısaca özetlediğim gibi, telaffuzu en az icrası kadar zor altı farklı Uzakdoğu savunma sanatında kara kuşak veya üst düzey diploma sahibiyim. Dünyanın en yüksek beş tepesine, üstelik aynı anda tırmanmayı becerdiğim için kar leoparı sıfatını kazanmış bir dağcıyım. Nasıl becerdiğimi müsait bir

zamanınızda teferruatıyla anlatırım. Teferruat demişken, istisnai bir ehl-i dikkat olduğumdan mekanik saat tamircisi, sırf denize değil derinliklerindeki her canlıya âşık olduğum için sertifikalı bir hidrografım. Tüm bu hobilerimi bir kenara bırakırsak, ki beni yakından tanımak isterseniz bırakmanızı tavsiye etmem, hayatımı uzun yıllardır özel dedektif olarak kazanıyorum. Ve hizmetinizdeyim.

PARİS'İN MÜSTESNA BİR SEMTİNDE, ÜNLÜ BİR İŞADAMININ CESEDİNİN ETRAFINDA, KIYMETİ KENDİNDEN MENKUL BİR DEDEKTİF, ÇORUM YÖRESİ TÜRKÜLERİ EŞLİĞİNDE BİR AŞK, ÜNLÜ TÜRK CASUSLARININ TAM LİSTESİ, EV YOĞURDU TARİFİ VE DAHASI... TUHAF KARAKTERLER, LÜZUMSUZ BİLGİLER, İLGİNÇ ÇİZİMLER VE AKLA HAYALE SİĞMAYAN SÜRPRİZLERLE DOLU BİR DEDEKTİF ROMANI.

"Aptallığı dâhiyane bir vukufiyetle takdim eden, cinayeti kahkahayla buluşturan bir eser."

MURAT MENTEŞ

"Ben ki yıllardır tutarlı saçmalıklar peşindeydim, katilin öldüremediği bir özel dedektif çıksa da karşıma canına okusam derken, okuyamayacağım bir kitapla beni şaşırtıyor, okurlarını da perişan ediyorsun! Elbette Hercule de Potasse'ı anlamayan nesle aşına değiliz."

CEVAT ÇAPAN

THG
0145668
RHA

MUNDI

mundikita.com

twitter.com/mundikita

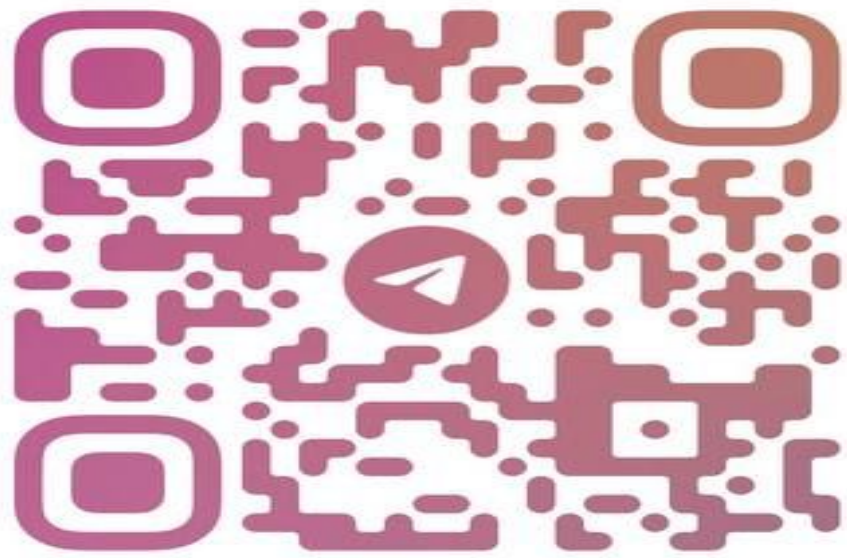
facebook.com/mundikita

instagram.com/mundikita

20 TL

ISBN: 978-975-07-4041-1

@AYISIGIKITAP